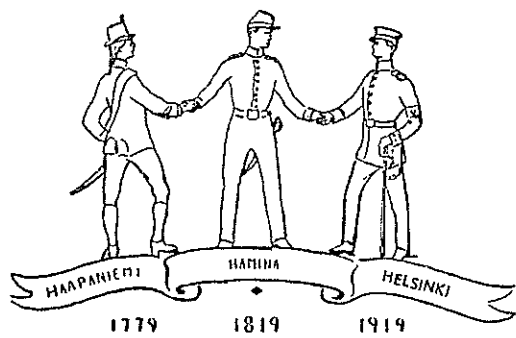

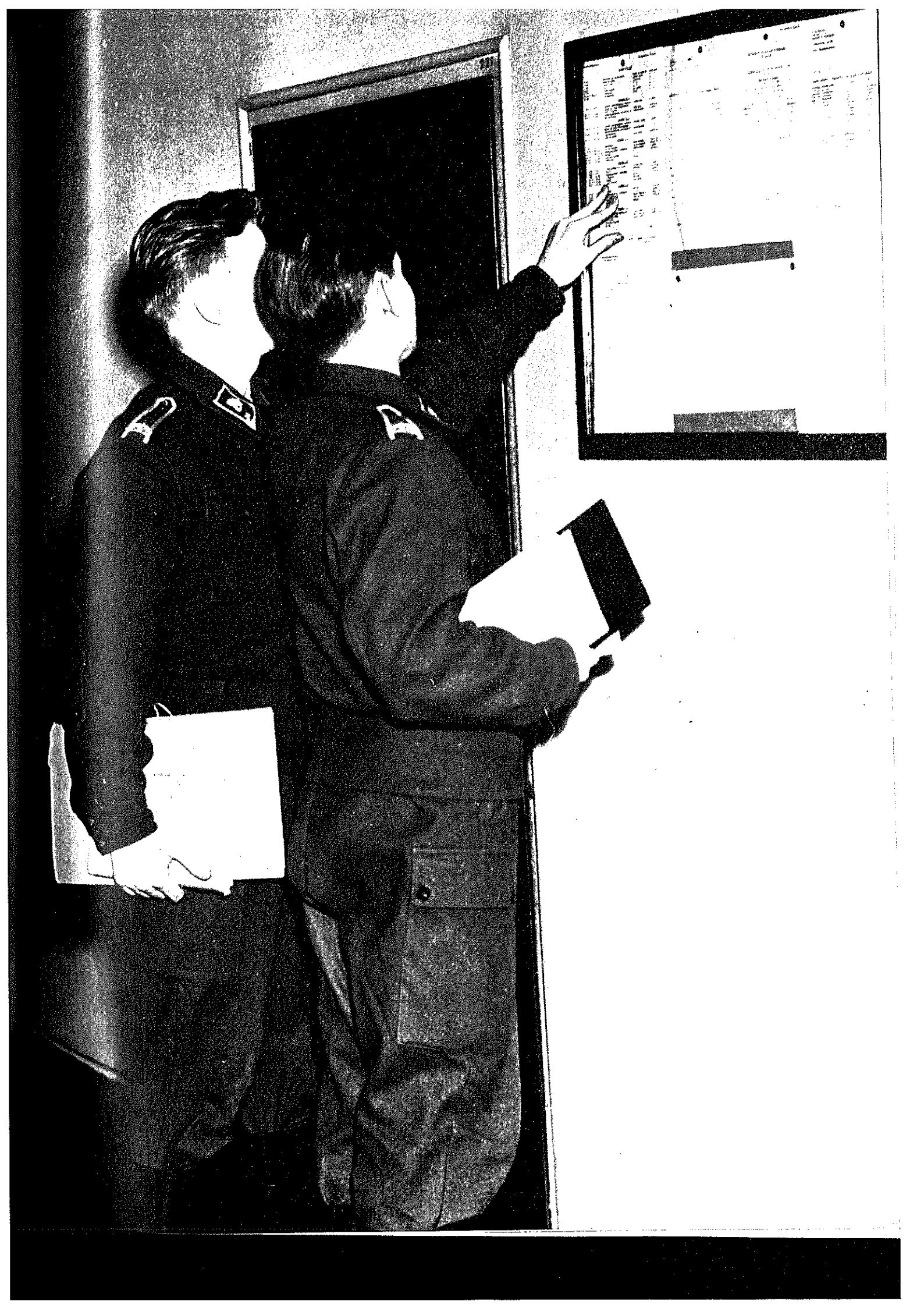
МАКРАУТА

№ 3/1962

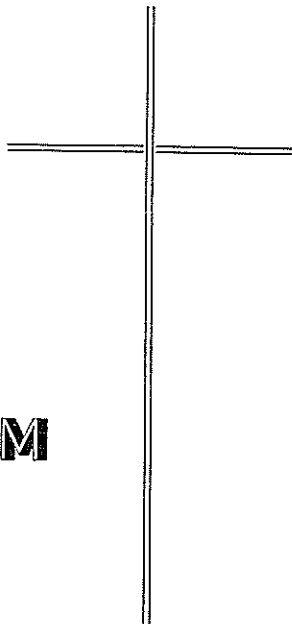
10257

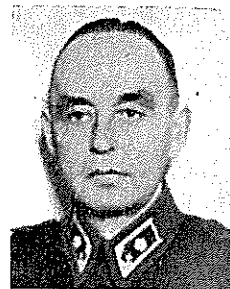
Vyötti miekan vyötärölle Lupeellenoa kylkiraudan

IN MEMORIAM

Everstiluutnantti
Arvo Edvard Kärkkäinen
* 26. 8. 1900
† 13. 12. 1961
Kadetti n:o 109
2. kurssi

Majuri
Yrjö Wäänänen
* 9. 7. 1901
† 28. 4. 1962
Kadetti n:o 301
5. kurssi

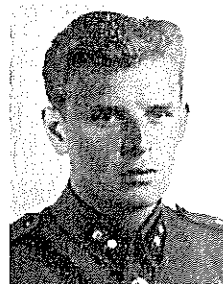
Aliluutnantti
Seppo Johannes Niemi
* 6. 11. 1938
† 13. 4. 1962
Kadetti N:o 4064
31. me kurssi

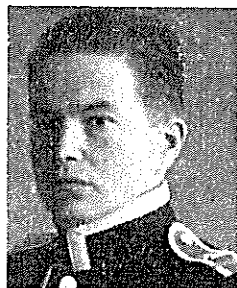
Yliluutnantti
Alexander Golowin
* 18. 10. 1916
† 8. 5. 1962
Kadetti n:o 1694
23. kurssi

Luutnantti
Esko Teuvo Kalervo
Sirola
* 31. 1. 1936
† 8. 5. 1962
Kadetti N:o 3723
42. kurssi

Kapteeni
Pauli Ilmari Tarvonen
* 21. 2. 1927
† 17. 5. 1962
Kadetti n:o 3159
32. kurssi

Majuri
Pauli Adolf Kankkunen
* 12. 11. 1900
† 23. 5. 1962
Kadetti n:o 495
8. kurssi

Majuri
Vilho Johannes Helenius
* 29. 7. 1898
† 11. 6. 1962
Kadetti n:o 205
4. kurssi

Majuri
Harri Martti Rautvuori
* 15. 4. 1914
† 7. 7. 1962
Kadetti n:o 1380
19. kurssi

Majuri
Kauko Viljo Heinonen
* 3. 1. 1915
† 25. 8. 1962
Kadetti N:o 1259
18. kurssi

Kenraalimajuri

Gustaf Ehrnrooth

Kadetti N:o 8

Meidän

aikaan

Kylkirauta
aikaa julkaista
kirjoitussarjaa,
jossa viiden
kurssin välein
muistellaan
millaista oli
"meidän aikaan"
Corpuksessa.
Tavoitteena on
saada näin
kevyehköön tyyliin
kirjoitettuna
läpileikkaus
koulumme
kehittämisestä ja
kadettielämästä
yleensä entisten
kadettien silmin
tarkasteltuna.
Ehkäpä näin
saadaan joltain
historiallisestikin
merkittävää
talletettua
jälkipolville.
Ensimmäistä kurssia
esittelee viereisessä
kirjoituksessa
kenraali G Ehrnrooth.

Aloittaessani tämän kurssimuistelmasarjan, johon Kylkiraudan toimituksen pyynnöstä olisi sisällytettävä joukko asiatietoja, tulen enimmäkseen kertomaan "vanhaa uutta". Ensimmäisestä kurssista on vuosien varrella puhuttu ja kirjoitettu siksi paljon, että pakostakin joutuu toistamaan sellaista mitä jo aikaisemmin on kerrottu mm allekirjoittaneen taholta. Käytän muistini tukemiseksi hyväkseni kadettitoverini Leo Franckin v 1945 julkaisemaa poikamaisen hauskaa sekä erinäisiin asiatietoihin nähden melko tarkkaa kirjaa "Första kadettkursen". Kiinnittämällä päähuomioni eräisiin nimenomaan "uranuurtajakurssille" tyypillisiin piirteisiin järjestelyn, koulutuksen ja hengen alalta toivoisin kuitenkin saavani esille miten ja mistä syystä kurssistamme muodostui yhteisö, joka kaikista puutteellisuuksistaan huolimatta on jättänyt jälkeensä arvoja, joiden vaikutus on kantaütunut nykypäiviin saakka.

Äskettäin itsenäistyneen Suomen eri valtioalisilla aloilla esiintyi v 1919 paljon vaikeuksia ja kokemattomuutta, "Roomaa ei rakennettu yhdessä päivässä". Tämä olotila vallitsi tietenkin myös puolustuslaitoksessa. Kokemuksia ja luottavaista itsetietoista henkeä oli tarpeeksi voitetun sodan jälkeen upseeriston enemmistössä ja jääkäripolvessa oli monta kotkanpoikaa, erinomaista johtajainesta, minkä myöhemmät sodat todistavat. Siitä huolimatta lienee ollut rauhanaikaiselle puolustuslaitoksellemme ja sen päällystökoulutukselle eduksi, että johto ja vastuu alussa oli Suomen vanhoilla kadettiupseereilla. Olkoon että aika ja kehitys ehkä monessa suhteessa oli rientänyt heidän edelleen. Mutta heidän kauttaan siirtyivät uudelle polvelle ikivanhat suomalaiset sotilastradiot ja tavat suhtautua oikein velvollisuuksiinsa ja alaisiinsa. Sotaväki ei ole suinkaan juureton puu eikä nopeasti korkeuteen kasvava vesa. On onnekasta koko kansalle, jos maanpuolustuksen juuret ovat vahvat ja yltävät syvälle kotimaan multaan.

Kadettikoulun ja näin ollen ensimmäisen kadettikurssin syntysanat lausui valtionhoitaja Mannerheim asettaessaan 4. 1. 1919 sotaministeri Waldénin esityksestä toimikunnan, jonka tehtävänä oli kenraalimajuri Ignatiuksen johdolla organisoida upseerikoulutuksemme. Tämä vanhoista Suomen kadeteista kokoonpantu toimikunta, jossa uutta polvea edusti jääkärimajuri Hanell, esitti mm, että vanha kunniakas Suomen Kadettikoulu, Haapaniemen sotakoulun perillinen, jälleen herätettäisiin henkiin. Jo viikon kuluttua esitti toimikunta mietintönsä ja 12. 1. 1919 saattoi Sotaväen päällikkö julkaista päiväkäskyn, jossa määrätään, että kaksivuotinen sotakoulu aloittaa toimintansa lähipäivinä Helsingissä entisessä venäläisessä kymnaasiorakennuksessa, ja sen nimenä on oleva Suomen Kadettikoulu. Tämä pystyi todellakin avaamaan ovensa jo saman kuukauden 25. päivänä 60 oppilaalle. Näin jäljестäpäin ajatellen oli uuden sotakoulun luominen kolmessa viikossa erinomainen näyte Hannes Ignatiuksen

ja hänen apulaistensa kyvystä ja tarmosta. Upeat koulutilat, hyvä järjestely, tavallista parempi muonitus sekä ennen kaikkea vakava, miltei juhlaallinen syvästi isänmaallinen henki, joka kuvastui ylemmän päällystömme puheista ja olemuksesta, teki syvän vaikutuksen meihin, jotka olimme tottuneet saksalaishenkisten tilapäiskurssien kurssaimattomuuteen sekä joukko-osastojen karuihin olosuhteisiin. Tunsimme olevamme suomalaisia kadetteja, menneiden vuosisatojen upseeripolvien traditioitten kantajia.

Koulutuksen yleinen laatu ja järjestely muistutti itse asiassa monessa suhteessa vieläkin Kadettikoulussa vallitsevia periaatteita, joskin kiinnitettiin ehkä enemmän huomiota teoriaan sekä tietopuolisiin aineisiin. Sekä vanhan Kadettikoulun että Ruotsin Karlbergin upseerikoulun opetusohjelmia ja menetelmiä lienee käytetty esikuvina. Vaikkakin sekä muodollinen että taistelukoulutus kuului jokapäiväiseen koulutusohjelmaan, jäi se kuitenkin jossain määrin toisarvoiseen asemaan. Siihen lienee osaksi vaikuttanut, että käytännöllisesti katsoen kaikilla ensimmäisen kurssin kadeteilla oli enemmän tai vähemmän sotakokemusta sekä, että olimme saaneet sen ajan pätevintä muodollista- ja taistelukoulutusta Itämeren Divisioonan saksalaisten upseerien ja aliupseerien sekä suomalaisten jääkäriupseerien johtamilla kolmen—neljän kuukauden pituisilla päällystö- ja taistelukurssilla.

Arkinen päiväpalvelusohjelma oli seuraavainen: klo 6 herätys, klo 6.15 aamuvoimistelu, klo 6.30 aamupuuro, klo 7—8 muodollista koulutusta, klo 8—9 valmistautuminen päivän luentoihin ja kuulusteluihin, klo 9—12 tietopuolista opetusta, klo 12—13 lounas, klo 13—15 käytännöllisten aineitten opetusta (kuten ohjesäännöt, ratsastus, hevosoppi, voimistelu, miekkailu, asekasittely), klo 15—15.30 kahvitauko, klo 15.30—17 muodollista tai taistelukoulutusta, klo 17—18 päivällinen, klo 18—21 valmistautumista seuraavan päivän tehtäviä varten (mikä useimmille muodostui vapaaajaksi lukuun ottamatta tenttikausia), klo 21—22 iltatee, klo 22 iltahuuto ja rukous. Joka lauantai kuului aamupäiväohjelmaan taisteluharjoitus lähimaastossa, jossa kunkin kadetin vuorollaan tuli toimia komppanianpäällikkönä tai joukkueenjohdajana. Arvostelutilaisuuden jälkeen marssi kadettikomppania suljettuna saunaan.

Kouluttajat jakautuivat kuten nytkin kolmeen tai oikeastaan neljään eri ryhmään: Johtajisto, varsinaisten tietopuolisten aineitten opettajat, käytännöllisten erikoisaineitten opettajat sekä komppanianupseerit. Suotakoon minulle anteeksi jos käytän eniten tällaa ”vanhojen herrojen” kuvaamiseen. Heidän vaikutuksensa meihin oli ehkä syvällisin, ja lisäksi kuvastuu samalla ensimmäiselle kurssille annettu teoreettinen opetus. Tämän ryhmän kaikki tyypillistä edustajia olivat sotakoulujen tarkas-

taja ”henkinen isämme” kenraalimajuri Hannes Ignatius, joka silmissämme oli varsinainen ylivoimamme sekä lisäksi erään miltei pääaineeksi muodostuneen aineen, sotahistorian, opettaja. Hän oli yhtäpelätty kuin kunnioitettukin. Toinen oli Kadettikoulun ensimmäinen johtaja, eversti Rafael Schauman. Eräässä puheessa kurssimme 30-vuotisjuhlan yhteydessä olen Kadettikoulun silloisille oppilaille karakterisoinut Haminan kadettejamme seuraavasti, enkä nytkään 12 vuotta myöhemmin voi tehdä sitä toisin sanoin: ”He olivat herroja, arvokkaita, rauhallisia. He suhtautuivat periaatteesta ystävällisesti alaisiinsa ja heidän henkilökohtainen huolenpitoonsa meistä oli kaikessa havaittavissa. He edustivat sitä isällistä, humanista, sotilaan kunniaa korkealla pitävää piirrettä, mikä oli havaittavissa Suomen vanhassa ruotuväessä.” Nämä sanat sopivat myöskin Kadettikoulun toiseen johtajaan, eversti Alfred Lucanderiin, joka syyskuussa 1919 nimitettiin johtajaksemme kenraalimajurin arvoisena eronneen Rafael Schaumanin tilalle. Alfred Lucander erosi hankin kenraalimajurina toukokuussa 1919 kohta upseeriylennyksemme jälkeen.

Sotakoulujen yhden pääaineen, taktiikan, opettajana toimi alussa Haminan kadettikoulukurssinsa entinen primus, yleisesikuntaeversti Nils Procope. Muodollisena ja jäykkänä hän luennoi suoraan ruotsinmaalaisen Tingstenin melko teoreettisesta taktiikan oppikirjasta, muttei saanut mitään varsinaista kosketusta oppilaisiinsa mm suomenkielien taitamattomuutensa takia. Tuultuaan nimitetyksi sotilasasiamieheksi Pariisiin korvasi hänet taktiikan opettajana värikäs, paljon käytännöllistä sotakokemusta omaava kenraalimajuri Paul von Gerich. Hän oli opettajana erittäin sopiva meille, höysti luentonsa käytännön esimerkeillä ja kaskeilla, joissa oli sekä asiaa että huumoria ja ironiaa. Sotalaitosopista luennoi alussa kunnioitusta herättävä ye-eversti Karl Emil Berg ja myöhemmin ye-eversti Hans Henrik Brummer, joka oli ilmeisesti valmistautunut huolella joskin kiireessä muokatakseen laajan oppiaineensa meille sulatettavaksi. Hän jakoi meille laajahkon luennon monisteen, jossa kylläkin oli paljon asiaa, mutta koska se vilisi paino- ja kielivirheitä ja oli monessa suhteessa vaikea sulattaa, herätti se niin meidän kuin monen muun kurssin hilpeyttä. Brummer oli lyhyt, pyylevä ja äkkipikainen sekä ilmeisesti usein pitkän komean rintamaupseerin, von Gerichin huumorin ja ironian kohteena. Kuuhausin opettajistamme oli epäilemättä eversti Vilho Pelter Nenonen, joka luennoi aseoppia. Epätasaiset tietomme korkeassa matematiikassa, joita dosentti Harald Vilhelm Lunelund tuntiopettajamme yritti parantaa, lienevät kuitenkin aiheuttaneet, sen, että Nenonen jätti aseopin opetuksen jääkärimajuri Lauri Maalbergin huostaan antautuakseen itse tykistöupseereilleen, joista hän vuosien var-

rella kehitti maailman ehkä aikanaan alallaan etevimmän ammattikunnan. Kurssitovereistamme kymmenkunta palveli myöhemmin Nenosen alaisina, eräät jopa tärkeissä luottamustehtävissä, joten heidän matematiikan taitonsa lienee vuosien mittaan parantunut. Linnoitusopissa nautimme nuorimman Haminan kadetin, majuri Johan Christian Fabritiuksen sekä jääkärimajuri Edvard Hannellin pätevää opetusta, jota kehitettiin käytännön harjoituksilla Pääskylahden kesäleirillä. Pääosan topografiian opetuksesta jakoi kadeteille sangen ystävällisesti meihin suhtautuva ye-eversti Sixtus Hjelmmannin yhtä ystävällisenä apulaisenaan kapteeni Waldemar Spåre. Topografia oli Kadettikoulun alkuaikoina erittäin tärkeä aine ja kartanpiirustukseen uhrattiin paljon aikaa. Hjelmmannista tuli keväällä 1920 Kadettikoulun kolmas johtaja sekä erotessaan 1925 kenraalimajuri. Ensimmäisen sekä sitä seuraavien kadettikurssien kunnioitus Kadettikoulun perustajaa sekä ensimmäisten vuosien johtajia kohtaan sai näkyvän muodon kun kenraalit Ignatius, Schauman, Lucander ja Hjelmmannin myöhemmin kutsuttiin Kadettikunnan kunniajäseniksi. Tämä kunnianosoitus on tullut ainoastaan harvojen, erityisen etevien sotilashahmojen osaksi.

Saadakseni opettaja- ja aineluetteloni täydelliseksi on lisäksi mainittava sotilaiden opettaja, eversti Onni Hämäläinen, joka kuten aikaisemmin mainittu eversti Berg'kin siirtyi suoraan Kadettikoulun kateederista Valtioneuvoston sotaministerin tuolille. Varsinaisina aineopettajina toimivat niinkään jääkärikapteeni Erik Heimbürger viestiopissa sekä käytännöllisissä aineissa majuri Bruno Svendelin kirjanpidossa, jääkärikapteeni, eläinlääkäri Juho Talvitie hippologiassa, jääkärikapteeni Eric Schauman konekivääritaktiikassa, jääkäriluutnantti Harry Wihlton panssarivaunuopissa, kapteeni Gustaf Rehbinder miinanheitinopissa, reservivänrikki Eino Saastamoinen voimistelussa ja miekkailussa sekä vanha rakuunavahtimestari Matti Koski ratsastuksessa. Muistiini on jäänyt, että useimmat yllämainituista käytännöllisten aineitten opettajista niukoilla tuntimäärillään sentään saivat meidät jonkin verran perehdytytyksi aineisiinsa. Eniten olimme tekemisissä Saastamoisen kanssa jonka päävirikana oli Kadettikoulun adjutanttin virka, mikä monesta syystä varsinkin silloin vaati tahdikkuutta ja sopeutumiskykyä, joka olikin hänelle ominaista. Kaikkien, varsinkin ratsuväestä lähteneitten lämpimät sympatiat kuuluivat kansan miehelle ja vanhan, rehdin ruotuvan aliupseerin perustyyppille, Matti Koskelle, joka monta vuotta myöhemmin lopetti kunniaaikanaan uransa ratsunestarina armeijassa ja Kadettikoulussa.

Kadettikomppanian päällikystönä toimi luonnollisesti yksinomaan jääkäriupseereita. Komppanianpäällikkö oli jääkärikapteeni Väinö Palojärvi.

Opetusupseerina toimi ensimmäisen kurssin aikana yhdeksän eri jääkärikapteenia ja -luutnanttia, joten useimmat vaihtuivat melko lyhyen ajan kuluttua. Pisimmän ajan olivat komppanian varapäällikkö, jääkärikapteeni Martin Rafael Berg, konekiväärinkouluttaja jääkärikapteeni Lahja Aalto sekä jääkäriluutnantit Armas Henrik Ahlroth, Ruben Lagus, Ilmari Relander ja Onni Ilmari Kaukoranta. Viimeksimainittu otti jo syksyllä 1919 vastaan Kadettikoulun intendentin tehtävät sotilasvirkailija Clementiltä.

Kelpo komppanianpäällikkömme ja komppaniaupseerimme, joista useat kyvykkyydellään myöhemmin saavuttivat korkeita arvoja puolustuslaitoksessa sekä kunnostautuivat sodissamme, jäivät alun perin ilman omaa syytään jollakin tavalla vähemmän kadehdittavaan väliasemaan. Tämä johtui heidän lyhyehköstä sodanaikaisesta upseerikoulutuksestaan vieraassa sotalaitoksessa sekä Kadettikoulun johtajistosta, joka ei hyväksynyt jääkäreille opetettuja sinänsä tehokkaita preussilaisia menetelmiä suhtautuen paljon suopeammin heitä huomattavasti pitemmän ja täydellisemmän upseerikoulutuksen saaviin ja jääkäreitä vain hieman nuorempiin "herroihin kadetteihin", kuten vanhat herrat meitä alun perin puhuttelivat. Eipä ihme, etteivät he ehkä kovinkaan hyvin viihtyneet asemassaan. Kadetit puolestaan olivat suurimmalta osalta nauttineet länsirintamalta tulleitten keski-ikäisten ja sangen auktoritatiivisten saksalaisten ammattiupseerien niin taistelukuin muodollista koulutusta, ja vertailu ei ollut meidän kylläkin parhaansa yrittävien nuorten upseeriemme eduksi. Voidaan mielestäni nyt kohta puolen vuosisadan takaa kiihköttömästi puhua näistä asioista, jotka eivät edistäneet kadettikomppanian kuria eivätkä tasoitaneet ensimmäisten kadettiupseerien upseerintuuraa. Kun kysytään jääkäriupseerien vaikutusta meihin voidaan ilman muuta sanoa, että me kadetit, vapaussodan soturit ennen vapassotaa ja varsinkin sen aikana suuresti ihailimme heitä heidän päättäväisyytensä ja johtajaominaisuuksiensa takia. Ihanteemme olivat itse asiassa samat kuin jääkärien. Uskon voivani sanoa, että ajan pitkään aloimme yhä paremmin ymmärtää toisiamme ja monet silloisista opetusupseereistamme ovat myöhemmin olleet kunnioitettuja esimiehiämme ja hyviä ystäviämme. Me muistamme kaikkia heitä kiitollisin tuntein, eniten ehkä entistä komppanianpäällikköämme, nykyistä kenraalimajuri Palojärveä.

Se epäsuhte mikä nykyisiin koulutusperiaatteisiin verrattuna vallitsi toisaalta luentosalissa ja kasarmin pihalla annetun sekä toisaalta maastossa tapahtuvan koulutuksen välillä, tasaantui huomattavasti melko pitkänä leirikausina. Olimme kesäisin kuuukauden Pääskylahdessa sekä kaksi kuukautta sen divisioonan kesäleirillä, jonka joukko-osastoon asianomaiset kadetit komennettiin. Pääs-

kylahden aikaa odotettiin suurin toivein, eikä siinä petyttykään. Jo matka Savonlinnaan tapahtui jännittyneen ja reippaan mielen vallitessa, sillä ilmeistä sodanuhkaa oli ilmassa. Ensimmäinen kurssi odotti kärsimättömästi sitä upseeriylennystä, minkä Markkovillan ym tilapäiskursseille jääneet upseeripilaat osaksi jo olivat saaneet. Kaikkeksi onneksi Suomi kuitenkin sillä kertaa vältyi sodan onnettomuuksista olihan maa vasta valtaavan uutisrakennuskauden ja olojen vakiinnuttamisen alussa. Käytiin reippain mielin taloon Pääskylahden idylliseen reservikasarmiin ja kohtapuoleen oli puoli-instrumentaalikartan teko sekä sen valmistuttua "marsroutti" hyvässä menossa eversti Hjellmanin ja kapteeni Spåren taidokkaalla ja hyväntuulisella johdolla. Kauniit Saimaan järvi- maisemat ja Savon mutkikkaat tiet kaikuivat uudelleen suomalaisten kadettien askeleista ja iloista marssilauluista ja vieraanvaraisten savolais- ten talot ja töllit avasivat ovensa sotilasnuorukai- sille. Linnoitus- sekä sillanrakennustyöt majuri Hanellin ja kapteeni Haraldin johdolla olivat niin- ikään sangen onnistuneita. Otsamme hiessä raken- simme taisteluhautoja pesäkkeineen, "unterstan- deja", piikkilankaesteitä, polkusiltaja yms. Ensim- mäistä kertaa sitten saksalaisten johtaman taiste- lukoulutuksen paukkuivat räjähdyspanokset sekä käsikranaatit, ja asemat tuhottiin lopulta perus- teellisesti seuraavan kadettikurssin harmiksi. Se että säilyttämällä rakennelmat vuodesta toiseen olisi saatu aikaan oivalliset harjoitusasemat sekä kilpailuhenkeä eri kurssien kesken ei juolahtanut kenenkään mieleen. Pääskylahden kauteen liittyi vielä hauska sunnuntairetki Punkaharjulle sekä taisteluharjoitus paikallisten suojeluskuntien kans- sa, jossa vapaaehtoiset kadetit hoitivat harjoitus- osaston kaikki päällystö- ja alipäällystötehtävät ryhmänjohtajasta ylöspäin.

Myöskin kahden kuukauden leiriaika joukko- osastoissa lienee yleensä sujunut hyvin, joskaan ei kaikkialla kadetteja käytetty joukkueenjohta- jina kuten meitä kahtatoista, joilla oli määräys Uudenmaan Rakuunarykmenttiin. Koulutus oli vil- kasta ja vanhempien upseerien asiallinen opastus niin taistelu- kuin muodollisessa koulutuksessa sekä sotaharjoituksissa oli meille hyödyllistä ja edisti johtajatottumustamme. Se että leirikausia seurannut kuukauden loma oli tervetullut on ilman muuta selvää.

Reippain mielin palasimme ensimmäinen päivä lokakuuta toiseksi kodiksemme muodostuneeseen Kadettikouluun. Kurssistamme oli jäljellä 56 ka- dettia, jotka sittemmin suorittivat loppututkin- non. Neljätoista tähän saakka parhaiten arvostel- luksi tullutta sai kadettialiupeerin nimityksen ja seuraavat kadettinumerot jaettiin pituuden mu- kaan. Paljon tärkeämpää oli kuitenkin, että meistä nyt oli tullut herroja vanhempia kadetteja sekä se, että jouduimme suunnittelemaan millä tavalla pänttäisimme nuorempien eli "simppujen" päihin

sen mitä heidän kunniaansa kuului. Sitä mistä tämä alentava mutta ajan pitkään kansanomai- nen simppu-nimitys sai alkunsa ei kukaan vanhoista enää pysty muistamaan. Olen kuullut puhutta- van, että jollain mystillisellä tavalla olisimme pe- rineet vanhojen haminalaisten seremonioita ja menoja. Jotain olimme ehkä kuulleet, sillä yksi- toista kurssitovereistamme oli Haminan kadettien poikia ja monella oli näitä kunniakkaita miehiä perheessään tai isänsä tuttavapiirissä. Mutta asia on nyt niin, että vanhat harvoin kertovat poika- maisuuksistaan tai tyhmyyksistään pojilleen. Kyllä nykyään jalostetut kaste- ym. seremoniat alun pe- rin ainakin osaksi ovat meidän keksimiämme. Jo aivan alussa kohdistui kovakourainen huumorim- me pariin kolmeen viimeksi tulleeseen, joilla oli jo tullessaan reservivänrikin korkea arvo. He läpikävivät nurkumatta kasteseremonian ym ja hyväksyttiin sen jälkeen avosylin kadettitove- reiksemme. Jotakin vastaavaa ja vielä suuren- moisempaa piti tietenkin keksiä nuoremmalle kurssille ja niin se surullisen kuuluisa simputus sai alkunsa. Sitä, että nuorempien pitää erittäin näkyvällä tavalla aina ja kaikessa kunnioittaa vanhoja, harrastetaan muuten lukuisissa nuorisoyhteisöissä ja kaikkialla. Sillä on hyväntuulisesti ja kohtuudella käytettynä se hyvä puoli, että jokainen vuoron perään oppii suuttumatta hal- litsemaan itseään sekä välttämään itsetehostusta ja turhaa ujoutta sekä siten sulautumaan toveri- piiriin ja omaksumaan sen käyttäytymis- ja kun- niakäsitteet. Varsinainen kouraantuntuva saksala- silta opittu toverikuri tuli meillä aniharvoin kysymykseen eli vain silloin kun joku äkkiäpikau- suudessaan tai ylimielisyydestä rikkoi toveripiirin tavat, taikka pahimmissa tapauksissa teki itsensä syyppääksi sellaisiin moraalittomiin tekoihin, mitkä eivät tulleet taikka, joita ei tahdottu saattaa pääl- lystön tietoon. Alkoon kukaan uskoko, että tällä selityksellä haluan puolustaa simputusta. Se ke- hittyi pahaan suuntaan ja oli lopetettava.

Vapaa-ajat koulussa vietettiin usein laulaen ja soittaen, jolloin useimmiten soittoniekka komen- nettiin nuoremmalta kurssilta. Kortti- ym pelejä, varsinkin upseeripiireissä silloin paljon harrastet- tua skruuvipeliä, viljeltiin ahkerasti. Rupattelu palvelus- ym ajankohtaisista asioista sekä kasku- jen kertominen rehoitti tietenkin jatkuvasti. Har- vat vapaapäivät ja illat vietettiin omissa tai tutta- vien kodeissa. Ne joilla oli koti pääkaupungissa kutsuivat luokseen parhaita kadettiystävänsä. Ravintolakäynnit ja tanssiaiset olivat eräille, is- niille, joilla oli, tai jotka onnistuivat hankkimaan rahaa sangen haluttu huvi. Mitään kovin vilkasta yhteyttä ylioppilaspireihin ei siihen aikaan ollut. Ne jotka aikaisemmin olivat opiskelleet, pistäy- tyivät joskus entisiin osakuntiinsa. Virallinen kanssakäyminen supistui siihen, että eräät osa- kunnat kutsuivat edustajia Kadettikoulusta juh- liinsa, jolloin me vastavuoroisesti kutsuimme hei-

dät todellakin juhlaiviin baaleihimme, joita lie-
nee ollut kolme meidän kurssimme aikana. Niitä
kunnioitti läsnäolollaan valtionhoitaja Manner-
heim ainakin kerran, sekä tietenkin koulun ylempi
johtajisto naisineen. Valtionhoitaja Mannerheim
osoitti muuten usealla tavalla meille suosiotaan
käymällä Kadettikoulussa eri yhteyksissä sekä
kutsumalla kadetteja vastaanottoilleen ja juhliinsa
— ei kunniovartioiksi vaan vieraisiksi. Erikoinen
tapaus oli vanhojen Haminan kadettien ensim-
mäinen käynti koulussamme. Heidän puheenjoh-
tajansa kenraali Krogius piti syvästi liikuttuneena
erittäin sydämellisen puheen ja monen kunnian-
arvoisan vanhan herran silmissä välkkyivät kyy-
neleet heidän nähdessään monen sorron vuoden
jälkeen suomalaisia kadetteja. Sydämellinen kans-
sakäynti heidän klubinsa kanssa aina näihin päi-
viin saakka on lähtöisin tästä ensitapaamisesta,
vaikkakin nyt ”kykenee kynnelle” enää vain muu-
tama vanhoista.

Kadettikursseista puhuttaessa tahdotaan aina
kuulla kaskuja. Mitähän niistä kertoisin, Igna-
tiusken mahtavista eleistä ja kiintymyksestä ka-
detteihinsa, von Gerichin vitsikkyydestä vai omis-
ta vallattomuuksistamme? Ne lienevät ainakin
suurimmalta osalta tarpeeksi tunnettuja. Kertois-
in täällä kertaa mieluummin toveruudestamme, joka
kaikista kitkan mahdollisuuksista huolimatta kas-
voi niin voimakkaaksi kurssillamme, että vielä
tänäkin päivänä käytännöllisesti katsoen kaikki,
jotka kynnelle kykenevät, saapuvat vuotuisiin
kokouksiimme sekä kadettikunnan yhteisiin juhla-
tilaisuuksiin.

Ensimmäinen kurssi oli lähtöisin eri tahoilta.
Vahvoin toverisitein alun perin toisiinsa liittyneitä
fahnenjunkkareita oli noin puolet. Markkovilla-
laisia oli noin neljäsosa, sotaupseeri- ja tykistö-
upseerikursseilaisia sekä muita samoin noin nel-
jäsosa. Ensiksi mainitun ryhmän itsetietoisesta
paremmuudentunteesta huolimatta ei kestänyt
kauan kun rajat murtuivat. Olimme lähtöisin
sangen erilaisista sosiaaliryhmistä ja yli puolet
oli ruotsinkielisiä, joista monet varakkaista virka-
ja liikemieskodeista. Kaikki tämä merkitsi lähes
50 vuotta sitten paljon enemmän kuin nyt. Va-
kavin kitkan siemen piili tietenkin kieliriidassa,
mikä ensimmäisinä itsenäisyyden vuosina alkoi
jälleen versoa ja ehkä katkerimmin juuri opiske-
levan nuorison piirissä. Uskon että meissä kai-
kissa niin voimakkaasti elävä itsenäisyystaistelun
ja vapaussodan henki toisaalta sekä idealistinen
katsantokantamme Suomen tulevaisuuteen ja
maanpuolustukseen nähden toisaalta vei siihen,
että kaikki muu kuin tämä tuntui vähemmän tär-
keältä. Ehkäpä meidän idealistista veljellistä hen-
keä jollain tavalla voidaan verrata talvisodan hen-
keen, mikä on tullut historialliseksi. Vanhojen
Haminan kadettien isällisen tasapuolinen suhtau-
tuminen meihin kaikkiin sekä ns internaattihenki,

— kiitetty ja moitittu —, mikä vielä meidän päi-
vinämme rehoittaa Englannin ”public school”
oppikouluissa, vaikutti tietenkin osaltaan lujan
toveruuden syntymiseen. Ruotsinkielisenä en voi
tämän mietiskelyn päätteeksi jättää suomenkieli-
siä kadettitovereitani ilman erityistä kunniamai-
nintaa. Tottakai heillä oli sama alkukanta kans-
sallisuus- ja kielikysymyksessä kuin opiskelevalla
nuorisolla yleensä. Mutta ne, jotka eniten vai-
kuttivat mielialan muodostamiseen lienevät olleet
persoonallisuuksia, jotka pystyivät kohoamaan
laumavaiston yli ja osasivat nähdä pääasian, tu-
levan Suomen ja sen puolustuksen edun. Vasta-
kaiku meiltä, jotka emme pyytäneet enempää
kuin olla suomalaisia kadetteja oli itsestään selvä.
Yläkuvaamani henkiset virtaukset, mitkä niin
voimakkaasti pyrkivät korkeata päämäärää kohti,
tekivät käsitykseni mukaan ensimmäisen kurssin
todelliseksi uranuurtajakurssiksi, joka jätti pysy-
viä arvoja jälkeensä.

Kurssimme opintoaika lähenteli loppuaan. Laa-
jan rakennuksemme joka sopukassa näkyi kadet-
teja, jotka yksin tai pienissä ryhmissä pänttäsi-
vät päähänsä viisautta. Tentit sujuivat sen ajan
juhmalliseen tapaan, jolloin hyvä onni kysymyk-
siin nähden merkitsi jotakin, mutta opettajien ta-
sapuolinen myötämielisyys kaikkia kohtaan oli
ratkaiseva. Iloksemme saimme kuulla, että meitä
kaikkia odotti ylennys upseereiksi 31. päivänä
maaliskuuta 1920, virkaikä laskettuna huhtikuun
1. p:stä 1918, mikä oli katsottava tunnustukseksi
ensimmäiselle vakinaiselle upseerikoulullemme ja
oli lisäksi meille suurimerkityksellinen asia.

Komeana sinisissä paraatipuvuissamme soitto-
kunta edessä marssi kadettikomppania tasavallan
presidentin linnaan sekä järjestäytyi valtiosaliin.
Vakava laiha presidentti Ståhlberg piti meille pu-
heen, jossa mm kehoitti meitä viemään mukaamme
Haminan kadettien ja Suomen nuoren upseeriston
parhaat traditiot sekä tunnontarkasti suorittamaan
velvollisuutemme kansan kaikkien yhteiskunta-
luokkien poikia kohtaan. Julistettuaan meidät
ylennetyiksi aktiiviupseereiksi puristi hän sekä
hänen jälkeen puolustuslaitoksen paikalla oleva
korkein päällystö jokaisen kättä. Kadettikoulussa
olivat kenraalimajuri Ignatius ja Schauman meitä
vastassa, jälkimmäinen kyneleet silmissään aja-
tellen komeaa Åke poikaansa, kadettitoveriamme,
joka oli kuollut. Kadettikoulun johtaja, eversti
Lucander jakoi todistukset ja piti meille sydä-
mellisen puheen. Valokuvaamisen jälkeen, johon
tietenkin päällystömme ja nuorempi kurssi osal-
listuivat, ei ollut enää muuta tekemistä kuin pu-
keutuminen uutuuttaan hohtaviin upseerin virka-
pukuihin sekä jäähyväisten jättäminen toisillem-
me. Loppujuhlamme oli jo edellisenä iltana pidetty
Kulosaaren kasinolla hilpein muodoin ja eroami-
nen Kadettikoulusta sekä toisistamme tuntui luon-
nollisesta ilostamme huolimatta haikkealta.

Majuri

Jaakko Valtanen

Näkökohtia vakinaisen väen upseeriston peruskoulu- tuksesta

Suomalaisen upseerikoulutuksen ja kasvatuksen perinteet juontavat juurensa jo lähes kahden vuosisadan takaa. Ruotsin vallan aikainen Sprengtportenin Haapaniemi viitoitti tien kansallisen upseerikunnan syntymiseen. Haapaniemen perinteillä on ollut oma vaikutuksensa nykypäivänkin upseerikasvatukseen. Venäjän vallan aikainen Haminan kadettikoulu loi upseerikoulutukselle maassamme tietyn kansallisen jatkuvuuden siitäkin huolimatta, että koulu oli osa tsaari-Venäjän sotalaitosta.

Itsenäisen Suomen vakinaisen väen upseerikoulutus rakentui paitsi Haminan kadettikoulun perinteiden, myös jääkäreiden Saksassa saaman koulutuksen ja kasvatuksen varaan. Vaikutteita saatiin lisäksi monesta muusta maasta täällä opettajina olleiden upseereiden välityksellä samoin kuin eri maiden sotakouluihin ja kursseille komennettujen omien upseereidemme välitäminä.

Nuoren puolustuslaitoksemme kehittämistyössä tämä kasvatukselliselta perustaltaan epähomogeeninen upseerikunta kuitenkin osoitti kansallisen omaperäisyytensä ja sovellutuskykynsä. Toisen maailmansodan alkuun mennessä meillä olikin kahden vuosikymmenen aikana syntynyt varsin omaperäinen suomalainen sotataito ja sen toteuttajana ajattelultaan kansallinen upseeristo.

Mutta yhä kiihtyvä eri aloilla tapahtuva jatkuva kehitys asettaa tämän päivän upseerin ja siten myös upseerikoulutuksen uudelleen suoritettavan tilanteen arvostelun eteen.

Vakinaisen väen upseerikoulutuksen ja -kasvatuksen päämäärät ovat olleet sotien jälkeisinä vuosina usean kerran tarkistuksen kohteina, viimeksi v 1956, jolloin ne koulutuksen pysyvissä määrin määritettiin. Päämäärien asiallisesta sisällöstä ja sanallisesta muotoilusta on sanottava vain pelkkää hyvää. Ne tyydyttävät varmaan vaativimmankin kouluttajan ja kasvattajan toiveet. Lienee kuitenkin niin, että kirjallisten päämäärien vieminen käytäntöön ei ole päässyt hyvistä yrityksistä huolimatta täysin toteutumaan. On aivan luonnollista ja selvää, että kiihtyvän kehityksen vaatimien asioiden lisääminen opetusohjelmiin ilman että mitään poistoja on voitu suorittaa, ei ole loputtomien mahdollista. Upseerikoulutuksemme kokonaisuudistus on sentähden tullut ajankohtaiseksi. Asken onkin julkisuuteen saatettu lähes täydellisesti korjattu kadettikoulutuksen ohjelma.

Tämän kirjoittaja ei ole oikea henkilö kommentoimaan tai selostamaan tapahtuneen uudistuksen sisältöä. Sen sijaan on tarkoitus seuraavassa tarkastella lyhyesti niitä yleisiä ajankohtaisia tekiä, jotka ovat meillä upseerien tehtävään, asemaan ja hänelle asetettaviin vaatimuksiin vaikuttamassa. Ne luovat myös taustaa upseereiden peruskoulutukselle asetettaville vaatimuksille.

Puolustuslaitos on yhteiskunnan elimellinen osa. Se kokooa vuosittain miespuolisen nuorison parhaimmiston yhteisen tehtävän ympärille. Kun on kyse valtakunnan ja yhteiskunnan puolustamisesta ja sen olemassaolon jatkuvuuden turvaamisesta, täytyy koulutettavien miesten kokea saamansa

opetus ja koulutus oman elämänsä ja tulevaisuutensa kannalta mielekkäästi. Sotilaan tehtävä on siis heille opetettava siten, että he sen ymmärtävät ja hyväksyvät. Opetustehtävän onnistumisen ehdoton edellytys on, että upseeristo tuntee ne tekijät, jotka vaikuttavat asevelvollisikäisen nuorison ajattelutapaan ja elämänympäristöön. Sen on tunnettava ne sosiaaliset ja muut taustatekijät, jotka määräävät nuorison käyttäytymisen erityisesti kriisitilanteissa.

Yhteiskuntamme muuttuminen maatalousvaltaisesta teollisuus- ja palveluelinkeinovaltaiseksi murtaa kodin, koulun ja kirkon traditionaalisen elämänympäristön vaikutusta. Kaupunkimaisen elämän, järjestöjen, puolueiden, lehdistön, muodin, television yms vaikutus ei salli pysyvien arvojen ja ihanteiden syntymistä. Maanpuolustus ja sen innoituksena isänmaallisuuskään eivät ole tänään ilman muuta selviä arvoja. Nekin on siis opetettava ja opetettava oikein.

Sivistyksellinen ja sosiaalinen kehitys on myös ollut voimakasta, josta syystä nuorisomme on tänään tietopuolisesti valistunutta ja mielipiteiltään kypeää sekä fyysiseltä kunnoltaan kehittyynyttä.

Voidakseen toteuttaa kasvatus- ja koulutustehtävänsä on nykyajan upseerin oltava mm yhteiskunnallisilta tiedoiltaan verrattomasti valistuneempi kuin aikaisemmin. Muutoin hän ei ymmärrä alaisiaan eikä löydä heidän kanssaan opetuksen onnistumiselle välttämätöntä "yhteistä aallopituutta".

Yhteiskunnallisen kehityksen rinnalla on teknillinen kehitys ollut erittäin voimakas. Yhä useampi asevelvollisikäinen nuori mies on jo ennen varusmiespalvelustaan saanut teknillistä peruskoulutusta ja teknillisten välineiden käsittelytötumusta.

"Jokapäiväiset" teknilliset alkeistiedot eivät siis enää riitä upseerille. Pitkälle menevän teknillisen kehityksen ymmärtäminen ja ennenkaikkea sotatekniikan kehittäminen vaatii upseerilta luovaa teknillistä näkemystä ja ennenkaikkea riittävä matemaattis-luonnontieteellistä peruskoulutusta.

Maanpuolustustieteiden yleinen kehitys, kyky seurata niitä ja ennen muuta kehittää niitä kilpailukelpoisesti kansainvälisen kehityksen rinnalla, asettaa nykyajan upseereiden kielitaidolle lisäantyneitä vaatimuksia. Myös kansainvälinen kanssakäyminen eri maiden puolustusvoimien välillä on yhä leviämässä samoin kuin osallistuminen kansainvälisiin rauhaa turvaaviin sotilaallisiin toimenpiteisiin YK:n puitteissa. Ei voida enää ajatella, että nykyajan upseeri voisi menestyä tehtävässään ilman välttävää käytännöllistä kielitaitoa. Suomen suuri kielellinen eristäytyneisyys vain lisää vieraiden kielten taitamisen merkitystä meillä.

Yhteiskunnallinen, sivistyksellinen ja sosiaalinen, teknillinen sekä kansainvälisen vuorovaikutuksen kehitys ja muu toiminta ovat ne tärkeimmät tekijät, jotka luovat taustan myös nykyajan upseerikoulutukselle. Niiden huomioonottaminen on välttämätöntä, jotta maanpuolustuksemme ja

puolustuslaitoksemme pysyisivät kehityksen mukana ja suorituisivat tehtävistään.

Upseerin epäilemättä tärkein tehtävä on edelleen olla kyvykäs eriasteisen joukon johtaja. Johtamisvaatimus on nähtävä erityisesti sodan ja taistelun olosuhteiden valossa. Riippumatta puolustushaarasta, aselajista tai asianomaisen taipumuksista joutuu jokainen upseeri varsinkin virkauransa alussa niin rauhan kuin sodan tehtävissä joukon johtajaksi ja sen esimieheksi. Asetetaanpa upseerikoulutukselle mitä muita vaatimuksia tahansa, kasvatus taistelukentän johtajuuteen ja muu yleinen johtajakoulutus on oleva sen keskeisin osa. Erityisesti meillä, pienen maan puolustusvoimissa, on upseerin johtajuus ja johtamiskyky arvostettava korkealle, koska meillä on sekä johtajan että hänen alaisensa joukon kyettävä kirvoittamaan itsestään huomattavasti suurempi taistelijan suorituskyky kuin sellaisen maan, jossa määrä voi korvata heikon laadun.

Johtajuuteen kytketty elimellisesti myös kasvattajan ja kouluttajan taito. Erityisen tärkeä on upseerin oppia ja omaksua kansankuonteeseemme sopiva vastuuntuntoinen miesten käsittelytaito. Nykyaikainen tiede tulee johtajuus- ja kouluttajakoulutuksen avuksi monin sellaisin keinoin ja ennen muuta teknillisin välinein, joita meillä ei ole ehkä tarpeeksi käytetty. — Ei voida kyllin korostaa johtajuuskasvatuksen osuutta upseerikoulutuksessa. On muistettava, että oikea johtajuus on paljon muuta kuin sujuva käskynantotaito.

Totaalisen maanpuolustuksen eri alat ovat viime aikoina sitoneet upseereita eriasteisiin valmistelu-, suunnittelu- ja opetustehtäviin sellaisillekin aloille, jotka tarkoituksenmukaisen työnjaon mukaan kuuluvat "siviilisektorille". On aiheellista pitää mielessä, että puolustusvoimien osa kokonaisuudessaan on ensisijaisesti sotilaallinen. Puolustusvoimien koulutustehtävän ensisijaisena tavoitteena on siten myös kouluttaa sotilaallisia johtajia.

On aivan selvä, että valmistuessaan ammattiinsa upseerilla tulee olla sellaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot, että hän kykenee toimimaan ikänsä ja arvonsa mukaisissa tehtävissä. Se merkitsee siis joukkueenjohtajan (vast) sekä ainakin tyydyttävän perusyksikön päällikön taitoa. Eri puolustushaaroissa ja aselajeissa vaatimukset saattavat vaihdella. Mutta ehkä peruskoulutuksen tavoite on asetettu liian alfas, ellei samalla nähdä sitä, että peruskoulutusvaiheella on ja tulee olla perustaa luova vaikutus koko upseerin uraa varten. Se näkemys, jonka upseeri saa peruskoulutusvaiheessaan elämänsä urastaan, ulottaa vaikutuksensa läpi koko elämän. Sen tähden olisi tärkeää saada sekä opetusohjelmiin että upseerikasvatukseen sellainen sisältö, että se luo oikean perustan suomalaisen upseerin maailman- ja elämänkatsomukselle. Teknillistä kykyä ja taitoa eri aloilta on mahdollista myöhemmällä koulutuksella aina lisätä. Vakuumus kokonaisuudessaan puolustuksen tehtävistä, puolustusvoimien asemasta ja omakohtaisesta elämäntehtävästä upseerina sen-

sijaan voidaan luoda vain peruskoulutusvaiheessa. Ellei peruskoulutus tätä vaatimusta rinnan johtajakasvatuksen kanssa täytä, sen muiden tulosten arvoa voidaan pitää kyseenalaisena.

Upseereiden peruskoulutuksen yleiset vaatimukset voitaisiin esim lausura seuraavasti:

Koulutuksen ja kasvatuksen päämääränä on kasvattaa sellainen suomalaisen miesihanteen mukainen nuori upseeri, joka on tiedoiltaan ja taidoiltaan vastuuntuntoinen ja itsenäinen perusyksikköä vastaavan joukon johtaja, hyvä kasvattaja sekä taitava kouluttaja. Lisäksi hänellä tulee olla selvä kuva nykyaikaisesta sodankäynnistä, maanpuolustuksen kokonaisuudesta, puolustusvoimien asemasta ja tehtävistä yhteiskunnassa sekä ammatinsa luonteesta ja vaatimuksista.

Tähän päämäärään voidaan pyrkiä antamalla upseeriksi valmistuville

1. riittävät nykyaikaiset, johtamistaidolliset perustiedot, jotta suomalaisen sotilaan johtaminen, ymmärtäminen ja vastuuntuntoinen käsitteleminen erityisesti kriisitilanteissa voi onnistua,
2. perusyksikön päälliköltä vaadittavat taktilliset, aselajitekniset sekä sotilashallinnolliset tiedot,
3. perusteelliset pohjatiedot nykyaikaisista kasvatusta- ja koulutusmenetelmistä,
4. sellaiset yhteiskuntatieteelliset (mm valtio-oppi, kansan- ja sotatalous, sotilasmaantiede, sotilaspolitiikka, sotahistoria, sotilaspöytäkirja, sotilassosiologia) perustiedot, että Suomen puolustamiseen vaikuttavien yleisten tekijöiden, suomalaisen yhteiskunnan kehittymisen sekä suomalaisen sotilaan ymmärtäminen on mahdollista,
5. nykyajan sotatekniikan ymmärtämiseksi, sotavarustuksen kehittämiseksi sekä sotateknillisten jatko-opintojen mahdollistamiseksi välttämätön riittävä matemaattinen pohjakoulutus,
6. ulkomaisen kehityksen seuraamiseksi sekä sotatieteellisten jatko-opintojen mahdollistamiseksi välttämätön ainakin yhden vieraan kielen tyydyttävä taito,
7. sellainen fyysillinen kunto, että ainakin oman aselajin taistelijalle asetettavista vaatimuksista voi hyvin selviytyä."

Itse asiassa on paikallaan todeta, että mitään varsinaisesti uutta ei edellä hahmoteltu luettelo sisällä. Lopultakin on kyse vain siitä, millainen osuus ja paino kullekin asiakokonaisuudelle opetuksessa annetaan.

Oikeutettua lienee myös todeta, että upseerikoulutuksenkin uudelleenarviointi on aikakautemme haaste. Siihen on vastattava, muutoin kehitys kääntää meille selkensä.

Tämän lyhyen katsauksen tarkoituksena on lähinnä ollut luoda tausta seuraavalle kirjoitukselle, jossa selvitetään äskettäin vahvistettua kadettikoulutuksen uutta järjestelyä.

Tämän kirjoittajan käsitys on, että uusi ohjelma on ratkaiseva askel eteenpäin. Toivoa vain voidaan, että myös upseeriston jatko- ja korkeakoulutus kokevat samanlaisen tason nousun kuin uusi peruskoulutus.

Kapteeni

Helge Seppälä

Kadettikoulun opetuksen uusi järjestely

1. Opetuksen päämäärä

Kadettikoulutuksen nykyisenä päämääränä on kouluttaa upseereita, jotka pystyvät auttavasti toimimaan taistelukentällä perusyksikön päällikkönä ja rauhan aikana opetusupseerina. Päämäärä on käytännössä tähdännyt joukkueen johtajan pätevyyteen. Uusi opetuksen päämäärä on seuraava:

Aktiiviupseerien peruskoulutuksen päämääränä on kouluttaa oman puolustushaaransa ja aselajinsa rauhan ja sodan ajan perusyksikön päälliköitä, merivoimissa aluksen päälliköitä, sekä antaa kadeteille perusta koko heidän upseeriuraansa varten.

Kyetään selviytymään tehtävistään ja saadakseen riittävän pohjan jatkokoulutustaan varten on kadettien koulutuksensa päättyessä hallittava perusyksikön johtamisessa ja kouluttamisessa tarvittavat tiedot ja taidot sekä omattava maanpuolustuksen kokonaisuudesta ja totaalisen sodankäynnin päätekeijöistä yleiskuva. Tulevissa tehtävissään kadettien on kyettävä sopeutumaan rakentavaan yhteistoimintaan sekä sotilaallisissa yhteisöissä kuin myös eri siviiliyhteisöjen kanssa.

Kasvatuksellisenä tavoitteena on opettaa kadetit oikeaan ja syvälliseen sotilaskurin ymmärtämiseen. Omaaloitteisuus ja itsenäinen toimintakyky ovat niitä ominaisuuksia, joiden kehittämiseen on kadettien kasvatuksessa ja koulutuksessa kiinnitettävä erityistä huomiota. Yhdessä sotilaskurin omaksumisen kanssa nämä ominaisuudet tekevät kadetista paitsi sotilasoikeuden ja taistelukentän taistelijan myös yhteiskunnan rakentajan ja kehittäjän.

2. Opetuksen järjestely

Kadettikoulun opetus suunnitelmien on laadittu aikanaan kahden vuoden opiskelua varten. Soti-

laallisilla aloilla tapahtunut kehitys on pakottanut lisäämään opetussuunnitelmaan tunteja ns yleisten aineiden ja kadettien vapaa-ajan kustannuksella. Päämäärän tarkistus lisää osaltaan opetustuntien määrää. Kurssiaikaa on edellisen johdosta pidentetty puolella vuodella. Kadettikoulu alkaa 15. 9. ja päättyy kahden ja puolen vuoden opiskelun jälkeen 20. 3. Kadettikunnan vuosipäivänä. Tänä syksynä Kadettikoulu alkaa poikkeuksellisesti vielä 1. 11.

Kaikilla maavoimien kadeteilla on kahden vuoden yhtäläinen peruskoulutus Kadettikoulussa ja puolen vuoden aselajikoulutus aselajikouluissa. Jalkaväkikadettien aselajikoulutus annetaan poikkeuksellisesti Kadettikoulussa.

Lentokadeteille annetaan vuoden peruskoulutus Kadettikoulussa, jonka jälkeen heidät komennetaan Ilmasotakouluun.

Merikadettien koulutus suoritetaan kokonaisuudessaan Merisotakoulussa.

3. Opetussuunnitelmat

Kadettikoulun opetussuunnitelmat on perusteellisesti tarkistettu. Niitä noudatetaan soveltaen myös Meri- ja Ilmasotakoulussa. Opetussuunnitelmassa on määrätty kunkin aineen päämäärä, tunnit ja tutkinnot. Opetussuunnitelma sisältää seuraavan opetusaineryhmittelyn

Tutkintoaineet

— Johtamistaito	130 t
— Taktilliset aineet	869 t
— Kasvatus- ja opetusoppi	400 t
— Sotatekniikka	485 t
— Yleinen ja sotahistoria	65 t
— Hallinto ja huolto	106 t

Tukiaineet

— Pääkieli (englanti, saksa, ranska tai venäjä)	70 t
— Matematiikka ja fysiikka	140 t
— Sotilasmaantiede	55 t
— Kansantalous	30 t
— Yleinen valtio-oppi	30 t
— Venäjän kieli	80 t

Lisäaineet

— Maanpuolustuksemme perusteet	10 t
— Liikuntakoulutus	230 t
— Moottoriajoneuvokoulutus	160 t
— Yleisesitelmät	20 t
— Retkeilyt	50 t
Aselajiaineet	860 t

Opetussuunnitelma käsittää noin 3800 tuntia. Tuntimäärä edellyttää kesäkausina 35—37 viikkotuntia ja talvisin 30. Useissa opetussuunnitelmissa esiintyvissä aineissa luennoidaan vain tietty osa, jonka jälkeen tutkintoon valmistautuminen on kadettien itseopiskelun varassa.

Entiseen opetussuunnitelmaan nähden on tärkeimmät lisäykset seuraavat

— Sotatekniikassa	175 t
— Aselajikoulutuksessa	400 t
— Kasvatus- ja opetusopissa	70 t
— Mt-ajoneuvokoulutuksessa	130 t

— Yleisissä aineissa	130 t
— Matematiikassa	40 t

Opetussuunnitelmassa olevista aineista on kadettien suoritettava Helsingin Yliopiston tutkintovaatimuksia vastaava approbaturtutkinto kasvatus- ja opetusopissa ja pro exercitiokoe pääkielessä. Lisäksi kadeteilla on mahdollisuus luentojen jälkeen yleisen valtio-opin approbaturtutkinnon suoritukseen.

Kadettikoulun tutkinto- ja pääsyvaatimukset on esitetty elokuussa julkaistussa ”aktiiviupseerikoulutus” viikkosessa, joka on Kadettikoulun historiassa laatuaan ensimmäinen kappale ja jota jaetaan velotuksetta sotilaspireistä sitä haluaville.

4. Kadettikoulun organisaatiotarkistukset

Kadettikoulun opetuksen tehostamiseksi suurtenkin oppilasmäärien opiskellessa jaetaan kadetit kahteen kadettikomppaniaan, nuorempaan ja vanhempaan. Järjestelyjen edellyttämät virat tullaan lisäämään Kadettikouluun.

Kadettikoulun opetusupseerien virat tullaan asetteittain mahdollisuuksien mukaan muuttamaan kapteenin viroiksi. Opettajain virkoja tultaneen lisäämään seuraavasti

Taktiikan opettaja,
Tykistöopettaja,
Pioneeriohjaaja ja
Viestiohjaaja

Näiden tulisi olla Sotakorkeakoulun teknillisen osaston käyneitä upseereja, jotka huolehtisivat lisäksi sotatekniikan opetuksesta. Koska uusi opetusjärjestely vaatii entistä kiinteämpää yhteistointa muiden korkeakoulujen, erityisesti Helsingin Yliopiston kanssa, lisätään Kadettikouluun everstiluutnantin virka koulutus- ja yhteistointakäytösten hoitamista varten.

5. Yhdistelmä uudesta järjestelystä

Toimikunta, jonka tehtäväksi aikanaan annettiin Kadettikoulun opetusjärjestelyjen tutkiminen ja esityksen tekeminen mahdollisista muutoksista, on lähes vuoden tutkinut asiaa käyttäen hyväkseen niin siviili- kuin sotilasaasian tuntijoita. Sen jättämä hyväksytyt mietintö tähtää kadettiupseerien koulutuksen tehostamiseen, upseeripurkan arvosituksen lisäämiseen ja upseeripurkan poistamiseen. Vaikka yleisiä aineita on tutkintovaatimuksin ja tuntimäärien osalta lisätty, on huomattava, että teknillisten sotilaslaitosten aineiden tuntimäärien lisäys on kuitenkin suurin eli noin 700 tuntia. Viimeaikainen kehitys antaa tällaiselle lisäykselle täydet perusteet.

Tutkintojen vaikeusasteet edellyttävät, että kaikki kadetit ovat ylioppilaita ja reserviupseerikurssin suorittaneita. Tästä vaatimuksesta ei ensi vuodesta alkaen tehdä poikkeuksia.

Uuden järjestelmän tehokkuus ja asiallisuus on todettavissa vasta tietyn ajanjakson jälkeen. Koska opetussuunnitelma itää ja muuttuu kehityksen ja kokemusten mukana voitaneen katsoa kadettiupseerien koulutuksen entisestään tehostuneen.

Proessori

O Gripenberg

Suomalainen
sotilaspuku
karoliiniajalta
Haminan
rauhaan

Se sotilaskuosi, jota yleensä kutsutaan karoliinipuvuksi ei nimestään huolimatta ole Kaarle kuningaiden keksintö. Itseasiassa se ei ole mikään muu kuin sen ajan Ranskasta lähtöisin oleva siivilipuku, jota 1600-luvun lopulla ruvettiin kaikkialla Euroopassa käyttämään myös sotilaspukuna. Erityisen leimansa se sai eräiden yksityiskohtiensa takia, sotilaallisuutensa taas aseiden ja niitä kannattavien voiden avulla, sekä kansallisen leimansa kankaiden väriyhdistelmillä. Niinpä esikuvamaan Ranska alussa käytti harmaata ja myöhemmin valkoista sotilaspukujen päävärinä. Sveitsiläiset taas käyttivät heleänpunaisia takkeja sinisten liivien ja housujen kera. Tanskalaisten pääväri oli myös punainen, sama väri, jota sen kaarti yhä vieläkin käyttää. Venäläisten väriksi tuli vihreä, kun taas Ruotsi-Suomen armeija käytti päävärinään sinistä. Takkien vuori ja hihojen käänteet tehtiin miltei aina päällyskankaasta poikkeavan värisiksi. Vaihdelemalla väriyhdistelmiä voitiin siten erottaa helposti toisistaan jopa eri rykmentitkin.

Ruotsi-Suomen armeijassa ei kuitenkaan läheskään aina kyetty noudattamaan määräysten mukaisia värejä. Varsinkin meillä Suomessa oli karoliiniajalla samoin kuin sitä ennen että sen jälkeenkin ajoittain turvaututtava kotimaiseen harmaaseen sarkaan. Melko runsas kokoelma sen ajan säilyneitä virkakirjeitä antaa meille varsin selvän kuvan tämän vaikean ajan puvuista. Vanhimpiä nimenomaan meikäläisiä joukkoja koskevista lienee eräs Kaarle XI 15. 6. 1680 antama määräys siitä "Cuinga caicki hänen Ryttärins Suomen Sotaväessä piti oleman munteratut". Siinä sanotaan mm, että miehen "... piti oleman munterattu ja puettu 1. Nahkapöxyillä Peuran eli Caurijn Nahasta: 2. Yhdellä parilla Hyvästä Wahwasta ja Woidellusta Nahaasta Saappailla Kannuxilla ja Kannusten nahalla: 3. Yhdellä Köllerillä jos mahdollista on ja jollei se caikilda taida tulla cuitengin pitkällä Nahca Jaculla että se ulottu Plackarsäkin alle: 4. Sitä likinnä yhdellä harmaalla Werca Jaculla semmoisen fuosin ja Upslagin cansa cuiin Färi Lähnis on: 5. Yhdellä harmaalla Capalla ymmyrkäisen krajin ja saman caldaisen Fuosin ja Upslagin kansa kuin Jacku on: 6. Yhdellä Hywällä ja hyvin sopivalla Lakilla . . ." (Kuva 1). Huomaamme, että tässäkin puvussa ei rauhanajasta huolimatta ole käytetty sinistä väriä vaan harmaata. Sininen takin väri keltaisine vuorineen ja käänteineen tuli virallisesti käyttöön näet vasta vuonna 1687.

Vuonna 1696 käytti Uudenmaan jalkaväkirykmentti punaista takkia, jota vastoin esimerkiksi Uudenmaan ja Hämeen ratsuväki sekä Hämeen jalkaväki käyttivät sinistä (kuva 2). Oman leimansa sen ajan upseerille antoi pitkätukkainen tuuha ja kiharoitu irtotukka ns allongeperuukki. Tämä kävi kuitenkin hyvin kalliiksi varsinkin sen takia, että jokaisella tuli olla näitä vähintään kaksi, usein kolmekin. Kysynnän kasvaessa kallistuivat tietenkin hinnat ja korvikkeina ryhdyttiin tällöin käyttämään vuohen ja hevosen kar-

voja, mikäli ei menty vieläkin kyseenalaisempiin lähteisiin. Niinpä eräs sen aikainen kirjoittaja kertoo epäröivänsä ostaa uutta peruukkia, sillä hänellä oli aihetta olettaa, että siinä oleva tukka oli otettu ruttoon kuolleelta.

Koska asetustenmukaisten kankaiden saanti varsinkin suuren Pohjan Sodan aikana kävi varsin vaikeaksi, oli pakko tyytyä siihen mitä kulloinkin sai. Niinpä vuosien 1710—11 paikkeilla suurin osa suomalaisista joukoista oli jälleen pueuttuna sarkaan. Toisinaan taas joutuivat meikäläiset rykmentit käyttämään jollekin toiselle joukolla tarkoitettua pukua. Esimerkkinä mainittakoon Pohjanmaan jalkaväki, joka ollessaan vuosisadan alussa Riiassa sai Jönköpöngin rykmentille kuuluvat puvut. Takki oli näissä kylläkin sininen, mutta vuori, käänteet, housut ja vieläpä sukatkin olivat punaiset. Näitä värejä näkyy rykmentti käyttäneen ainakin vielä vuonna 1731. Samantapaisia poikkeuksia voisi luetella useampiakin. Alleviivattakoon, että itse pukumalli säilyi sellaisenaan aina vuoteen 1765, jolloin uudet määräykset uusine mallipiirustuksineen tulivat voimaan.

Kuten kuvasta 3 ilmenee on puvussa kuitenkin jatkuvasti sama yleisluonne vaikkakin takki on tullut ahtaammaksi ja koristukseksi on annettu kaularöyhelö ja pitsikalvosimet.

Oman lukunsa ansaitsisi pukuohje, jossa rivimiehiltäkin vaadittiin puuteroitua tukkaa kiharointeen ja kankipalmikkoineen. Tämä tukka-asettelu vaati tietysti sekä aikaa että taitoa. Kun se lopulta oli saatu kuntoon, oli sitä kaikin keinoin suojeltava. Nukkuessa kävi yömyssy jo tästäkin syystä välttämättömäksi. Eikä puuteriakaan sopinut tuhlata. Tosin sotamies ei näin kallista ainetta voinut hankkia, vaan hänen oli tyydyttävä parhaimmassa tapauksessa vehnäjauhoon, meillä kuitenkin useimmiten ohrajauhoon. Kuten kuvastakin ilmenee on tässä puvussa tehtyjä muutoksia enemmänkin pidettävä ajan tyyliinmuutokseen kuin asiallisuuteen perustuvina. Elettiinhän juuri vuosisadan keskiväliä eli siirtymäkautta barokista rokokoon.

Joskaan edellä selostettua pukumuotia ei voida pitää sotilaallisesti tarkoituksenmukaisena ihmetyttää kuitenkin vielä enemmän se, että saman-

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

aikaisesti kun takki tehdään pienemmäksi ja huonosti suojelevaksi päätetään myös luopua päällystakista (kappa). Tästä koskevassa päätöksessään Salainen neuvosto sanoo: "Mantteli on sotilaalle sekä raskas että tarpeeton. Joskin se, kuten Venäjän armeijassa kuletettaisiin kuormastossa lisää se varusteita ja estää armeijan liikehtimistä". Pari vuotta myöhemmin todettiin kuitenkin mm Viaporin varuskunnassa, että sairaus- ja kuolemantapauksia lisääntyi pelottavasti ja "koska ei pidetty mahdollisena, että tämä olisi voinut johtua manttelien puutteesta päätettiin Suomessa oleville joukoille myöntää 25 kpl päällystakkia komppaniaa kohti."

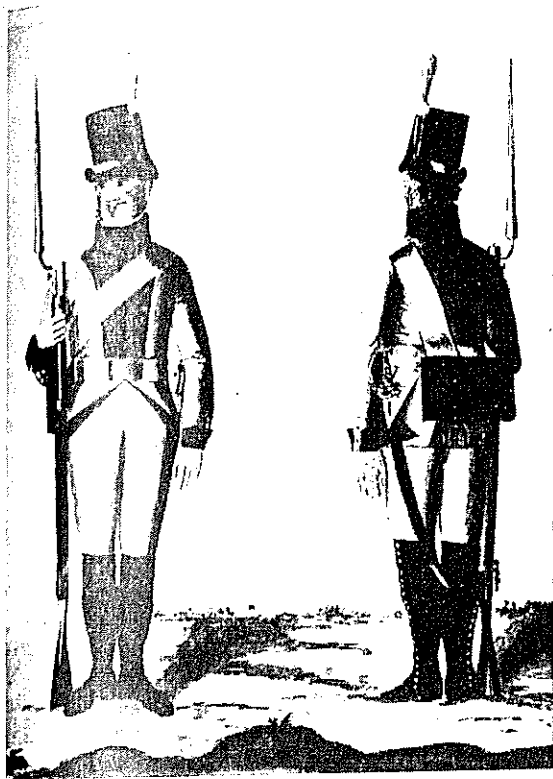
Edellä selostetun karoliinipuvun pääpiirteet säilyivät aina siksi kunnes kuningas Kustaa III nousi valtaistuimelle. Teatterin ihailijana ja muutenkin kaikenlaisiin ulkonaisiin muotoihin ja menoihin kiinnostuneena tahtoi hän luoda ruotsalaisille uuden kansallisen pukutyypin. Hän laaditutti pukumalleja ja yksityiskohtaisia ohjeita, joita kaikkien pappeja ja talonpoikia lukuun ottamatta tuli noudattaa. Valitettavasti tuntuu siltä kuin ainakin sotilaspuvun kohdalla kuningas uudistusasteen innoittamana oli unohtanut tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat. Kuvassa 4 näkyvä uusi virkapuku ns malli 1779 tuskin vaatii pitempiä selityksiä. Suosiota se ei kuitenkaan saavuttanut. Julkinen arvostelu oli näihin aikoihin kielletty, mutta jälkeensä jääneistä päiväkirjoista ilmenee mitä yleisö ajatteli. Niinpä Skjöldebrand kirjoitti: "Uuden puvun käyttöönotolla aloitetaan Ruotsin kansan suurnaamaiset".

Jos m 1765 oli epätarkoituksenmukainen oli uusi nk "kansallinen puku" vielä vähemmän soveltuva pohjoiseen ilmastoomme. Kansallista siinä sitäpaitsi tuskin oli mutua kuin nimi ja ehkäpä kummalliset olkapääkoristukset, jotka lainattiin eräästä skänelaisesta kansallispuvusta. Siihen ne taas olivat tulleet Tanskan ja Saksan kautta 1500-luvun nk espanjalaisesta muodista. On varsin luonnollista, että tämä kuosi ei tullut pitkäaikaiseksi. Jo heti kuninkaan kuoleman jälkeen ryhdyttiin uudistuksiin, jotka sittemmin kiteytyivät meille Suomessa yleisesti tunnettuun malliin vuodelta 1798.

Kustaa III:n pukumallia emme kuitenkaan voi yksinomaan edellä mainitulla sivuuttaa. Kaikesta asiattomuudesta huolimatta oli siinä eräs detalji, joka on jättänyt jälkiään aina meidän päiviemme sotilaspukuihin asti. Kuten lukija ehkä on havainnut ei edellisessä ole lainkaan selostettu upseerin arvomerkkejä. Tämä aiheutuu kuitenkin siitä, että tällaisia ei ollut. Upseerin ja rivimiehen puvut erottautuivat tähän asti toisistaan pääasiallisesti siinä, että edellinen oli paremmin istuva ja tehty paremmasta kangasta. Olihan niissä toisinaan kultakoristeitakin, mutta nämä laaditutti asianomainen itse oman mielensä mukaan. Nyt esiintyivät puvussa ensimmäisen ker-

Kuva 4

Kuva 5

ran asetuksella määrättyt arvontunnukset, jotka ilmennettiin takin rintaosaan asetetuilla nauhoilla ja tupsuilla. Epoletit arvontunnuksina tulivat Ruotsi-Suomessa käytäntöön vasta 1790-luvulla. Nämä jääkööt tässä vain maininnan varaan, vaikka ne sellaisenaan tarjoaisivat aiheen omaan kirjoitukseen.

Palattakoon jälleen pukumalliin vuodelta 1798, joka näkyy kuvassa 5. Se esittää samalla sitä pukua, jota rivimiehet yleensä käyttivät Suomen sodassa 1808—1809 ja jollaisiin puettuina myös Edelfelt heidät kuvaa Vänrikki Stoolin tarinoiniin liittyvissä piirroksissaan.

Vuonna 1807 määrättiin vielä uusi pukumalli (kuva 6) otettavaksi käytäntöön, mutta tällaisia pukuja ehtivät tuskin hankkimaan muut kuin eräät upseereistamme. Poikkeuksen muodosti kuitenkin tykistö, joka sai tämän uuden puvun jo vuonna 1802.

Sotilaspukumme historia näinä Ruotsi-Suomen armeijan viimeisinä vuosikymmeninä antaa oman kuvansa ajan hengestä ja ehkä ennen muuta kuningas Kustaa IV Adolfin persoonasta. Uusia pukumääräyksiä tuli yhtämittaa, jopa joskus parin viikon väliajoin. Tuskin kukaan pystyi kaikkia niitä noudattamaan ja jos siihen pyrki, niin kuin yllämainitun Skjöldebrandin upseeripoika,

sai hän tämän johdosta taloudellisen tilanteensa täysin kestävämmäksi.

Mutta ei ainoastaan puku ollut viranomaisten huomion kohteena, vaan myös — ja jopa keskellä sotaakin — tukan leikkaus. Tästäkin annettiin määräyksiä sinne ja tänne, milloin tukan piti olla lyhyen, milloin letit ohimojen kohdalla ja milloin taas oli oltava pulisongit tai pörröpäinen nk Titusfrisyyri.

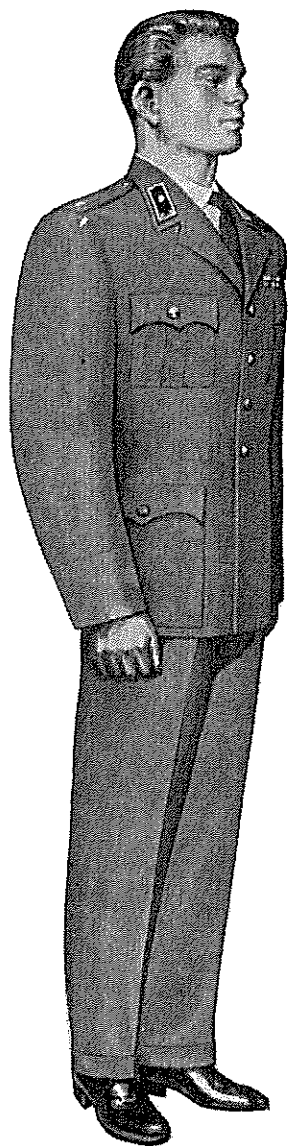
Uusien määräysten aiheista ei näkynyt olevan puutetta. Niinpä säädettiin että: "Jokaisessa kompaniassa oli valittava yksi mies kirvesmieheksi. Hänellä tuli olla tumma tukka ja parranalusta, hänen pituutensa ei saanut ylittää 3 sylvä eikä alittaa 11 korttelia 2 tuumaa, hänen tuli ruumiinrakenteeltaan olla tanakka, jos mies tämän lisäksi pystyy tekemään kirvesmiehen ja puusepän töitä olisi hyvä."

Lukiessamme tämän ohjeen vakiintuu yhä käsityksemme siitä, että sotilaspukukin varsinkin sattuvasi kuvaa aikansa henkeä. Sekään ei ole mikään irrallinen ilmiö, vaan liittyy osana muuhun inhimilliseen elämänmenoon seuraten myös tyyliin nähdän omaa aikaansa.

Korjaus: Edellisessä numerossa vastaavassa kirjoituksessa sivun 13 alareunassa oleva maininta "Pioneerit" tulee olla "Pikeneerit".

Kuva 6

Kun
Klingendahl
kutoo
kyllä
kangas kestää

... tiedättehän, että Klingendahlin kankaat ovat ainoat virallisesti hyväksytyt varuskuntapukukankaat.

Klingendahl valmistaa ensiluokkaisista raaka-aineista diagonaaleja ja manttelikankaita.

Luottakaa ryhdikkääseen
Klingendahl-kankaaseen

Villayhtymä Oy
KLINGENDAHL

Aina paraatikunnossa ...

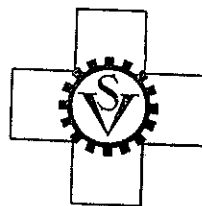
Hyvin istuva puku — vaatturin tekemä — on sotilaalle välttämätön. Te olette, ei vain esimiesten, vaan ennen kaikkea suuren yleisön katseitten kohteena. Teidän ryhdikkyyttänne korostaa yksilöllisesti valmistettu puku MYLLÖN tekemä. Todeikkaa tämä. Pistäytykää tästä keskustelemassa. Sopiva kuosi ja kangas sekä MYLLÖN istuva leikkaus antavat Teille vapauttavan varmuuden.

... UPSEERITOVERINNE
TÄMÄN TIETÄVÄT

VIRKA- JA SIVILIPUKIMO

T. I. MYLLÖ

Helsinki, puh. 30564
Kulmakatu 1 A

ENSISITEITÄ
HARSOSITEITÄ
SIDETAITOKSIA
SIDETYNYNYJÄ
SELLULOOSAVANUA
KEM. PUHD. VANUA

Suomalaisia laatutuotteita
kannattaa käyttää

Oy SUOMEN VANUTEHDAS Ab

Jokela

Puh. Hyvinkää 81712

Kapteeni
N Lappalainen

Sosiaaliset etumme ja niiden parantamismah- dollisuudet

Kylkraudan
edellisessä numerossa
käsitelti
Tampellan konttori-
päällikkö maisteri
A Tienari
teollisuuden
sosiaali toimintaa.
Viereisessä
kirjoituksessa
Puolustusvoimain
Henkilökunnan
Keskusliiton sihteeri
tarkastelee tätä
samaa asiaa
puolustuslaitoksen
osalta.
Koska
sosiaali toiminnalla
on varsin
huomattava merkitys
jäsenistömme
viihtyvyyden ja
jätkikasvun
kannalta,
on toimitus
halunnut ottaa
sen järjestöasiaina
esille
Kylkraudankin
palstoilla.

Kuten maisteri Tienarin kirjoituksesta todettiin, hoidetaan sosiaali toiminta teollisuuden piirissä sangen hyvin. Siellä on oivallettu jo aikoja siten sosiaalisten etujen suuri merkitys pysyvän, hyvän ja tyytyväisen työntekijäkunnan hankkimiseksi. Suuret liikelaitokset ovat tässä suhteessa myöskin nykyaikaisilla linjoilla. Valtionhallinnon aloilta voitaneen mainita esimerkkinä Valtion Rautatiet, jotka hoitavat tiettävästi hyvin sosiaali toimintansa. Mainittakoon vain ilmaiset lääkärin tarkastukset koko henkilöstölle ja heidän perheenjäsenilleen ja useissa tapauksissa myös ilmainen sairaalahoido, runsaat vapaat matkat rautateillä, oma lomakoti, osuus Italiassa olevaan suomalaiseseen lomakylään jne. Rautatiehallituksessa johtaa tätä alaa peräti erityinen sosiaali jaosto. Seuraavassa tarkastellaan puolustuslaitoksen sosiaali toimintaa tällä hetkellä ja esitetään sen suhteen eräitä parannusehdotuksia.

Valtion virkamiesten sosiaaliset edut ovat aikanaan olleet tunnetusti hyvät, jotenka osaksi juuri tästä syystä valtion virat ja toimet ovat olleet haluttuja. Sotien jälkeen on kuitenkin tilanne huonontunut jopa ratkaisevasti. Osittain näihin etuihin vedoten ei palkkoja ole korotettu samassa määrin kuin yksityisellä sektorilla, vaikka monet valtion virkamiesten edut ovat yleistyneet. Mainittakoon näistä vain lapsilisät, eläkkeet, lomaoikeudet ja sairausturva.

Valtion virkamiesten yhteisistä sosiaali eduista ovat seuraavat tärkeimmät: eläke, perhe-eläke, melko laajat oikeudet sairausajan palkkaan, ikälisät, peruspalkkaisten palveluksessa pysymisoikeus ja lomaedut. Kuten edellä viitattiin ovat nämä edut jo melko yleisiä yksityisilläkin työaloilla. Eläke-etu on kaikilla työntekijöillä, perhe-eläke- ja sairausajan palkka ovat taatut eläke- ja sairaskassojen sekä pian myös sairausvakuutusten avulla. Loma-edut ovat maassamme lain määräämät ja sangen edulliset. Kieltämättä ovat valtion virkamiehet vielä em etuihin nähden yleensä yksityisiin nähden hieman paremmassa asemassa, mutta se on kyllä palkkassakin otettu huomioon.

Valtion virkamiehille kuuluvien yleisten etujen lisäksi on puolustuslaitoksen henkilökunnalla vielä eräitä muita etuja, joita on syytä tarkastella kokonaisuuden kannalta hieman tarkemmin, vaikka ne jäsenistöllemme ovatkin tutut.

Tärkein ja useimmiten mainittu etu on alhainen eroamisikä ja oikeus täyteen eläkkeeseen 25 palvelusvuoden jälkeen. Alhainen eroamisikä on puolustuslaitoksen ja yleensä maanpuolustuksen kannalta oikea ja välttämätön. Useissa maissa on eläkeikärajat vieläkin alhaisemmat kuin meillä. Yksilön kannalta tätä lienee yleensä pidettävä etuna, mutta päinvastaisiakin kantoja myös on. Keskimääräisen eroamisiän ollessa 55 vuotta voidaan todeta, että moni kantahenkilökuntaan kuuluva haluaisi palvella vielä tämänkin jälkeen puolustuslaitosta. Tässä iässä ei uuden alan omaksuminen ole suinkaan enää helppoa ja yleensä palkan saantikin on jo vaikeata. Sen sijaan 25 vuo-

den palveluksen jälkeen eroava, joka saa hyvän toimen yksityisen palveluksessa on saavuttanut valtiolta melkoisen sosiaalisen edun.

Toisena tärkeänä etuna on mainittava ilmainen koulutus, jonka merkitys on kieltämättä huomattavan suuri. Toisaalta on kuitenkin todettava, että esimerkiksi upseeri maksaa koulutuksensa palvelemalla ensimmäiset kuusi vuotta alle akateemisten vähimmäispalkkojen. Sotilaskoulutuksesta koituva hyöty siviilielämää varten sinänsä ei ole kovinkaan suuri. Esiupseeri- ja kapteenikursseista ei tältä kannalta katsottuna ole hyötyä. Pitkäaikainen palvelu upseerina sen sijaan on eräillä siviilialoilla suositus, varsinkin jos on joutunut toimimaan tulevaa siviilitointia vastavissa tehtävissä. Sotakorkeakoulun kurssin suorituksella on ilmeisesti siviilipaikkaa haettaessa huomattava merkitys. Mutta on muistettava, että tämä kurssi aiheuttaa upseerille jo melkoisesti kuluja ja, että yleensä yleisesikuntaupseerit palvelevat eroamisikänsä saakka, jonka jälkeen hyvien siviilipaikkojen saanti onnistuu vain harvoille.

Kolmantena etuna voisi mainita sen, että nykyisin varuskunnissa alkaa olla jo lähimain riittävästi puolustuslaitoksen asuntoja. Helsinki on tässä suhteessa kuitenkin ikävä poikkeus. Asunto-etu on nykyisin kuitenkin melko näennäinen, sillä uusien asuntojen vuokrat lähentelevät yleistä vuokratasoa. Esimerkiksi Helsingissä on uuden puolustuslaitoksen asunnon vuokra suunnilleen sama kuin kaupungin vuokra-asunnoissa ja suurempi kuin Arava-osakkeissa. Etuna on tietenkin se, ettei asunnon saaja ole tällöin joutunut sitomaan pääomaa tai ottamaan kalliskorkoista lainaa. Yksityisasuntojen vuokratasoon verrattuna on puolustuslaitoksen asunto erityisesti vanhoissa rakennuksissa yleensä kuitenkin jonkin verran edullisempi. Se että kantahenkilökunta kuitenkin pyrkii rakentamaan omakotitaloja tai hankkimaan asunto-osakkeita osoittaa, että asuntoetukin arvioidaan vähäiseksi. Tähän on tietenkin osaltaan synynä se, että halutaan hankkia koti vanhuudenpäivien varalle silloin kun siihen on vielä mahdollisuuksia.

Eräänä sosiaalisena etuna on syytä vielä mainita halvahko lääkintähuolto. Sairaustapauksen satuessa on ilmeinen taloudellinen etu, jos pääsee puolustuslaitoksen sairaalaan hoidettavaksi. Tosin sairaalamaksut kunnallisissa sairaaloissa miltei kestävät kilpailun sotilassairaalataksojen kanssa. Pelkän lääkärintarkastuksen ollessa kyseessä on etu melko vähäinen. Tarkastuksen ollessa joka tapauksessa maksullinen saattaa useinkin olla edullisempaa mennä suoraan erikoislääkärin luokse, vaikka maksu onkin ehkä kaksi kolme kertaa korkeampi.

Edellä on hieman kriittisesti tarkasteltu puolustuslaitoksen sosiaalietuja. Tarkoituksena on ollut osoittaa, ettei niitä pitäisi yliarvioida palkkatasoa arvosteltaessa. Niiden olemassaolo on kuitenkin tyydytyksellä todettava. Mutta toisaalta voidaan myös todeta, että parantamisen mahdollisuuksia olisi. Miksi sitten sosiaalisia etuja olisi lisätävä? Tätä vaativat mm seuraavat syyt:

- vataosalla kantahenkilökuntaa on edelleen palkkatason alhaisuudesta johtuvia taloudellisia vaikeuksia, vaikkakin tasokorotus jokikin aikaa parantaakin tilannetta,
- työajan epäsäännöllisyys ja ylityökorvausten puuttuminen,
- upseerivajauksesta johtuva työmäärän lisäntyminen,
- siirtopakko, jota mm upseerinuraa ajattelevat nuorukaiset pitävät eräänä pahimmista epäkohdista ja lopuksi
- mitä paremmat sosiaaliset edut kantahenkilökunnalla on sitä varmemmin tulee myös jälkikasvumme turvatuksi.

Sosiaalietujen lisäämiseksi tai niiden parantamiseksi vaaditaan useissa tapauksissa valtiovallan toimenpiteitä, mutta paljon olisi tehtävissä myös omin voimin. Puolustusvoimien koko henkilöstön taloudellisia etuja ajava Puolustusvoimain Henkilökunnan Keskusliitto on esittänyt puolustusministeriölle ja Pääesikunnalle seuraavien parannusten suorittamista.

1. Sotilaslisiä

Puolustusvoimien henkilöstö joutuu korvauksetta tekemään varsinaisen työajan lisäksi vielä runsaasti virkатыötä, kuten vartio- ja päivystyspalvelua, olemaan ilta- ja yöharjoituksissa, sunnuntaisin on sangen usein palvelusta, esikunnissa tehdään ylityöitä, ja virkatöitä joudutaan tekemään usein iltaisin kotona, joudutaan olemaan varuillaan, sotakouluissa on kokeiden korjaustöitä jne, joista kaikilla muilla aloilla maksetaan korvaus. Lisäksi ylityöt tekevät melko mahdottomaksi sivuansioiden hankkimisen, johon muutenkin on vain vähän mahdollisuuksia. Koska ylityökorvausten maksuperusteiden määrääminen olisi ilmeisesti sangen vaikeata esitetään tämän epäkohdan korvaamiseksi erityisen sotilaslisan käyttöön ottamista.

2. Päivärahat

Edellisen lisäksi olisi tietenkin maksettava matkustusasetuksen mukainen päiväraha osallistumisesta leireille ja sotaharjoituksiin. Kantahenkilökunta voi joutua nykyisin olemaan aina 96 tiin asti leireillä ja sotaharjoituksissa pelkällä "ruokapalkalla" ja tätäkin pitemmistä sotaharjoitus- tai leirikomennuksista maksetaan vain 40 % täydestä päivärahasta, jolloin ruuasta peritään maksu. Perheettömille on em korvaus vain 20 %. Tuskin mikään muu ammatikunta tällaiseen suostuisi.

3. Puolustuslaitoksen uudisrakennusten vuokrat

Asumiskustannukset puolustuslaitoksen uudisrakennuksissa ovat muodostuneet niin korkeiksi, että niiden maksaminen etenkin alipäällystölle ja nuoremmalle päällystölle tuottaa vaikeuksia. Tästä onkin ollut seurauksena, että uusia asuntoja on jäämäsillä tyhjiksi henkilöstön pyrkiessä halvempiin asuntoihin ehkä kauaksikin varuskunta-alueelta. Puolustuslaitoksen edun mukaista olisi

tietenkin, että henkilöstö asuisi kasarmien äärellä. Tämän takia vuokratason tulisi vastata vain kiinteistöjen lämmitys- ja hoitokustannuksia. Tähän viittaa jo nimitys "vuokranvastikekin". On kohtuutonta vaatia kantahenkilökuntaa maksamaan rakennuskustannuksia. Puhumattakaan siitä, että rakennusten tulisi tuottaa valtiolle voittoa. Kantahenkilökunnan asuntojen on katsottava olevan osa puolustusmenoista.

4. Siirtoraha

Upseeriston siirtopakkoa pidetään eräänä valittavimpana epäkohtana sotilasuralla, jota ei tietenkään voida poistaa. Siirron aiheuttamista lukuisista taloudellisista epäkohdista mainittakoon vain seuraavat, joiden merkitystä ei ehkä aina tulla ajatelleeksi

- useissa tapauksissa vaimon työpaikan menetyks,
- yleensä uusien oppikirjojen hankkiminen oppikoulua käyville lapsille ja monasti lasten luokalle jääminen koulujen opetusohjelmien erilaisuudesta johtuen,
- usein joudutaan siirron yhteydessä asumaan perheestä erillään pitkiäkin aikoja ennen kuin saadaan asunto siirtopaikkakunnalla.

Kymmenen päivärahan suuruista siirtorahaa on pidettävä vain symbolisena. PHK onkin esittänyt, että siirtorahan tulisi olla vähintään 30 päivärahan suuruinen.

5. Virkapukuavustus

Nykyisin ovat yhteiskunnalliset olosuhteet kehittyneet sellaisiksi, että kantahenkilökunta esiintyy vapaa-aikoinaan yleensä siviiliasuisena. Näin ollen virkapuvut liittyvät entistä selvemmin vain puhtaasti työhön, joten niiden hankinta olisi nykyistä paremmin korvattava. Virkapukuavustus olisikin korotettava 25.000 mk vuodessa, jolloin sillä olisi jo todella merkitystä.

Tyydytyksellä voidaan mainita, että "oma ministeriö" ja Pääesikunta ovat yleensä suhtautuneet em esityksiin myönteisesti.

Valtiovallan toimenpiteiden lisäksi tarvitaan puolustuslaitoksen sisäisiä toimenpiteitä sosiaalisen toiminnan tehostamiseksi ja lisäämiseksi. Näistä olisi ehkä tärkein sosiaalitoiminnan johdon organisoiminen. Joukkojen osalta tämä olisi varsin yksinkertaista. Joukko-osastojen ja vastaavien huoltopäälliköt olisi määrättävä samalla sosiaalipäälliköiksi ja annettava heille asiaa koskevat ohjeet. Sosiaalitoiminnan ylijohdo on jo osittain järjestetty sillä puolustusministeriössä toimii sosiaalitarkastaja. On kuitenkin itestään selvää, että näin suuren laitoksen sosiaaliasioiden käsittely on yhdelle henkilölle liian ylivoimainen tehtävä. Em kenttäorganisaation lisäksi tulisi sosiaalipäälliköllä olla apunaan ainakin yksi upseeri ja aliupseeri kahden suurimman henkilöstöryhmän edustajina.

Kantahenkilökunnan lääkintähuolto voitaisiin ilmeisesti järjestää nykyistä sosiaalisemmin. Periaatteessa pitäisi kai kerran vuodessa olla kaikilla

pakollinen lääkärintarkastus. Pelkän lääkärintarkastuksen olisi oltava kantahenkilökunnalla aina ilmainen, koska meillä sentään on omat lääkärit, ja puolustuslaitoksen edun mukaista on terve kantahenkilökunta. Sairaalakuluista ja perheenjäsenen lääkintähuollosta voidaan vaatia kohtuullinen korvaus.

Edellä käsiteltiin jo lyhyesti muutamia siirron aiheuttamia haittoja. Näiden lisäksi tulkoon vielä mainituksi eräänä epäkohtana se, että nykyisten määräysten mukaan siirron edellyttämää muuttoa varten joudutaan anomaan vuosilomaa. Tämä ei tuntu kohtuulliselta. Eihän vuosiloma ole tarkoitettu käytettäväksi pakkaukseen ja uuden asunnon sisustamiseen vaan jopa lain mukaan "virkistykseen ja lepoon". Tämän takia olisi perheellisen henkilön saatava muuttoa varten sekä vanhassa että uudessa joukko-osastossa 2—3 vuorokautta palveluksesta vapaata. Palvelustehtävien hoidolle ei tästä olisi sanottavaa haittaa, mutta upseeriston kannalta se olisi varmasti tervetullut parannus, jonka oikeutusta tuskin voidaan kiistää.

Kantahenkilökunnan omista toimenpiteistä on syytä erityisesti mainita varuskuntakauppatoiminta. Tällaisia henkilökunnan osuuskauppoja on kirjoittajan tietämän mukaan ainakin Oulussa, Riihimäellä ja Obnäsissä ja niistä on saatu hyviä kokemuksia. Tätä toimintaa kannattaisi siis laajentaa muihinkin varuskuntiin. Suurimpana etuna olisi tietenkin se, että kantahenkilökunta saisi ostaa kulutustarvikkeensa yleistä hintatasoa hieman halvemmalla, ja yhtiövoitto tulisi kantahenkilökunnan hyväksi. Samalla järjestettäisiin työtilaisuuksia kantahenkilökunnan, lähinnä aliupseereiden perheenjäsenille.

Mikäli varuskuntakaupan perustamiseen ei olisi mahdollisuuksia, voitaisiin ainakin yhteishankinnoilla pienentää henkilöstön menoja. Sosiaalipäällikön olisi vuosittain järjestettävä mahdollisuus hankkia yhteisostoin suurissa erissä hankittavia elintarvikkeita kuten perunoita, marjoja, suolakurkkuja, säilykkeitä jne. Tällaista toimintaa on nytkin varmasti eräissä varuskunnissa. Huoltopäällikköiden asenne tähän on valitettavasti usein kielteinen. Myös jääkaappien, televisioiden, radioiden jne yhteishankinnoilla saavutettaisiin huomattavaa taloudellista etua.

Varsin yleisiä sosiaalitoiminnan muotoja ovat eri alojen henkilöstölleen hankkimat lomakodit. Kuten yleisesti on tunnettu on mm Aliupseeriliitolla oma lomakoti. Myös Upseeriliiton piirissä tällaista kaivattaisiin. Kenties olisi puolustusministeriön toimenpitein mahdollista saada liittojen yhteiseen hallintaan lomakyläkin. Väli rauhan aikaisia asuntoalueita on itärajan tuntumassa vielä käyttökuntoisina. Mahdollisuuksien rajoissa tuntuisi olevan myös muutaman hirsikämpän rakentaminen esimerkiksi Rovajärven leirialueen laitamille, jotka varmasti olisivat hiihtoloman viettäjäien ahkerassa käytössä. Maa-alueiden vuokraaminen henkilökunnan kesämökkejä varten on myös kannatettava toimenpide, josta Melkin "kesäsiirtola" Helsingin edustalla on hyvänä esimerkkinä. Haittapuolena on

tietenkin vaikeudet mökin käytössä siirron sat-
tuessa.

Edellä on käsitelty vain osa sosiaalietujen paran-
tamista tarkoittavista toimenpiteistä. Paljon mui-
takin mahdollisuuksia on erityisesti joukko-osas-
tojen "sosiaalipäälliköillä" tämän alan hoitami-
seksi yhteisen viihtyvyyden vaatimusten mukai-
sesti. Pitäisi ainakin päästä vanhoillisen kieltei-
sestä ja usein pikkumaiseltakin tuntuvasta asen-
noitumisesta. Kieltämättä hyviä pyrkimyksiä usein
rajoittavat ylempää tulleet "ei sosiaaliset" mää-
räykset, joista tyypillisenä esimerkkinä on kanta-
henkilökunnan rakentamien pienten siirrettävien
autotallien maapohjasta perittävä vuokra.

Sosiaalisten etujen parantaminen olisi nyt otet-
tava sekä järjestöissä että "virallisella taholla"
korostetusti esille, koska viime kesänä hyväksyt-
tyjen palkankorotusten jälkeen tuskin on lähivuo-
sina odotettavissa uusia merkittäviä korotuksia.
Valtion ja kuntien palkkojen ollessa sidottuna
palkkaluokkiin ovat kaikki alat pyrkineet hankki-
maan itselleen lisäetuja. Näistä voitaisiin mainita
eräinä esimerkkeinä lääkäri-, insinööri, eri rauta-
tieläis-, poliisi-, palomies- ja lukuisat muut lisät,
TVH:n insinöörien pysyvät päivärahat sekä opetta-
jien ylityöntipalkkiot ja vihkankorjausrahat. Näin
ollen palkkaluokka osoittanee enää vain puolus-
tuslaitoksen henkilöstön osalta todellisen ansiota-
son.

Puolustuslaitoksessa palvelee upseereita ja ali-
upseereita n 7500 henkeä ja lisäksi runsaasti siviili-
henkilöstöä. Perheenjäsenet mukaanlukien on siis
kyseessä n 30000—35000 henkeä käsittävän ryhmän
yleinen viihtyvyys. Kantahenkilökunta tuntee ase-
mansa ja vastuunsa ja tekee nurkumatta työtään
eikä sillä ole mahdollisuuksia eikä halukaan esit-
tää vaatimuksia. Tämä velvoittaa valtiovaltaa pi-
tämään myös sen sosiaalisista eduista huolta. Mutta
paljon on myös kantahenkilöstöllä itsellään mah-
dollisuuksia parantaa sosiaalista asemaansa. Talou-
dellisista huolista vapaa ja miellyttävissä olosuh-
teissa työskentelevä henkilökunta on puolustus-
laitoksen edun mukainen tavoite ja varma tae
jälkkikasvun jatkuvuudesta.

SAUNA
UINTI
HIERONTA
MAJOITUS
RUOKALU
VAATTEIDEN
PESU
VEIKKAUS
SOUTU-
HARJOITUKSET

Nämä kaikki talossamme saman katon alla

Uimahallitalo

Tampere, Pirkank. 10—12, p. 29 460

Sinclair
voitelee
varmasti

SINCLAIR-
voiteluaineiden tuo-
tannosta ja verrattomasta
laadusta vastaa suuri ame-
rikkalainen öljy-yhtiö Sinclair
Oil Corporation. Perusteelli-
nen koetoiminta ja ajan-
mukaiset valmistusmenet-
elmät ovat saaneet ih-
meitä aikaan.

Pyytäkää Tekin

KAASUTTAJA-
MOOTTORIIN
2-TAHTIMOOTTORIIN
DIESELMOOTTORIIN

Sinclair

VAIHEISTOON
TASAUSPYÖRÄSTÖÖN
JA RASVAUKSEEN

Sinclair

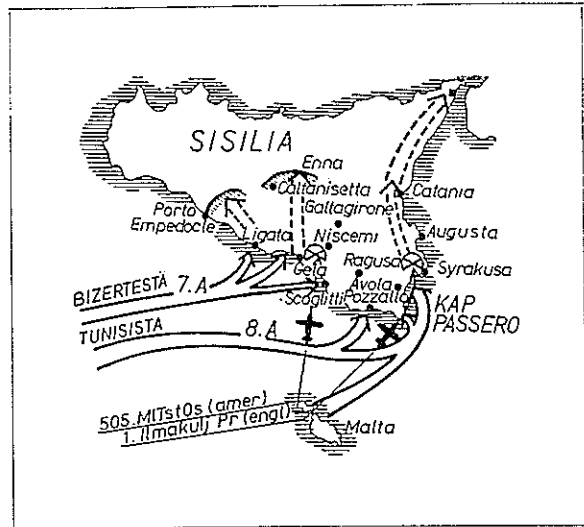
Pyytäkää

Sinclair

niin saatte aitoa
amerikkalaista
Myynti KESKO OSAKAS-
KÄUPPIAINEEN
UNION-huoltoasemat
sekä lukuisat
HUOLTO-
KORJAAMOT

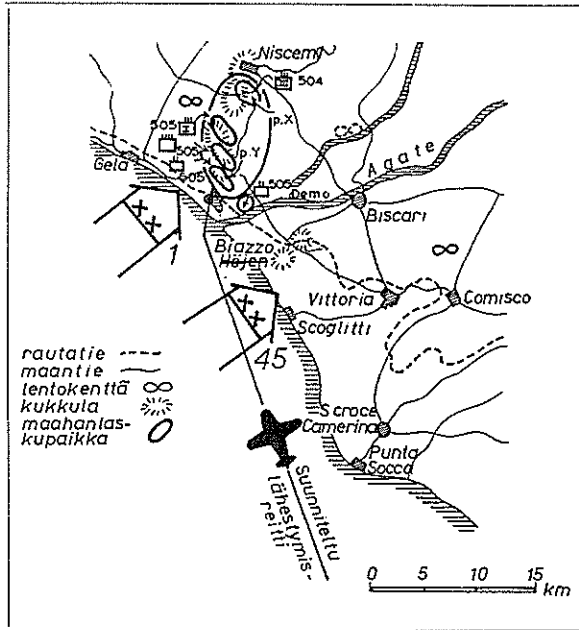
Kapteeni
R Ahonen

Maahanlaskut
Sisilian maihin-
nousutaisteluissa
v 1943

Normandian maihinnousu v 1944 siihen liittyneine maahanlaskuineen on sotilaskirjallisuudessa paljon käsitelty aihe. Sitävastoin liittoutuneitten maahanlaskut Sisiliassa heinäkuussa 1943 lienevät yleensä vähemmän tunnetut. Kuitenkin juuri Sisiliassa liittoutuneet ensi kertaa II Maailmansodan aikana käyttivät maahanlaskujoukkojaan suuressa mittakaavassa.

Kun Casablancassa tammikuussa 1943 oli sovittu venäläisten kauan toivoman toisen rintaman avaamisesta, alkoi "operaatio Huskyn" suunnittelu, operaation, jonka tarkoituksena oli vallata Sisilia ja siten luoda edellytykset hyökkäyksen jatkumiselle Euroopan mantereella. Taistelujen päätyttyä Pohjois-Afrikassa toukokuun 12. päivänä ryhdyttiin maihinnousun valmisteluihin kenraali Eisenhowerin johdolla, joka Casablancassa oli määrätty liittoutuneitten maa-, meri- ja ilmavoimien ylipäälliköksi. Amerikkalaisten 7.A:sta ja englantilaisten 8.A:sta muodostettiin kenraali Alexanderin johtama 15. Armeijaryhmä, johon tuli kuulumaan 13 divisioonaa. Lopullisen maihinnoususuunnitelman valmistuttua määräytyivät armeijoiden tehtävät seuraaviksi: 7.A nousee maihin Sisilian kaakkoisrannalla Licatan ja Scoglittin välillä ja etenee pohjoiseen tavoitteena Caltanissetta-Enna linja. 8.A nousee maihin Pozallon ja Syrakusan välisellä alueella ja jatkaa sen jälkeen pohjoiseen tehtävänä Augustan ja Catanian satamakaupunkien valtaaminen. Pyrkimyksenä oli sen jälkeen kun molemmat armeijat olisivat luoneet sillanpääasemat ja ojentaneet toisilleen kätensä Ragusan luona, päästä mahdollisimman pian saaren itäosan valtaamiseen etenemällä Etnan itä- ja länsipuolitse pohjoiseen. Maihinnousuhetkeksi määrättiin 10.7. klo 04.30. Varhaisessa vaiheessa tehtiin päätös tukea maihinnousua suurisuuntaisella maahanlaskuoperaatiolla. Käytettävissä oli kaksi maahanlaskuyhtymää, nimittäin amerikkalainen 82.MID ja englantilainen 1.MID. Maahanlaskutehtävät suunniteltiin tärkeimpien maihinnousukohteitten selusta-alueilta muutamien kilometrien etäisyydeltä rannikolta. Gelan alueella

505. MITstOs:n suunnitellut maahanlaskualueet

oli maahanlaskujoukon otettava haltuunsa Gelan lentokenttä sekä maasto Niscemin-Gelan välillä ja siten estää saksalaisten ja italialaisten reservien toiminta sillanpäästä vastaan. Syrakusan alueella oli 8.A:lle taattava mahdollisuus nopeaan eteneeseen Syrakusan sataman valtaamiseksi ja sitä varten oli Ponte Granden silta saatava ehjänä hyökkääjän haltuun.

Tiedettiin, että vihollisella on maihinnousuranikolla osia kahdesta italialaisesta rannikkodivisioonasta. Osia saksalaisesta 15. Pskrenatöridivisioonasta sekä Panssaridivisioonasta Herman Göringistä oli sijoitettu Caltanisettan-Caltagironeen alueelle n 40 km Gelasta pohjoiseen.

Maahanlaskuoperaatiota edelsi kuukausia kestänyt suunnittelu. Olihan otettava huomioon sotakokemusten puuttuminen. Ei ollut varmuutta siitä, olisiko pudotukset suoritettavia ennen maihinnousua vaiko maihinnousun jo tapahduttua, ei myöskään siitä, pudotettaisiinko joukot päivällä vai pimeällä. Saksalaiset olivat suorittaneet maahanlaskuoperaationsa aina päivän valossa. Kun saksalaisten ilmavoimat tiedettiin vahvoiksi, heillä oli käytettävissään n 1000–1200 konetta, päädyttiin vuorokauden pimeänä aikana suoritettavaan maahanlaskuun, jonka oli tapahduttava 4–5 tuntia ennen maihinnousun alkua.

82.MID:sta muodostettiin eversti James Gavin'in johtama 505.MITstOs (505.MIR, III/504.MIR, 456.LskvPsto sekä erillisyyksiköitä) vahvuudeltaan n 3400 miestä. Osaston tehtäväksi määrättiin Gelan lentokentän valtaaminen. Lisäksi sen tuli sitoa Niscemin alueella olevat vihollisen reservit ja vallata ilmasillanpää divisioonan myöhemmin tuotavia osia varten. 1. maihinnousupäivän jälkeen

tultaisiin taisteluosastoa jatkuvasti vahventamaan ilmaitse tuotavin joukoin, jonka jälkeen se osallistuisi 7.A:n mukana Sisilian valtaamiseen. Taisteluosaston kuljettamiseen varattiin 227 C-47 kuljetuskonetta. Käsken mukaan koko osasto hyppää kohteisiinsa ja ampumatarvikkeet sekä varusteet, jotka oli pakattu säiliöihin, lasketaan laskuvarjoilla maahan. Mitään ei saanut kuljettaa takaisin Afrikkaan, vaan kuljetuskoneiden piti palata tyhjinä.

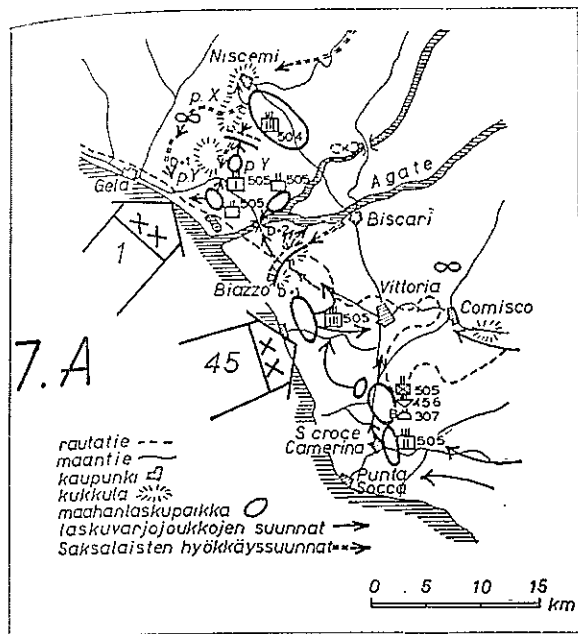
Englantilaisten 1.MID:sta muodostettiin 1.Ilma-KuljPr, johtajana prikaatikenraali Hicks. Prikaatin, jonka vahvuus oli n 2500 miestä, tuli vallata Syrakusan lentokenttä. Maihinnousun tapahduttua tuli prikaatin yhdessä 8.A:n osien kanssa vallata Syrakusa. Kuljetukseen varattiin 137 liitokonetta. Käytettävissä oli kaksi erilaista liitokonetyyppiä, nimittäin Waco, johon voitiin kuormata 18 miestä ja Horsa, johon sopi 32 miestä. Hinauskoneiksi varattiin 109 Dakotaa, 7 Halifax-ja 21 Albemarle-konetta.

Heinäkuun 9. päivän iltapäivän kuluessa oli sää muuttunut. Tuulen voimakkuus maahanlaskualueella oli 16 m sek:ssa eivätkä valaistusolosuhteetkaan olleet niin hyvät kuin oli arvioitu. Harjoituksissa oli kielletty hyppäämästä, jos tuulen nopeus oli voimakkaampi kuin 7 m/sek. Mutta suunnitelmaa ei voitu enää muuttaa. Käskenjaossa ennen koneisiin nousua teroitettiin jokaiselle miehelle, että kaikkien on hypättävä riippumatta siitä, onko pudotusalue pystytty paikantamaan vai ei, ja sen jälkeen joukkojen olisi taisteltava parhaalla mahdollisella tavalla.

505.MITstOs lähti liikkeelle 9. 7. klo 20.30 Afrikan eri kentiltä Maltan ollessa ensimmäisenä kiintopisteenä. Maltan saavuttamisen jälkeen piti koneiden kääntyä länteen pitkin etelärannikkoa tavoitteena Niscemin eteläpuolella olevat maahanlaskualueet. Kuljetuskoneet oli ryhmitetty 9 koneen "aaltoihin". Aaltojen välinen aikaväli oli puolitoista minuuttia. Tiedettiin, että muodostelmalennon varjopuolena tulisi olemaan lennon joustamattomuus, joka saattaisi it-tuleen jouduttua aiheuttaa tappioita. Mutta toisaalta muodostelmalento takaisi sen, että joukot saataisiin kohteeseen massana, ja jos pudotus sattuisi väärälle alueelle, olisi joukko kuitenkin koossa.

Kova luoteistuuli puhalsi. Noin kolmen tunnin lennon jälkeen hieman ennen määrättyä pudotusaikaa havaittiin yllättäen itulta koneiden vasemmalta puolelta. Suunnitelman mukaan Sisilian olisi pitänyt tulla näkyviin oikealta. Kova tuuli oli vienyt osaston lähelle Syrakusaa, josta se voimakkaan ittuksen takia joutui kaartamaan takaisin merelle. N klo 00.35 annettiin merkki hyppäämiseen. Käsken mukaan kaikkien oli hypättävä ja kalusto purettava koneista.

Pimeässä suoritettavat maahanlaskut johtivat yllättäviin seurauksiin. Kovasta tuulesta, pimeydestä ja lentäjien kokemattomuudesta johtuen vain osa taisteluosastosta onnistuttiin pudottamaan

Amerikkalaisen 505. MITstOs:n maahanlaskut 10. 7. 1943

kohteisiinsa. Käsketylle 10 km:n pituiselle ja 4 km:n levyiselle maahanlaskualueelle Gelan itäpuolelle (kuva 2) osui vain osia I/MIR 505:stä. Pataljoona pystyi kuitenkin vajaavahvuisenakin torjumaan saksalaisten vastahyökkäykset Niscemin suunnasta sekä valtaamaan sille käsketyt maastonkohdat. Osa pataljoonasta, 23 koneen miehistö, erehtyi pudotuspaikan suhteen ja hyppäsi maahan itärannikolla lähellä Noton kaupunkia. Vallattuaan Noton nämä liittyivät englantilaisten 8.A:n joukkoihin ja taistelivat näiden rinnalla useita päiviä, kunnes pataljoona jälleen koottiin yhteen.

MIR 505:n pääosien tuli suunnitelman mukaan hypätä alas piste Y:n luoteispuolella, jossa rykmentin oli mm luotava ilmasillanpää myöhemmin tuotavia joukkoja varten sekä estettävä saksalaisten reservien vastahyökkäykset amerikkalaisen 1.D:n sillanpäästä vastaan. Kova tuuli ajoi nämäkin muodostelmat liiaksi itään, myöskin suunnanmuutokset, jotka oli määrätty omien laivasaatueiden välttämiseksi, aiheuttivat sekaannusta.

II/MIR 505 joutui S. Croce Camerinan itäpuolelle. Pataljoonankomentaja sai pataljoonansa varsin nopeasti kokoon, vaikka osa joukosta oli hypännyt puolustajan pesäkealueen keskelle. Päivän valjetessa pataljoona hyökkäsi S. Croce Camerinaan vallaten sen sekä raivasi tiet Vittorian ja Comison suuntiin. Iltaan mennessä oli puolustajan vastarinta täysin murrettu. Tiukka muodostelmalento oli tässä tapauksessa tehnyt mahdolliseksi massapudotuksen ja pataljoonan onnistui pysyä koossa, tosin kaukana tehtävänsä edellyttämältä alueelta. Pataljoonan toiminta tuki tehokkaasti Scoglittin suunnassa suoritettua 45.D:n maihin-

nousua, tämä tosin ei kuulunut suunnitelmaan, mutta oma-aloitteisuus ja käsky toimia parhaalla mahdollisella tavalla palvelivat merkittäväällä tavalla kokonaisuutta.

Rykmentin III pataljoona, III/MIR 505, hajaantui komppanioittain kolmelle eri alueelle. I-komppania hyppäsi tarkasti omalle alueelleen suunnistuspisteenä olleen järven pohjoispuolelle, jossa sen tuli sytyttää suuri kokkotuli merkiksi maihinnousujoukoille. Komppania suoritti nopeasti tehtävänsä ja saavutti tavoitteensa Gelan-Vittorian rautatien klo 02.30. G-komppania joutui useita kilometrejä itään suunnitelulta pudotusalueeltaan. Maahanlaskualueelta se hyökkäsi päätien ja Agate-joen risteysmaastoa puolustaneen italialaisen osaston kimppuun, löi sen sekä piti maastonkohdan hallussaan. Pataljoonan loppuosa hyppäsi alas Scoglittin itäpuolella, jossa se 11. 7. yhtyi taisteluosaston komentajan johtamaan joukkoon.

Taisteluosaston komentajalla ja esikunnalla ei ollut paljoakaan osuutta taistelun johtamiseen maihinnousupäivänä 10. 7., sillä esikunnan sekä tykistö- ja pioneirimuodostelmien jouduttua S. Croce Camerinan pohjoispuolelle, ehtivät ne taisteluun vasta maihinnousua seuraavana päivänä. Siihen mennessä olikin taisteluosaston komentajan ympärille kerääntynyt joukko kasvanut jo 2000 miehen vahvuiseksi — eri puolille joutuneet yksityiset miehet ja ryhmät olivat näet ottaneet suunnan Gelaa kohti. Biazzon luona saatiin ensi kosketus viholliseen. Vangiksi joutunut saksalainen upseeri kertoi, että vahvoja saksalaisia voimia oli marssilla Biscarista Biazzon kautta Vittoriaan. Taisteluosaston komentaja päätti tällöin vallata nopeasti Biazzon kukkulat avatakseen tien maihinnousuille joukoille. Kukkulan valtaus onnistui, mutta pian saksalaiset tekivät panssarivaunun tukemana vastahyökkäyksen, joka heitti laskuvarjomiehet harjanteilta. Saatuaan tuekseen laivatykistön tulta osasto aloitti uuden hyökkäyksen Acate-jokea kohti, joka jo johti menestykseen ja yhteyteen maihinnoususeeseen 1.D:an.

III/MIR 504, jonka tehtävänä oli valtaamalla p.X:n tiesolmukohta estää saksalaisten reservien suuntautuminen Gelan alueelle, joutui myös hajalleen laajalle alueelle Niscemin kaakkoispuolella. Pataljoona sai Niscemin-Biscarin tien suljetuksi, mutta yritykset estää saksalaisia käyttämästä Niscemin-Gelan tietä epäonnistuivat, vaikka pataljoona pystyikin tehokkaasti häiritsemään saksalaisten liikehtimistä Gelaa kohti ja tuottamaan näille raskaita tappioita. Kolme päivää pataljoona piti valtaamansa maastonkohdan hallussaan, kunnes I/MIR 505:n ja 1.D:n joukot saivat siihen yhteyden.

7.A suoritti maihinnousun suunnitelman mukaan 10. 7. klo 04.30. Vastarinta rannikolla oli vähäistä ja jo klo 06.00 mennessä oli rannikkoa puolustanut vihollinen riisuttu aseista. Panssaridivisioona Herman Göring, joka oli kuluttanut päivän kahinoidessaan Niscemin ja Gelan itäpuolella olleiden maahanlaskujoukkojen kanssa, pääsi tunkeutu-

maan 1.D:n maihinnousalueelle vasta 2. maihinnousupäivänä onnistuen heittämään amerikkalaiset rantaan, osan jo laivoihinkin. Laivatykistön tulen tukemana saivat amerikkalaiset kuitenkin pidettyä sillanpäätä ja pakottivat saksalaiset vetäytymään. Sillanpäätä puolustusta vahventaakseen amerikkalaiset siirsivät 11./12.7. Tunisiaan jääneet 82.MID:n osat lentoteitse Gelan alueelle. Sillä aikaa kun 504. MIR:ä siirrettiin, hyökkäsivät saksalaiset pommittajat Gelan lahdella olevia joukkoja vastaan. Tästä oli seurauksena maahanlaskurykmenttiä kuljettavien koneiden ylittäessä maihinnousualueetta, että ne joutuivat sota-alusten ja maassa olevien joukkojen kiivaan ilmatorjuntatulen kohteeksi. 23 kuljetuskonetta miehistöineen syöksyi alas. Osa kuljetuskoneista onnistui väistämään ilmatorjunnan tulen, mutta maahanlaskut jouduttiin suorittamaan naapuridivisioonan, 45.D:n alueelle. Saksalaisiksi luultuja laskuvarjojoukkoja vastaan avattiin ankara tuli seurauksella, että noin neljäsosa maahan hypänneestä rykmentistä kaatui.

Englantilaisten 1. Ilmakuljetusprikaati lähti liikkeelle Kairouanin alueelta 9. 7. n klo 18.30 amerikkalaisten Dakota- ja englantilaisten Halifax- ja Albemarle-koneiden vetämänä. Wacoliitokoneet lensivät 600 metrin korkeudella ja Horsat 1300 m:n korkeudella. Maltan ylittämisen jälkeen piti koneiden ottaa suurta Sisilian itäranneelle kohti Syrakusaa. Liitokoneet oli määrä irroittaa 3 km:n päässä rannikosta. Irroittaminen suoritettiin kuitenkin liian aikaisin. 50 liitokonetta putosi mereen rannikolle ja 25 konetta hävisi kokonaan tietymättömiin. Ainoastaan 12 konetta saavutti tavoitteensa, näiden joukossa yksi Horsaliitokone, jonka onnistui laskeutua Ponte Granden sillan läheisyyteen. Sillalla ollut italialainen vartio yllätettiin täysin ja englantilaiset saivat sillan ehyenä haltuunsa. Aamun sarastaessa alkoivat vastahyökkäykset, mutta puolustajien joukko, 7 upseeria ja 80 miestä, piti sillan hallussaan, kunnes Montgomeryn 5.D:n joukot saivat yhteyden prikaatin jäännöksiin. Silloin oli 19 miestä jäljellä.

8.A:n hyökkäyksen jatkuessa Syrakusasta pohjoiseen suorittivat englantilaiset 13./14. 7. uuden maahanlaskun Catanian eteläpuolella vallatakseen Dimeto-joen yli johtavan suuren sillan. Tehtävän suoritti 1. Laskuvarjoprikaati, joka tuotiin Pohjois-Afrikasta 105 Dakota-koneella ja 20 liitokoneella. Operaatio oli vähällä epäonnistua, sillä kuljetuskoneet joutuivat kuten amerikkalaisten 504. MIR. Gelassa 11. 7. liittoutuneiden sota-aluksien ilmatorjuntatuleen, jolloin pääosa prikaatista hajaantui laajalle alueelle. Sekaannusta lisäsi se, että saksalaiset pudottivat laskuvarjojoukkoja samalle alueelle. Saksalaiset olivat nimittäin tuoneet 1.Laskuvarjoprikaatidivisioonan Etelä-Ranskasta Sisiliassa taistelevien joukkojensa vahvennukseksi. Vastoin käymisestä huolimatta englantilaiset valtasivat sillan ennenkuin vastustaja ehti

sitä tuhota. Tappiot olivat raskaat, 23 konetta ammuttiin alas ja 27 vaurioitui.

Mielipiteet liittoutuneitten maahanlaskujen merkityksestä sotatoimien suorituksille Sisiliassa käyvät melkoisesti ristiin. Suurista tappioista huolimatta maahanlaskujoukot pääpiirtein täyttivät niihin asetetut toiveet. Gelan luona oli maahanlaskujoukkojen tehtävä sitoa vihollisvoimat ja siten antaa aikaa 1.D:lle kaluston maihin saamiseksi. Gelassa ei ollut satamaa, vaan maihinnousu tapahtui suoraan rannalle. Saksalaisten vastahyökkäys pääsi alkamaan vasta yli vuorokauden kuluttua maihinnoususta, jolloin se ei enää voinut muuttaa tapahtumien kulkua.

Ilmeistä on, että liittoutuneet saivat arvokkaita, joskin karvaita kokemuksia vastaisia maahanlaskuoperaatioita varten. Tappioista ei ole tarkkoja tietoja, mutta olivat ne kaikista päättäen melkoiset niin henkilö- kuin materiaalitappioinakin. Päämäärä, sodan lopullinen voittaminen, ja halu saada kokemusta vajaat vuotta myöhemmin suoritettavaa Normandian maihinnousua varten selittää ne uhraukset, jotka maahanlaskujoukkojen oli Sisiliassa annettava.

Malli miesväen makuun: Zakopane, tikattu nailoninen takkipusero, jossa on lämmin ja kevyt Isothermylvanuvuori

— hyvän työn ja tyylin teima

Tykistökadetit olivat kolmatta vai liekö ollut neljättä päivää Rovajärven tykistöleirillä. Joka tapauksessa oli jo ehditty pistäytyä Rovaniemellä, tarkemmin sanottuna Pohjanhovissa.

Postin tulo oli aina hyvin tärkeä tapahtuma, niinpä sitä nytkin olivat kaikki kolmetoista tykistökadettia tulleet seuraamaan. Kirjeitä tuli useampiakin. Onnellinen saaja poistui heti lukemaan kuulumisia.

Lopuksi oli jäljellä enää yksi kirje. Jakaja ei osannut ojentaa sitä kenellekään. Hän katseli neuvottomana kädessään olevaa lemmenviestii, joka tuntui tuoksuvan kuin kemikaliokauppa.

— Kenelle se on? kysyi joku.

— Tässä päällä lukee "Kadetti Oke Bof" ketä se sitten tarkoittanee, postin jakaja vastasi. Tämä on pistetty postiin Rovaniemeltä.

— No, anna sitten tänne, sanoi A J, jota siitä lähtien kutsuttiin nimellä kadetti Bof.

35. Kurssin

vaiheilta

Kertoelut

Martti Sakari

Joutuipa samaisella leirillä muuan kadeteista, jolla oli aina satumaisen hyvä onni (onneksi sitä ainakin vähempiosaiset kutsuivat) suorittamaan hakuammunnan. Koska hän toimi sillä hetkellä mittaupseerina, onnen suosikkimme piti itsestään selvänä asiana, ettei hänen tarvitsisi ampua. Mutta kuinka ollakaan, ammunnan johtaja sanoikin äkisti:

— Tulenjohtaja kaatui, mutta onneksi mittaupseeri on ehtinyt paikalle. Kadetti Y-P, tuhotkaa äsken ilmoittamani maali.

— Kyllä, herra majuri, sanoi pelästynyt mittaupseeri, sillä eihän hänellä ollut vähäistäkään avustusta, mikä se äsken ilmoitettu maali oli. Kysyäkään ei enää uskaltanut, sillä ammunnan johtaja oli tunnettu kiivaudestaan. Toverit takana myhäilivät vahingoniloisina, jopa tuntui onnetar jättäneen "Linssin".

Urhoollisena kadetti kuitenkin astui tulenjohtajan paikalle ryhtyi puuhaan maalia määrittämään. Siinä sivussa hän sai suihkastua tiedustelu-aliupseerille:

— Mikä on maali? Tämä yritti mahdollisimman huomaamattomasti selvittää, mutta eihän kadettimme selvää saanut, koska maali oli jossain met-sän pimennossa. Ottaen arviolta suunnan ja etäisyyden hän antoi tulikomennon. Ensimmäiset iskemät tulivat. Tulenjohtaja ei nähnyt mitään. Rohkeasti hän kuitenkin komensi:

— Oikealle sata, lyhennä kaksi sataa, ampukaa!

Seuraava komento oli: koko patteristo, kaksi kertaa, jatka sata, ampukaa. Viimeisten iskemien tultua kenttään sanoi ammunnan johtaja:

— Se oli oikein nätti ammunta: Tulenjohtaja tiesi tehtävänsä, määritti maalin tarkasti ja oikein suoritetuilla korjauksilla pääsi maaliin. Mutta ammunnan suorittaja kysyi toveriltaan:

— Missä se maali oikein on?

✧ ✧ ✧

Tulipa muuan kadetti, jääköön nimi mainitsematta, aivan viime tipassa iltalomalta. Tarkastava upseeri oli kello kourassa vastassa. Muutama sekunti jäi aikaa tähteeksi. Tulija kuitenkin tuoksahti epäilyttävän vahvasti alkoholille, jonka tähden hän joutui tiukkaankenttiin.

— Paljonko olette nauttinut väkeviä? tarkastava upseeri kysyi. Kuulusteltava ponnisteli ankarasti ollakseen horjumatta, kokosi ajatuksensa ja pystyi vastaamaan täysin selvällä äänellä:

— Vain yhden lasillisen ja pullon olutta, herra kapteeni.

— Miksi tulitte näin myöhään? kuulustelu jatkuu. Seurasi hetken hiljaisuus, sitten kadetti vastasi:

— Herra kapteeni, se on sillä tavalla, että kun minä aina tavallisesti myöhästyn, niin ajattelin, että nyt pitäisi ehtiä ajoissa.

Kuulustelija hymähti, ja käski myöhästä tulijaa nukkumaan. Tämä kääntyi horjauttaen, astui ovelle ja — koputti siihen. Seuraavan viikonvaihteen hän vietti pohjakerroksen täysihoidolassa.

✧ ✧ ✧

Ruokailu oli aina yksi päivän tärkeimpiä hetkiä. Siinä riitti ohjelmaa joskus lähes puoleksitoista tunniksi, sen silti olematta millään tavalla epämiellyttävää. Milloin sai kertoa pöydän esimiehelle, vanhemmalle kadetille, hauskan kaskun. Niitä oli aina oltava varastossa. Milloin taas kerrassaan jatkokertomusta, jonka oli huipennuttava jälkiruokaa syödessä. Siitä sitten jatkettiin seuraavalla aterialla. Huomattavan osan muodostivat pöydän esimiehen pitämät tietopuoliset tentit. Ne saattoivat käsitellä joko kadetin käytöstapoja, sotilaallisia aiheita tai aivan yleisluontoisia kysymyksiä, riippuen vanhemman kadetin mielentilasta tai siitä, mitä hän oli lukenut juuri ennen ruokailuun lähtöä. Ruuanvalmistusohjeet ja ruokatarvikkeet yleensä olivat sängen käytettyjä keskustelun aiheita.

Opimme pian huomaamaan, että jos keskustelu lähti käyntiin noin ex tempore, niin varmalla äänellä esitetty mielipide useimmiten hyväksyttiin oikeaksi. Kerran maanantai-aamun lounaalla esitti pöydän esimies kysymyksen:

— Mikä on sillin tieteellinen nimi? Samalla hän nosti haarukassaan sillin palaa epäkadettimaisesti. Silloin meni paha henki kadetti Penttiseen, joka vastasi:

— Cavalleria rusticana.

— Hm, niinpä taitaa olla, totesi pöydän esimies, muut jatkoivat hilpeinä syöntiä.

Pohjoismainen Kadettikokous Ruotsissa

Viikingit vastaanottavat vieraansa

Pohjoismaisten veljeskansojemme — Norjan, Ruotsin ja Tanskan — Kadettikouluiamme vastaavat sotilasopetuslaitokset ovat jo n 10 vuoden ajan pitäneet keskenään nk Pohjoismaisia Kadettikouksia. Nämä tilaisuudet ovat tapahtuneet vuosittain kunkin maan toimissa vuorollaan isäntänä. Kokouspaikkana on ollut ko maan Kadettikoulu ja tilaisuudet ovat kestäneet kolmisen vuorokautta.

Näiden jo perinteeksi muodostuneiden Kadettikokousten päätarkoituksena on ollut syventää ja lujittaa osanottajissaan Pohjoismaiden yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Tämän pyrkimyksen saavuttamiseksi on kokouspäivien ohjelmaan sisällytetty juhla-, esittely- ja tutustumistilaisuuksia, joiden puitteissa monet yhteiset historialliset vaiheet sekä nykyiset samankaltaiset elämänmuodot ovat tulleet korostetusti esille. Luonnollisesti tämä yhdessäolo tarjoaa myös mahdollisuuden henkilökohtaisiin ystävyyssuhteisiin seurusteluihin ja vapaa-aikoina tapahtuvien vierailujen lomassa. Eräs osa ohjelmasta on varattu urheilukilpailuihin kuten yleisurheiluun, uintiin, ammuntaan ja pallopeleihin. Tämä toimintamuoto tuokin sopivalla tavalla esiin kansallistunnon, jota ainakaan sotilaan — tehtävänsä mukaisesti — ei sovi koskaan unohtaa.

Ruotsin Kuninkaallinen Sotakoulu isäntänä

Tämänvuotinen Kadettikokous pidettiin Tukholmassa 15.—17. 6. perinteistä rikkaan Karlbergin linnan suojissa. Tämä historiallinen linna sijaitsee kaupunkialueella Mälariin liittyvän Karlberginlahden rannalla. Kokouksen osanottajien suurenmoisesta vieraanvaraisuudesta oli huolehtimassa Sotakoulun johtajan eversti A Grafström'in johdolla parikymmentä upseeria ja satakunta kadettia. Mainittakoon, että ev Grafström on osallistunut viimeksi käymiimme sotiin.

Suomalaisten osanottajien yhteysupseerina toimi kapteeni Tjernberg, jonka väsymätön huolenpilo ja avuliaisuus jäi jokaisen mieleen. Tässäkin yhteydessä on syytä esittää Sotakoulun edustajille parhaat kiitoksemme välittömästä ystävyydestä ja korkealuokkaisesta vieraanvaraisuudesta.

Kokouksen muu osanottajajoukko oli seuraava: Norjan Sotakoulusta koulun johtaja everstiluutnantti I Solum, 9 upseeria ja 50 kadettia, Tanskan Maavoimien Sotakoulusta: koulun johtaja eversti H A J Pedersen, 9 upseeria ja 50 kadettia. Oman Kadettikoulumme edustajina olivat koulun johtaja eversti B Backström, 9 upseeria ja 50 kadettia. Upseeristo oli pääosin koulun opettajakuntaa, taktiikan- ja aselajiohpettajia. Meidän kadeteistamme oli vanhemmalta eli 47. kadettikursilta 24 ja nuoremmalta 26. Kokouksen ohjelma tarjosi myös mahdollisuuden upseerien rouvien mukanaoloon. Tästä syystä osallistui Suomesta seitsemän upseerin rouvaa tähän mieleenpainuneeseen tilaisuuteen.

Avajaiset

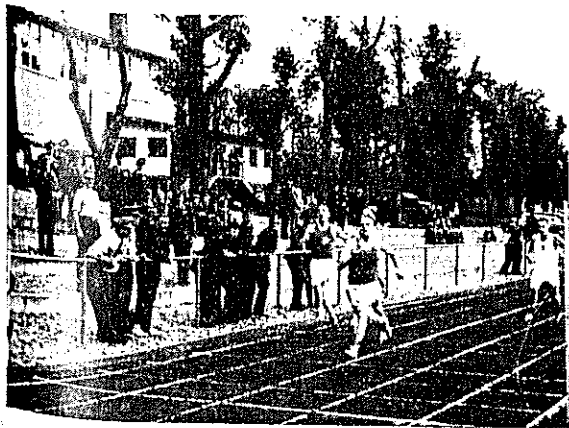
Kadettikokouksen juhlalliset avajaiset alkoivat 15. 6. klo 10.00 Karlbergin linnan edustalla. Tilai-

suutta varten olivat upseerit ryhmittyneet maittain avoneliön oikealle siivelle ja kadetit — myös maittain — komppanianpäälliköiden johtamina neliön keskiosaan. Tilaisuuteen sisältyi osanottajien ilmoittaminen kokouksen puheenjohtajistolle, jonka muodostivat eri koulujen johtajat eversti A Grafströmin johdolla, lipunnosto sekä Ruotsin maavoimien komentajan kenraali Bonden avaus sanat. Puheessaan kenraali Bonde lausui ilonsa siitä, että kaikkien Pohjoismaiden Kadettikoulut ovat voineet kokoontua yhteiseen tilaisuuteen. Edelleen hän tähdensi kaikkia upseereita ja kadetteja yhdistävää tehtävää — toimia kukin oman maansa puolustajana. Tilaisuuden yhteydessä kenraali Bonde myös kätteli kaikki upseeriedustajat sekä tarkasti kadettirivistön.

Kuninkaallinen Sotakoulu 170 vuotias

Avajaistilaisuuden jälkeen oli järjestetty tutustuminen Karlbergin linnaan, johon Ruotsin kadettikoulu (Kongl Krigskademiens på Karlberg) perustettiin v 1792 kesäkuun 17. päivänä, ja jossa se kolmea kuukautta myöhemmin aloitti toimintansa. Palautettakoon tässä yhteydessä mieleen sekin, että Haapaniemen kadettikoulu perustettiin jo v 1779. Ruotsin kadettikoulun merkittävimmät vaiheet — alussahan koulun toimintamuoto oli samankaltaista kuin mellä Haminan kadettikoulussa 1800 luvulla — sisältyvät vuosien 1866—1874 välille, jolloin Sotakoulu tuli pakolliseksi aktiivipalvelukseen aikoville, ja jolloin sen pääsyvaatimukset muotoutuivat nykyistä vaatimustasoa vastaaviksi. Tällä hetkellä Sotakoulu elää myös muutuskautta, sillä oltuaan n 20 vuotta yksivuotisena, on vuodesta 1963 alkaen tarkoitus siirtää koulun opetusohjelmassa kaksivuotiseen järjestelmään. Verrattaessa Sotakoulun sisäänpääsyvaatimuksia Kadettikoulumme suhteen on todettava, että meilläkin vuoden 1963 aikana saavutetaan samanlaiset perusteet.

Sotakoulun tyyssijana oleva Karlbergin muistorikas linna on nykyistä isäntäänsä huomattavasti vanhempi. Tämän linnan ensimmäinen rakennusvaihe tapahtui jo 1630-luvun puolivälissä, joten kiertokäynnin yhteydessä saimme tutustua moniin Ruotsi-Suomen ajan mielenkiintoisiin nähtävyyk-

Kad Kinnunen voittaa eränsä 100 m juoksussa

Ryhmä juhlapukuisia kadetteja

siin. Mm näimme huoneen, jossa Kaarle XII nuorena kruununprinssinä oli aloittanut ensimmäiset taktilliset opintonsa. Perinteiden vaalinnasta on hyvänä osoituksena se, että tämä huone on nyt koulun johtajan työhuoneena. Linnan sisustuksessa kiintyi huomio myös taidokkaisiin kattokoristuksiin, jotka ovat taitavien marmorinveistäjien, italialaisten Brentanon ja Caroven sekä ruotsalaisen Erik Niuren käsialaa 1670-luvulta. Erityisellä hartaudella ja ylpeydellä esiteltiin linnan uusittua kappelia, jonka seinälle oli sijoitettu mm Suomen sodissa kaatuneiden ruotsalaisten upseerien nimet.

Urheilua

Ensimmäisen kokouspäivän suomalaisiksi kohokohdaksi muodostuivat iltapäivällä pidetyt urheilujuhlat, jotka tapahtuivat Tukholman pohjoispuolella Näsby Parkissa. Ennako-odotukset olivat osaltamme tosin arveluttavat, sillä menomatalla Paraisilta Kapellskärin tapahtunut neljän ja puolen tunnin viivästyminen aiheutti sen, että olimme perillä vasta avajaispäivän aamuna kello kuusi. Mutta kuten ennenkin niin nytkin tahto ja taito voittivat väsymyksen. Edustajistamme otti upseerijoukkue osaa ampumakilpailuun ja kadetit osallistuivat yleisurheilu-, uinti- sekä ampumakilpailuihin. Menestyksellisimmäksi urheilulajiksi muodostui uinti, jossa kadettimme saavuttivat joka lajissa kaksoisvoiton sekä viestiuintivoiton. Ammunnassa upseereista maj T Sutela voitti pistoolikouluammunnan ja maj J Savilahti kuvioammunnan. Kadettien osalta ei menestys ollut tässä lajissa aivan yhtä hyvä, koska koulumme parhaat ampujatittelivät taitojaan samanaikaisesti koltoisilla kilpakentillä. Yleisurheilussa kadetit saavuttivat kolme henkilökohtaista mestaruutta. Yleisurheilusuuritustemme arvoa lisäsi vielä sekin, että voittotulokset yleensä ylittivät kadettikokouksissa aikaisemmin saavutetun tason.

Päivälliset valtiosalissa

Avajaispäivän viimeiseksi kohokokhdaksi muodostui Karlbergin linnan historiallisessa Valtiosalissa nautittu juhlapäivällinen. Tähän tilaisuuteen osallistuivat juhlapuvuissaan sekä upseerit että kadetit. Yhdessäolo sujui oivallisessa Pohjoismaisessa hengessä. Pienet kielivaikeudet pöytänaapureina olevien norjalaisten ja eritoten tanskalaisten suhteen eivät muodostuneet esteeksi, sillä näiden maiden upseerien ja kadettien ystävällisyys, iloisuus ja välittömyys takasi erinomaisen seurusteluhetken. Tanskan Kadettikoulun johtaja eversti H A I Pedersen, joka samalla edusti edellisen kadettikokouksen järjestämää koulua, mainitsi puheessaan leikkillisesti mm, että suomalaisten tultua mukaan näihin kokouksiin nähdään nyt myös kunnollisia urheilusuorituksia.

Päivällistilaisuuden päätteeksi oli Karlbergin linnan edustalle järjestetty iltasoitto, jonka suoritti Kuninkaallisen Henkikaartin eskadroona. Tämä Mälarin välkehtivään pintaan värivalaistuksessa kuvastuva maailman ilmeisesti viimeisimmän, kullan hohtoisissa varusteissaan ratsastavan soittokunnan esitys oli vaikuttava ja mieliinpainuva näky.

Ensimmäinen ilta oli myös lähtökohta nimenomaan suomalaisille suotuun kunniaan, sillä tällöin upseerimme saivat tutustua niihin Sotakoulun yhä vaalimiin perinnemenoihin, jotka juontuvat aina linnan rakennuttajaan valtakunnanamiiraali Karl Karlsson Gyllenhjelmiin asti. Tämä sama kunnia suotiin seuraavana iltana myös rouvillemme. Nämä huomionosoitukset huipentuivat jäähyväishetkellä eversti A Grafströmin miekanlyönteihin, joiden perusteella suomalaiset upseerit rouvineen saivat Karlbergin linnan ritarin arvon. Ylpeydellä muistamme tämän arvokkaan ja mielimme liikuttaneen teon.

Tutustumiskäyntejä

Toinen kokouspäivä oli varattu pääasiassa tutustumismatkoihin. Aamupäivällä oli käynti Armémuseumissa, jossa oli mielenkiintoista ja avartavaa nähtävää sotahistorian ja asekehityksen alalta. Erityisesti kiintyi huomio lukuisiin raskaisiin ja koristeellisiin laivatykköihin.

Iltapäivällä oli tilaisuus osallistua kiertokäynteihin, joissa esiteltiin Tukholman monia historiallisia ja nykypäivän nähtävyyksiä. Kolmantena vierailupäivänä jatkuivat tutustumiskäynnit, jolloin kohteena oli eräs Ruotsin erikoislaatuisin nähtävyys, Wasa-laiva. Sunnuntai-iltapäivä vietettiin tutustumalla Skanseniin.

Viikinkijuhlat

Upseeriston valmistautuessa toisen vierailupäivän iltana rouvineen viettämään illallistanssiaisjuhlaansa eversti A Grafströmin huomaavaisessa

hoivassa oli kadeteille järjestetty "Erityinen ohjelma".

Kadetit ohjattiin ensin risteilylle pitkin Mälaria, kunkin maan kadetit omassa purressaan. Laivojen ehdittyä keskiselälle aukeni niissä olevan kajuutan ovi yllättäen ja esiin hyppäsi — kuin suoraan historiasta — täysi viikinki punapartaisena, yllään valkoinen kauhtana nahkavyöllä vyötettyä, päässään kypärä ja käsissään raskas kilpi ja miekka. Toivotettuaan kadetit tervetulleeksi viikinkien aikaan hän kertoi sodan syntyneen, mutta koska viikinkipäällikön poika ja viikinkitytär aikoivat solmia avioliiton oli hetkeksi tehty rauha. Tämän jälkeen ohjattiin purret rantaan, jossa muu viikinkijoukko otti saapujat raikuyin hurraahuudoin vastaan. Seurasi yksinkertaiset mutta rajut viikinkiseremoniat, jonka jälkeen koko joukko sotahuutoja huutaen kiisi metsikön läpi puistoaukealle. Täällä avautui tulijoiden silmien eteen todella maukas näkymä. Ensimmäisenä oli suuri paistinvarras, jossa kokit kärjistivät kokonaisia eläinruhoja, takana olivat notkuvat pito-pöydät ja sivulla oluttynnyrit. Herkullisen tuoksun saattelmina tapahtui sitten pitopöytiin siirtyminen, jonka antimia nautittiin illan mittaan, syötiin pelkin sormin kärjistä ja maisteltiin olutta. Näin oli jälleen kerran mainehikas viikinki aika koskettanut nuoria pohjoismaisia mieliä.

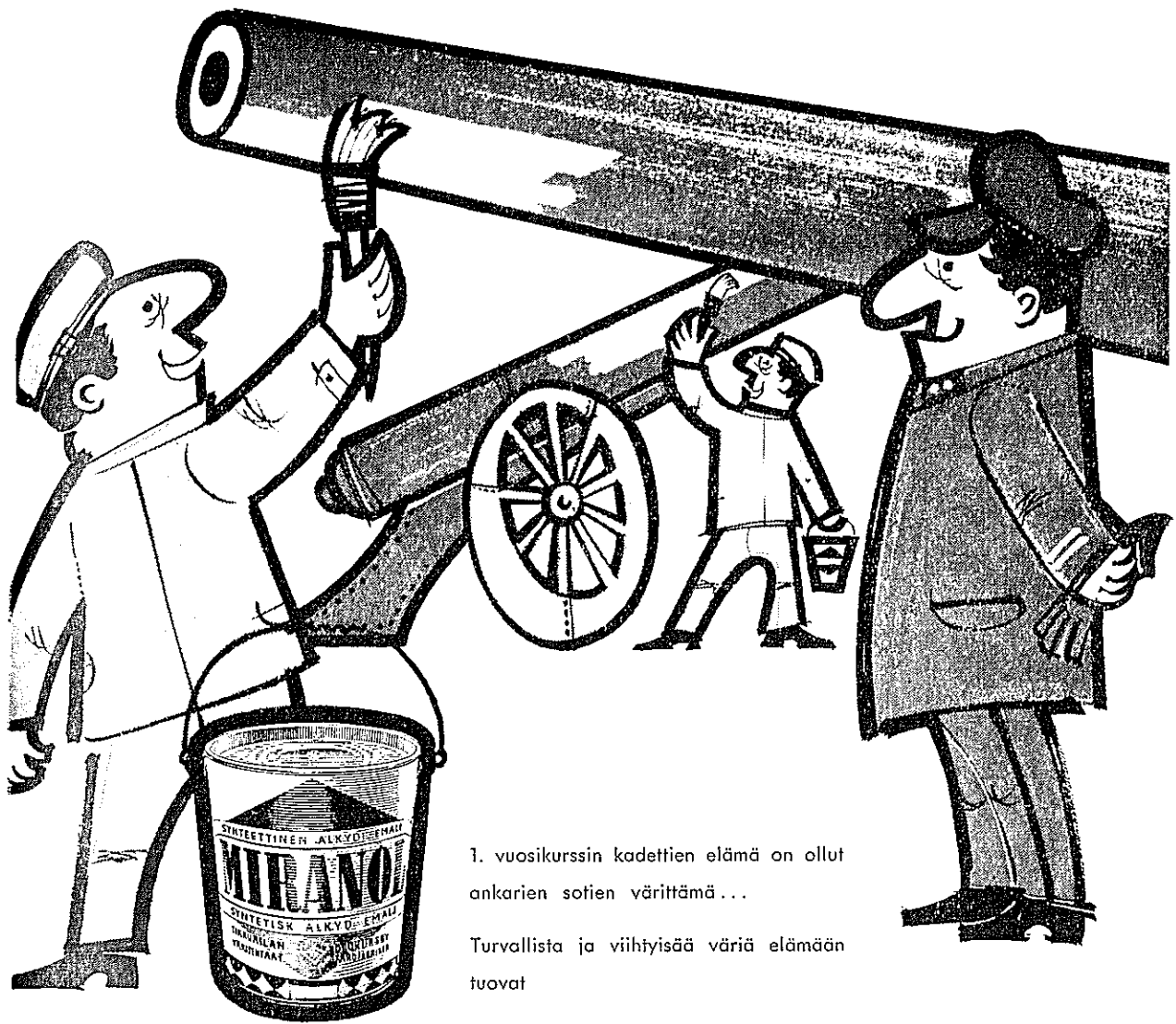
Päättäjäispäivä

Sunnuntaipäivä aloitettiin perinteelliseen tapaan aamuhartaudella linnan puistossa sijaitsevalla Kirkkokentällä. Tämä tilaisuus muodostui koruttoman hartaaksi yhdessäolohetkeksi.

Illalla alkoivat yhteiset lopettajaispäivälliset Valtiosalikerroksessa. Tässä tilaisuudessa Norjan Kadettikoulun johtaja everstiluutnantti I Solum piti erityisesti suomalaisten mieliä lämmittävän puheen, jonka päätteeksi hän kutsui Pohjoismaiden Kadettikoulut seuraavaan Kadettikokoukseen Osloon vuonna 1963.

Tämänkertainen Kadettikokous päättyi juhalliseen lipunlaskuun Karlbergin linnan edustalla sekä Kuninkaallisen Svean Henkikaartin iltasoittoon, jota vieraat isäntineen kuuntelivat linnan portalkolta.

Pohjoismaiden yhteenkuuluvaisuus on nyt edellä kerrotuissa muodoissaan ensimmäisen kerran liittänyt mukaansa Kadettikoulumme. Koska sekä julkisen että yksityisten sektorien toimintamuodot kaikissa näissä maissa pyrkivät edistämään ja lisäämään samankaltaisten elämänmuotojen saavuttamista, niin ei meidän pitäisi — tulevien upseerien kasvatusta ajatellen — katkaista nyt luotua sidettä. Ystävyyssuhteet sekä yhteiset ongelmat kadettikasvatukseen ja opetusmenetelmiin nähden ovat vaalimisen ja kehittämisen arvoiset. Toivottavaa onkin, että Kadettikoulullemme tarjoutuu taloudellisista vaikeuksista huolimatta tilaisuus jatkuvasti osallistua tähän kanssakäymiseen.

1. vuosikurssin kadettien elämä on ollut ankarien sotien värittämä...

Turvallista ja viihtyisää väriä elämään tuovat

TIKKURILAN LAATUMAALIT

MIRANOL

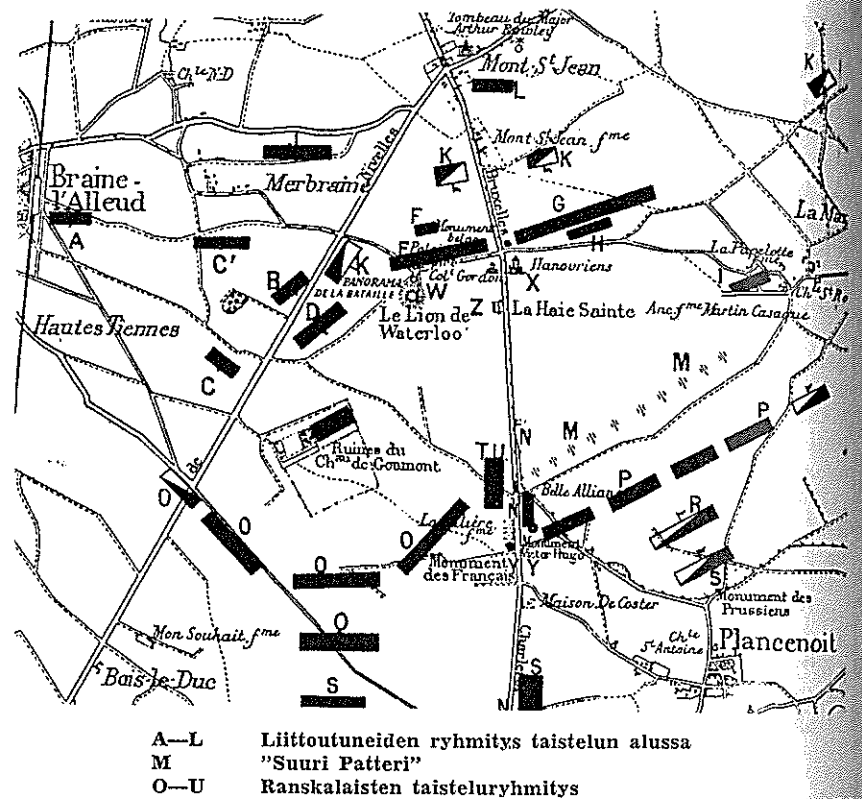
on korkeimman luokan synteettinen alkydifakkamaali, jolla saadaan kauniinkiihtävä, kestävä ja kimmainen, mutta silti kova, emalintapainen pinta. MIRANOL on helpposivelteinen, peittää erinomaisesti, kuivuu nopeasti ja käy yhtä hyvin niin puu- kuin metallipintoihin ja sekä sisä- että ulkomaalaukseen.

MIRANOLia on 38 kaunista, haalistumaton värisävyä. Pyytäkää niitä kauppialtanne nähtäväksi.

— maan suurin alallaan —

Waterloo

Matkailijan, joka saapuu Brysseliin, vaikkapa vain lyhyeksikin aikaa, ei pitäisi lyödä laimin tilaisuutta vieraila eräällä maailmanhistorian merkittävimmistä paikoista. Ei ole monta paikkaa maailmassa, jossa yhdellä ainoalla silmäyksellä nähdään seutu, jossa kansojen ja valtioiden kohtalo on ratkaistu muutamassa päivässä ehkä useaksi sadaksi vuodeksi eteenpäin. Jollei Sodan jumalatar olisi kääntänyt kesäkuussa 1815 selkäänsä Napoleonille ja hänen ranskalaisilleen, niin miten erilaisilla maailmanhistoria olisikaan saattanut kehittyä...

Nykyaikaisen suurkaupungin Brysselin keskustassa voi matkaja astua raitiovaunuun, joka vaaja puolessa tunnissa kuljettaa hänet ne toistakymmentä kilometriä, jotka erottavat nykymaailman lähes sadanviidenkymmenen vuoden takaisesta taistelukentästä. Keskellä tätä laajaa peltoaukeaa kohoaa nykyisin useita kymmeniä metrejä korkea, sokeritoppaa muodoltaan muistuttava maavalli. Romanttinen selitys tämän monumentin synnystä kertoo, että taistelussa kaatuneiden sotilaiden lesket paikalta löytyneiden kypäröiden ja muiden hylättyjen varusteiden

avulla ovat kasanneet tämän valtavan multavuoren. Kuitenkin se yllättävässä määrin muistuttaa Keski-Euroopassa niin tavallisia vanhojen kaivosten kuonakasoja... Joka tapauksessa tämän maavallin huipulle on pystytetty "Waterloon leijona", maapalloa käpälänsä alla pitelevä eläinten kuningas, joka symbolisoi "Pyhää Alliansia". 225 porraskelmaa johtaa tämän 50 metriä korkean maavallin huipulle ja sen ympärystymitta maanpinnan tasalla on noin 160 m. Jotta matkailijan rahat varmasti saataisiin jäämään Waterloon kuntaan, on tämän monumentin viereen syntynyt suorastaan yhdyskunta matkamuistojen myyjä, ravintoloita, elokuvateattereita, joissa esitetään Napoleon-aiheisia elokuvia, vahakabinetti, jossa on ikuistettuna kummankin taistelleen puolen sotapäälliköt, Napoleonin elämää kuvaileva "Naporaama" ja niin edelleen loputtomasti. Eräs näistä rakennuksista ansaitsee kuitenkin erityistä huomiota osakseen. Se on torni, jonka sisäseinissä on ranskalaisen taistelumaalarin Louis Dumoulinin apulaisineen maalama 150 m pitkä ja 15 m korkea fresko. Tässä taideteoksessa katsoja saattaa nähdä koko sen valtavan

mylläkän, joka syntyi armeijoiden kohdatessa toisensa. Lähimmät taistelijat ovat luonnollisessa koossa, ja todellisuuden tuntua lisäävät vielä katsojakorokkeen ja freskon väliin sijoitetut erilaiset taistelukentällä tavattavat esineet kuten hylätyt aseet, hevosen raadot ja viimeistä hengähdystään päästävät soturit. Viimeksi mainitut ilmeisestikin vahasta valmistettuina.

Mitä sitten Waterloossa tapahtui kesäkuussa 1815?

Ensimmäisenä päivänä maaliskuuta Napoleon oli lähtenyt Elban saarelta, ja ottanut Ranskassa uudelleen vallan käsiinsä. Saman kuun 13. päivä Wienin Kongressin osattajavaltiot asettivat hänet "maailman lakien ulkopuolelle" ja Napoleonin sovittelurityksistä huolimatta sota oli väistämätön.

Keisari kutsuu Ranskan aseisiin, muodostaa kuusi armeijaa suojelemaan rajoja ja lisäksi seitsemännen "Pohjoisen Armeijan", jonka päällikkyuden hän itse ottaa. Tapansa mukaan hän erottaa vihollisarmeijat toisistaan ja hänen tarkoituksensa on tuhota ne vuorotellen. Hänen onnistuukin lyödä marsalkka Blücherin komentama "Alisen Reinin" armeija 16. kesäkuuta Ligny:ssä (noin 30 km Waterloosta kaakkoon). Sen sijaan että ajaisi takaa pakenevaa vihollista ja tuhota sen välittömästi, hän kääntyy Wellingtonin "Alankomaiden Armeijaa" vastaan ja lähettää vasta seuraavana päivänä marsalkka Grouchy'n "seuraamaan vihollista", etsimään sitä Liégen ja Namurin suunnista. Tätä tehtävää varten marsalkka saa 32.000 miestä ja 96 tykkiä, lähes kolmanneksen koko armeijasta.

Blücher on kuitenkin vetäytynyt armeijoihinsa, ei kymmeniä kilometrejä itään Namuria kohti vaan ainoastaan viitisen kilometriä pohjoiseen, siis lähemmäksi Wellingtonin pääarmeijaa. Tämä oli erittäin tärkeä seikka taistelun lopputulosta silmällä pitäen. Ranskalaisen tiedustelu osoitti kelvottomuutensa ollessaan täysin tietämätön näin ensiarvoisen tärkeästä seikasta. Sen sijaan eräältä vangiksi saadulta kanttiinin hoitajattarelta saadaan tietää, että englantilaisten armeija on vetäytymässä pohjoista kohti. Marsalkka Ney, jonka tehtä-

vänä oli taistellen pidättää sitä kunnes pääarmeija ehtisi avuksi, on laiminlyönyt tehtävänsä. Hän on edelleen siinä uskossa, että hänen edessään on englantilaisten koko armeija. Myös hän on unohtanut tiedustelun merkityksen. Kohtalokas laiminlyönti, joka osaltaan vaikutti koko sodan lopputulokseen.

Napoleon ryhtyy marssimaan pikamarssia pohjoiseen viivytävien englantilaisten jälkijoukkojen perässä. Marssia hidastaa kaatosade, joka muuttaa tien savivelliseksi. Jalakaväki tarpoo siinä läpimärkinä. Joukkueet hajoavat. Miehillä jäävät jalkineet kuraan. Edetään 1800 metriä tunnissa. On mahdotonta saavuttaa Wellington ja riistää hänet aloite. Illalla saavuttavat ranskalaisten kärkijoukot Waterloon kylän eteläpuoleisen maaston. Wellington on pysähtynyt sinne ja ryhmittynyt puolustukseen. Molemmien puolin asetetaan yöpuulle.

Waterloo sijaitsee puolustukselle hyvinkin edullisessa maastossa. Etelästä sitä lähestyttäessä on noustava paikoin hyvinkin jyrkkää rinnettä, joka sitten Brysseliä kohti loivenee. Tämän taitekohdan brittiläinen ylipäällikkö oli valinnut "pääpuolustuslinjakseen". Sen edessä kulkee Nivellesiin vievä tie, joka noin 150 metrin matkalla leikkaa rinteeseen pienen syvennyksen. Tämä tie on Victor Hugon romaanissa "Kurjat" saanut legendaarisen maineen. Se ratkaisi hänen romanttisessa mielikuvituksessaan koko taistelun. Taiteilijoille suotakoon heidän vapautensa.

Puolustusaseman koko pituudeksi tuli noin 3.500 metriä ja sitä puolusti 67.000 miestä Tykkejä oli liitettuneilla 156. Napoleonin taistelun ajatuksena oli hyökätä keskustassa ja oikealla sivustalla ja suorittaa vasemmalla sitova hyökkäys Wellingtonin reservejä vastaan. Sen jälkeen kun oikealla olisi saavutettu menestystä, suoritaisi reservinä ollut Kaarti siellä hyökkäyksen ja työntäisi englantilaiset länttä kohti. Tykistöä oli ryhmitetty tulitukseen Belle-Alliancen kukkulalle 24 12 tuumaista yhtenä ainoana patterina. Ranskalaisten vahvuus oli tällä hetkellä 70.000 miestä ja 250 kanuunaa, siis jonkin verran englantilaisia suurempi.

Suuri ranskalainen filosofi ja val-

tiomies, kreivi de Chateaubriand on muistelmateoksessaan "Muistelmia haudan tuoltapuolen" kuvannut omia ja arvattavasti myös monen muun ranskalaisen tunnelmia tuona päivänä. On muistettavaa, että Chateaubriand kuten moni muukin huomattava ranskalainen oli "valinnut" enemmän tai vähemmän vapaaehtoisen maanpaon Napoleonin hallituksen aikoihin. Pieni lainaus sallittakoon kreivin teoksesta, luvusta "Waterloo", jossa kirjailija kuvaa tunnelmiaan kuunnellessaan 18. kesäkuuta 1815 Waterloon taistelun ääniä.

"— Valtavan kohtalosisinfonian hiljaisena ja yksinäisenä kuuntelijana olisin ollut vähemmän liikkunut, jos olisin ollut siinä mukana: tuho, tuli ja kuoleman meteli eivät olisi antaneet minulle aikaa pohdiskeleluun; mutta yksin puun juurella, Gentiä ympäröivällä maaseudulla, kuin karjapaimen, joka paimenteli laumaansa vierelläni, ajatusten paino oli murskata minut. Mikä oli tämä taistelu? Oliko se lopullinen? Oliko Napoleon henkilökohtaisesti mukana? Oliko maailman kohtalosta heitetty arpaa, niin kuin Kristuksen ihokkaasta? Toisen taikka toisen armeijan voitto taikka tappio, mikä olisi tapahtumien merkitys kansoille, vapaus vai kohtalo? Mutta kuinka paljon verta täytyikään valua! Jokainen ääni, jonka korvani kuuli, eikö se ollutkin jonkun ranskalaisen viimeinen huokaus?

Saavuttaisiko Wellingtonin voiton? Hänen punaisten univormujensako, jotka purppurassaan heijastivat ranskalaisten veret, jäljessä laillinen esivalta astuisi Pariisiin! Kuningakruunan kruunajaisajoneuvoina olisivat siis silvotuilla krenatööreillä täytetyt kenttäambulanssin rattaat! Mitä tulisi tällaisiin ennusmerkein alkaneesta restauraatiosta?... Tässä ei ole kuin pieni osa niistä ajatuksista, jotka vaivasivat mieltäni. Jokainen kanuunan laukaus vahahdutti minua ja sai sydämeni lyönnit kaksinkertaistumaan. Muutaman peninkulman (matka Gentistä Brysseliin on noin 40 km Suom huom) päässä valtavasta katastrofista, enkä nähnyt sitä; en pystynyt koskettamaan sitä laajaa hautamonumenttia, joka kasvoi minuutti minuutilta Waterloossa."

Waterloon taistelun "Panoraama". Takana keskellä "la Haie Sainte"-maatalo, jota puolusti 9 komppaniaa jalkaväkeä. Kuuden aikaan illalla oli näistä hengissä 42 miestä.

Mutta palatkaamme takaisin Napoleonin, Wellingtonin ja heidän sotajoukkojensa pariin.

Kesäkuun 18. kello 11.30.

Kaksi englantilaista patteria avaa tulen ranskalaisia pataljoonia vastaan. Nämä olivat ryhmittyneet aamun sarastuksesta lähtien täytteen koko laajan aukean rivistöineen, liput liehuen ja rummut päristen. Napoleonin ottaman tavan mukaan, ja viimeisen kerran, Kaartin Tykistö ampuu kolme laukausta taistelun alkamisen merkiksi. Näytelmä voi alkaa. Välittömästi Belle-Alliancen kukkulalle sijoitetut "Suuri Patteri" avaa tulen englantilaisten rivistöjä vastaan. Kaikki on valmista hyökkäystä varten. Napoleon luo viimeisen silmäyksen yli taiselukentän, ennen kuin se peittyi tykistön ruudinsavupilviin.

Mitä tapahtuu idässä olevalla aukealla? Siellä välähtelee jotain. Kiihkarit kääntyvät sinne; se on mahdollisesti pysähtynyt sotajoukko... Preussilaisia? Ranskalaisia?

Keisari lähettää adjutanttinsa, kenraali Bernardin ottamaan tilanteesta selvää.

Bernard palaa.

— Minkälaisia uutisia?

— Huonoja, Sire!

— Preussilaisia, eikö niin?

— Kyllä, Sire.

— Sitä minä pelkäsin.

Hänen on lähetettävä kaksi ratsuväkidivisioonaa hidastamaan

preussilaisten etenemistä, joka 6. Armeijakunnan on määrä pysäyttää. Tämä tietää reservien arveluttavaa heikentämistä.

Hyökkäys lähtee liikkeelle. Ranskalaiset marsšivat kohti englantilaisia aseet tanassa, laulaen. Ja saavat vastaansa kaikkialla murhaavan tykistö- ja käsiasetulen. Skottilaisen jalkaväen muodostamat puolustusneliöt ovat murtumattomat. Kello kolmen aikaan ranskalaisen hyökkäys on kaikkialla tyrehtynyt. Syntyy tauko Wellingtonin valmistautuessa ottamaan vastaan uutta hyökkäystä ja Napoleonin järjestellessä uudelleen joukkojaan.

Oikealla havaitaan, että preussilaiset ovat jääneet odottavalle kannalle. He nimittäin pelkäsivät, että Wellington lähtisi peräytymään, ja he itse joutuisivat ranskalaisten päähyökkäyksen kohteeksi toistamiseen kahden päivän aikana. Napoleon antaa kello neljän tienoissa marsalkka Neylle ja hänen ratsuvälleen tehtäväksi "la Haie Sainte"-talon valtaamisen. Syntyy sanoin kuvaamaton sekamelska, jossa 1000 metrin leveydelle on suloutuneena 70 eskadroonaa, 10.000 hevosta. Juuri tämän vaiheen taistelusta on raskalainen maalari Louis Dumoulin valinnut "Panoraamansa" aiheeksi.

Preussilaiset ryhtyvät klo 5.30 hyökkäykseen. Heitä pidättämässä on 6. Armeijakunta ja kaksi divisi-

oonaa ratsuväkeä, yhteensä 8.500 miestä ja 16 tykkiä. Heidän oma vahvuutensa on 55.000 miestä ja 80 tykkiä. Melkein koko ranskalaisen armeija on taistelussa. Ei mies miestä vastaan, vaan yksi kolme vastaan! Eikä mitään apua ole odotettavissa.

Kello 6.45 englantilaisten tykkitul näyttää heikkenevän. Itse asiassa heidän keskustansa on murtunut. Belle-Alliancen ja Mont-Saint-Jeanin kukkuloiden välissä ei ole enää kuin kuolleita ja haavoittuneita. Mutta ranskalaisetkaan eivät pysty käyttämään tilannetta hyväkseen. Heidänkin hyökkäysvoimansa on ehtynyt. Ja reservit tarvitaan torjumaan murto, jonka preussilaiset ovat saaneet aikaan oikealla. Kun tämä on onnistunut, on jo ilta käsillä. Päivän hämärtyessä ovat ranskalaiset voittajia kaikkialla. Englantilaisten rintama on murrettu, preussilaiset on lyöty takaisin. Mutta taistelu ei ole päättynyt. Ratkaisua ei ole saatu aikaan.

Napoleon päättää käyttää englantilaisten keskustassa syntynyttä murtoa hyväkseen heittämillä sinne viimeisen reservinsä, Kaartin Rumpujen päristessä ja huilujen sohdessa, Keisari etunensä hyökkäys lähtee liikkeelle. "Suuri Patteri" tukee tulellaan kaiken murskatun aineeseen saakka, kunnes hyökkäävät joukot nousevat vastakkaiselle kukkulalle. Silloin sen on lopetettava pelosta osua omiin. Ja englantilaisten tuli alkaa. Viisikymmentä tykkiä syytää kranaatteja lyhyeltä etäisyydeltä ranskalaisten jo ennestään vajaalukuisten ja -vahvuisten pataljoonien sekaan. Yhtymään päässeiden englantilaispreussilaisten joukkojen ylivoima on liian suuri. 50.000 miestä ranskalaisen 15.000 vastaan. Ja tykkitul tulee nyt kahdelta suunnalta. Englantilaisten vastahyökkäys lyö Kaartin takaisin ja hajalle. Sen hyökkäys ei kestänyt kahtakymmentä minuuttia. Yleinen peräntymä alkaa. Wellington nostaa kuuluisan hattunsa takaa-ajon aloittamisen merkiksi. Peräntymä muuttuu sekasortoiseksi paoksi.

Kuun loisteessa, noin yhdeksän tienoissa illalla on Keisarikunta hajonnut "Pelastukoon ken voi!" paniikissa, säästyksenään brittien

"Hurra"- ja preussilaisten "Vorwärts"-huudot.

Napoleon on menettänyt Waterloo taistelun. On turha etsiä syytä tappioon hänen alijohtajiensa virheistä ja heikkouksista. Vastuu on jakamaton ja sen kantaa ylipäällikkö yksin.

Taistelu oli menetetty itseasiassa jo 17. päivänä, kun Napoleon havaitsi Wellingtonin vetäytyvän, kuten sittemmin saatiin tietää, preussilaisia kohti. Sen sijaan että hän olisi Lignyn taistelun jälkeen ajanut takaa preussilaisia ja tuhonnut nämä 16. ja 17. päivien välisenä yönä, hän epäröinnillään menetti 15 tuntia. Hänen omien sanojensa mukaan "ajan menettäminen sodassa on korvaamatonta". Hän ei nyt itse lainkaan ottanut huomioon niitä periaatteita, joita hän niin monta kertaa aikaisemmin oli pitänyt voiton edellytyksinä:

"On vaarallista seurata vihollista sen maaperälle", hän kirjoitti ja kuitenkin hän antoi Wellingtonin houkutella itsensä tähän. "Kun haluatte voittaa taistelun, kerätkää kaikki voimanne; yksikin patal-

joona on joskus ratkaiseva. Kuitenkin marsalkka Grouchylla oli mukanaan kuusikymmentäkaksi pataljoonaa, kahdeksan oli jätetty Lignyn, kaksi taikka kolme Charleroihin. Mutta Napoleon toteakin: Kohtalo ja hän eivät enää ole yhtä mieltä. Hän sanoi vankeustoverilleen: "Tunsin Onnetaren hylänneen minut. Joka ei mitään uskalla, ei tee mitään oikealla hetkellä, eikä voi mitään uskaltava olematta vakuuttunut hyvästä onnestaan . . ."

Napoleonin luoma uusi Eurooppa hajosi Waterloossa. Vanhan Euroopan "Pyhä Allianssi" oli sen hajottanut. Eurooppa jakautui jälleen pieniksi valtioiksi, jotka tulivat aiheuttamaan loputtomasti taisteluita, levottomuuksia ja verenvuodatusta. Ranska oli menettänyt osan alueistaan, Puola jaettu, Italia silvottu, Belgia liitetty Hollantiin vastoin tahtoaan, Saksa revitty kappaleiksi, Euroopan Valtioliitto eli Kansojen Yhteinliittymä murskattu, jaettu valtiollisiin rajoihin ja tullimuureihin jokaisen sadan kilometrin päässä. Lopputulos:

vallankumouksia, sotia, hävityksiä, pakkosiirtoja, verta. Mahdottomuus säilyttää rauhaa. Sankt-Helenalla Napoleon aavisti tämän kaiken. Hän sanoi: "Euroopan yhteenliittyminen tapahtuu ennenkin tai myöhemmin asioiden painosta; alkusysäys on annettu ja luulen, että kukistumisenkin ja minun systeemin katoamisen jälkeen ei Euroopan tasapainottamiseksi ole muuta keinoa kuin suurten kansojen yhteenliittyminen.

Suurten kansojen yhteenliittyminen. On tarvittu enemmän kuin vuosisata, ja puolen tusinaa vallankumouksia, kaksi maailmansotaa ja mahdottomuus solmia rauhaa, jotta Euroopan valtiomiehet keksisivät tehdä saman minkä Napoleon oli luonut ja Waterloo hävittänyt.

On ehkä kohtalon ivaa, että Bryssel, joka niin läheltä joutui seuraamaan tuon Napoleonin luoman maailmanvallan kukistumista, on nykyisin juuri näiden samojen Euroopan suurten kansojen yhteenliittymispyrkimysten, Euroopan Talousyhteisön, EEC:n, päämajan sijoituspaikka.

Julkisivut Riihimäen sekuroidusta LASISTA

Riihimäen lämpökarkaistu eli sekuroitu varmuuslasi kestää 6-8 kertaa kovempia iskuja, painetta ja taivutusta kuin tavallinen lasi. Se sopii erityisen hyvin rakennusten julkisivujen katteeksi antaen talolle yksilöllisen ja edustavan leiman ja mikä tärkeintä, lasin käyttö julkisivuissa on taloudellista, sillä toistuvien korjauskustannusten poisjääminen on rakentajalle suoranaista säästöä. Julkisivulasin liukas ja kova pinta estää lian tarttumisen siihen. Ilmastovaihtelut, ilmassa olevat jätteaineet, rikkivety yms. eivät myöskään vaikuta lasipintaan.

— Varmuuslasin käyttö on suositeltavaa myös muualla, missä tarvitaan tavallista kestävämpää lasia, kuten liikennevälineissä, myymälöissä, voimistelusalissa jne. Varmuuslasia ei karkaisun jälkeen voida enää leikata eikä hiota, minkä vuoksi lasit toimitetaan määrämitaisina. Näin säästyttte lasin jälkikäsitteilyltä ja hukkapaloilta. Julkisivulasit toimitetaan juuri haluamanne värisinä ja myös lisätalukset saatte täsmälleen saman sävyisinä. Nyt saatte myös kuviolasia ja ilvesväri-lasia sekuroituna.

Kun asia koskee lasia. . .

RIIHIMÄEN LASI OY

KESTÄVÄ

Arvio korjauk-
kustannuksista:
rappaus 1.310.000,-
maalauk 970.000,-
Yht. 2.280.000,-

TALOUDELLINEN

EDUSTAVA

Eevertti

Muisti- kuvia 28. kadetti- kurssilta

Pekinakilpailun
II stipendin
voittanut
pakina

Ensimmäinen sodan jälkeinen kadettikurssi, ainoa todellinen kaaderisellinen — niinhän jokainen kaaderi omastaan väittää — oli alkuasetelmassaan kovin epätasainen. Osa oli RUK:n ja sodan kovan koulun käynyt ja osa, suurin osa vain AUK:n. RUK:han oli sodan päättyessä lopetettu. Niin ikään oli kymmeniä sellaisia miekkosia, jotka olivat lähteneet vain "haistamaan ilmaa". He poistuvat melkein kättelyssä tavoittelemaan "kultaista vasikkaansa" siviililämän parista.

Näin ollen se aines, joka jäi jäljelle, oli koulutustasonsa ja kokemustensa erilaisuudesta huolimatta yhteisen hengen elähdyttämää. Ajan henkeä tuolloin tammikuun alussa vuonna -46 kuvastavat ne helsinkiläisen katuyleisön kannanilmaisut, joita saimme kuulla asemalla Maasotakoulun autoon nousemme: "Ensimmäinen punaupseerikurssi", tai "Viimeisiä fasisetteja viedään" riipuen ilmaisu esittäjän poliittisesta "valveutuneisuudesta".

Jo asemalla sattui hauskoihin muistoihin jäänyt tapaussarja: Näimme aseman odotussalissa komean sotilaspukeisen kapteenin. Yksi ynnä yksi laskimme ja kiiruimme ilmoittautumaan, kuka lakkia nostaen, kuka asentoa rakennellen. Muodollisuudet oli täytetty ja sitten vain kohtelias tarjous herra Kapteenin matkalaukujen kantamiseksi. Sekin armollisesti suotiin. Koulun ala-aulassa ilmoittautui uljas kapteenimme päivystävälle upseerille kadetti Kujalana, joka oli komennettu 28. kadettikurssille. Lienee ollut veli Kujalalla silloin haus Kempaa kuin meillä muilla.

Vanhempaa kurssia meillä ei sanan täydessä merkityksessä ollut, mutta yläkerroksessa toimiva kapteenikurssi korvasi tämän puutteen ylenmäärin. Nuo sotansa ja kadettikoulunsa jo ammoin käyneet haliparrat, majurit ja kapteenit olivat ratketa liitoksistaan saadessaan pitkästä aikaa hekumoida omilla kadettimuistoillaan. Kapteeni Rane (yli 70:n mies keihäässsä) ryhtyi heti hakemaan keihäänheittoon innostunutta kadettia. Onneksi jostain oli vuotanut tieto, että "simp-

pu Rane" oli omana kadettiaikanaan heittänyt puntin tulitikkuja vanhusten tuvassa tyylään esitellen — tikku kerrallaan tietenkäin. Keihäänheittoon innostuneita meistä ei siis löytynyt. Kuulantyyöntökin oli vaarallista. On näet epämiellyttävää työntää harjoitteluohjelmanaan pussillinen hauleja yksitellen. Simppuyön ja kasteen hoiti kapteenikurssi rutiinilla, jonka tehosta allekirjoittaneella on vieläkin miekan arpi varsin proosallisessa paikassa. Minulla oli näet kaiverrettu etukäteen reikä ja siitä tarkkailin mielenkiinnolla päässäni olevaan tyyntynpäälliseen, tapahtumia. Ne pahukset huomavat sen . . .

Kaaderi malli 28:kin sai vihdoin iltalomaa kun oppi laivaston arvo-merkit. Kadetti "Karlssoon" kyllä tarjosi "Königissä" päällystakkaa kommodorille ja ihmetteli, että onpa töykeä ovimikko. Nuo yhtäitit ovat Karlssoonin nimen yhteydessä siksi, että sitä nimeä tämä kadetti käytti kun kommodori pyrki esittelyyn. Ihme kyllä evl Nevasaaren kysyessä aamuulla kadetti Karlssonia, häntä ei löytynyt.

Roa Kareen tanssikurssi — pieni paussi kaikille, mottona — kohotti kadetin esiintymisvarmuuden arvoihin arvaamattomiin. Sen voivat todistaa Kareen alakerrassa sijainneen "Sateenkaaren" tarjoilijat. Ehtoja ei tanssikurssilta saanut kukaan mutta sormuksen kyllä. Olkoonpa juttu kertomatta kun asianomainen on onnellisesti naimisissa.

Autokoulussa Hollolan Lahdessa taisi sentään joku saada ehtoja. Ainakin eräs pankkiliike peräsi ikkunavaurioittensa korvauksia "inssiajojen" aikoihin. Muistathan Vetsa? Hollolassa autoilu oli niin muotia, että kadetti "Hessu" tuli yölomalta, kurssin jo jännätessä — ehtiikö, — — — r u u m i s a u t o i l a. Kalpea oli tämäkin ruumis mutta onneksi elävä. Suhteita osakuntiin paranneltiin järjestämällä monenlaisia kilpailuja. Eräässä talaisessa viestiuinnissa koulun ulmahallissa kadetti N N osotti menevänsä kadettikunnan puolesta vaikka "ensainit" yllä altaaseen kesken avausseremonioiden. Muistaakseni hänelle kerätty kolehti ei tuottanut kuin yhden "katajanmarjan"

kotona "Hungariassa". Vai mitä Lassi?

Kurssimme herätti unohdetun Kalpa-lehden eloon. Kohon Lassi piirteli taitavalla kädellään kuvituksen ja allekirjoittanut tuhersi pranttii. Kaiketi sekini on mukaviin muistoihin talletettava, koska sen sivuilla esiintyneet tölväisyydet eivät lisäarpiä kouluajalta tuottaneet. Muuten kurssimme yksimielisyyttä todistaa sekini, että melkein 100-prosenttisesti veljet olivat kirjoittamatta avustuksia Kalpaan (pl Pietro Parviainen, joka runomittaan sepitti Kauhavan kuulumiset).

Evl Nevasaari komensi lomppaniansa kuin isä lapsiaan, vaikkoi minun oma isäni kyllä koskaan komentanut: — Kuperkeikka eteen, taakse, sivulle — heitä, kuten päällikkömme Holollassa. Tuhmiahan me tietenkin olimme olleet, mutta en enää muista, mistä niistä monista tuhmuuksista edellä mainittu komento oli seurauksena.

Eol Standerskjöldille on mukava näin vuosien takaa ilmoittaa vastaus hänen jo klassilliseksi käyneeseen kysymykseensä: — H:nen, mihin te menette? Purkaa korvasta! —, että minä menin tallille, koska Antti tai Pietari niin halusivat. Eikä minulla ole koskaan ollut halua vastustaa eläimiä — erityisesti ei hevosia — niiden luonnollisissa pyrkimyksissä.

Kyllä kai te kadettiveljet muistatte, kuinka kapteeni Liukkonen opetti k:n lukon toimintaa? Hän aloitti omilla sormillaan mutta niiden loputtua ensimmäiseen naksahdukseen, tarvittiin tavallisesti viiden kadetin sormet havainnollistamaan muita naksahduksia. Jos isä Maxim sattui taivaan tarhoista vilkaisemaan tänne murheen alhoon ja havaitsemaan sen niin varmaan häneltäkin naksahdus pääsi. Muistanette vielä arvostetun taktiikan opettajamme evl "Aksu" Suvantolan. Hän saattoi keskeyttää kesken kuumimman kuvauksensa kartta- ja maastoharjoituksensa sanomalla: — Kadetti Käyhkö, pelastakaa tuo heinäsiirikka lätäköstä, se hän muutoin hukkuu. Näin kerran Mosaholmassa. Toisen kerran Torsängin sikalan maastossa keskeytti vihollisen hirvittävän hyökkäyksen lausuma: — Täällähän haisee

p—ka. Sitähän se oli, vaikka me olimme jo tuntevinamme ruudin katkun. Inhimillistä ja elämän läheistä se opetus oli.

Riemukkaimpia elämyksiä lienee ensimmäisestä kadetista Josefista alkaen ollut simppejen saapuminen. Niin meilläkin. Onhan ihmisestä aina kohottavaa todeta, että maailmassa on tyhmempiäkin oloita kuin itse. En nyt sanoisi, että meidän simppeimme olisivat olleet kaikkein avuttomampia. Kyllä niitä on varmasti avuttomampia. En vaan ole sattunut tapaamaan.

Se että simppekurssin parhaimmisto on nykyisin hyvin sijoittunut yhteiskuntaamme ja nimenomaan armeijan piiriin, osoittaa, että 28. kurssi on onnistunut kasvatus-työssään.

Vaikka 28. kurssi ilman päivärahoja raatoi opin sarallaan, ehdimme sentään kaikki perinteelliset juhlat järjestää ja vähän muitakin. Moniaita liittoja solmittiin naismaailman kanssa — toisia ikiajoiksi, toisia vain tilapäisesti. Silloin kun kyllästyminen alkoi kadetin puolelta, hän käski puhelinpöytätyön ilmoittaa naissoittajalle, että kadetti se ja se on katolla lunta lapioimassa tai hylkeitä ampumassa Isosaaressa. Saattoi hyvin ymmärtää neitosen tunteet, kun hän kesäisenä päivänä sai moisen vastauksen.

Juhlomisesta puheen ollen, majuri Standerskjöldillä oli tapana kiertää tuvat iltalomalaivan tultua ja käskeä päihtyneeksi epäilemänsä kadetti tekemään ns vaaka. Jallu, joka ei tuntenut itseään aivan varmaksi, siirtyi pöydän lähelle, nosti toisen polvensa pöydän

reunalle, levitti kätensä kuin linnunpoikanen siipensä ja loihe lausumaan: — "Herra majuri, kyllähän tämä minulta..." "Stanin" huumorintaju voitti taas kerran.

Sattuipa kerran olemaan koulun hiihtokilpailut sunnuntaiamuna. Kaksi kadettia oli edellisen illan "töistä" vähän väsyneitä. He lähtivät punnekaasti numerot rinnassaan taipaleelle, mutta kun tuloja menolatu kulkivat Degerön kalliolla vain muutaman metrin päässä toisistaan, kaverukset jäivät kevätauringosta nauttimaan. Heillä oli tarkoituksena liittyä numeronsa ja keskinkertaisen hiihtotaitonsa edellyttämään palaavien hiihtäjien ryhmään. Liekö kevätaurinko heidät sokkauts vai mikä, mutta he liittyivät niin aikaiseen tuloryhmään, että heidän sijoituksensa ylitti kaikki asiantuntijatkin. Taisivat olla 2. ja 3.

Todettakoon vielä, että olimme asettamassa virkaan kunnioitettua edesmennyt presidentti Paasikiveä, hautaamassa kenraali Waldenia ja monia muitakin historiaamme merkittävästi liittyviä henkilöitä.

Jollakin lailla me vaistosimme olevamme aikakausien taitekohtasaa. Tavoittelimme toisella kädellä tuulentupia ja toisella nojasimme niihin epäselviin uuden elämän perusteisiin, jotka nyt alkavat hahmottua. Nyt on kulunut lähes 15 vuotta kurssimme päättymisestä. Kerskumatta voimme sanoa olevamme historiallinen kurssi, mutta veljet, olemmeko antaneet täyden panoksemme tälle yhteiskunnalle, johon olemme heränneet kadettiajan muistoista?

PUHAKKA Oy

tervehtii

KADETTIKUNTAA

LIITTOUTUMIEN VOIMASUHTEET AASIASSA

Kaakkois-Aasiassa olevien sotavoimien vahvuuksista on harvoin lehdistössä tietoja. Koska kuitenkin tämä alue on jatkuvasti eräs maailman politiikan polttopisteistä, on tilanteen kehittymisen seuraamiseksi tärkeätä tietää kummankin liittoutuman voimasuhteet. Seuraavassa luettelossa annetaan eräitä numerotietoja, joihin lukija voi yhdistää käsityksensä ko sotavoimien laadullisesta tasosta oikean kokonaiskuvan muodostamiseksi.

A Itä	
— Kiina	2.600.000 miestä
— Pohjois-Korea	400.000 ”
— Pohjois-Vietnam	350.000 ”
	Yht 3.350.000 ”
B. Länsi (pl USA)	
— Pakistan	190.000 ”
— Thaimaa	90.000 ”
— Etelä-Vietnam	200.000 ”
— Filippiinit	50.000 ”
— Kansallinen Kiina (Taiwan)	600.000 ”
— Etelä-Korea	690.000 ”
— Japani	205.000 ”
	yht 2.025.000 ”
C USA:n joukot	
— Thaimaa	3.000 ”
— Filippiinit	10.000 ”
— Formosa	77.000 ”
— Okinawa	50.000 ”
— Etelä-Korea	50.000 ”
— Japani	75.000 ”
	Yht 265.000 ”

Tärkein tekijä tilanteen rauhoittajana on Tyynen meren vesillä oleva USA:n 7. Laivasto, johon kuuluu 70.000 miestä ja 4 lentotukialusta, 2 risteilijää, 36 hävittäjää, 4 sukellusvenettä ja n 80 muuta alusta sekä 650 lentokonetta.

Neiljännän suuren voimatekijän tällä alueella muodostavat puolueettomat valtiot, joista tärkeimmät ovat Intia, Burma ja Indonesia. Näissä kolmessa maassa asustaa yli 700 milj ihmistä. Molemmat liittoutumat ovatkin osoittaneet huomattavaa kiinnostusta näihin maihin.

(Päälähde Visier 12/62)

SUOJAUTUMINEN YDINRÄJÄHTEEN VAIKUTUKSILTA

Länsisaksalaisten tietojen mukaan säilyy yksityinen mies 20 kt:n ydinräjähteen vaikutuksilta suojautumiseen huomioon ottaen seuraavasti

Suojautumisasete	etäisyys 0-pisteeseen
— seisten avomaalla	3000 m
— maaten ”	1900 ”
— ” tiiliäidan suojassa	1700 ”
— ” rinteen suojassa (maata välissä 180 cm)	1200 ”
— ” matalassa poterossa (maata välissä 180 cm)	1200 ”
— tierummun sisällä	950 ”
— avopoteran pohjalla (maata välissä 180 cm)	850 ”
— korsussa (maata päällä 180—240 cm) ..	750 ”

Em perusteella voidaan todeta meikälaisten ”ydin-

Uufispaloja

ympyröiden” olevan hieman liian laajat. Taistelutentillä käytetään varmastikin pääasiallisesti 20 kt:a pienempiä räjähteitä, jolloin vaikutussäteet ovat vastavasti vieläkin pienemmät.

(Taschenbuch für Wehrpflichtige)

YDINVOIMAA KÄYTTÄVÄT SUKELLUSVENEET

Viime toukokuussa laskettiin USA:ssa vesille maailman suurin ydinvoimalla kulkeva sukellusvene, joka sai nimekseen ”Lafayette”. Sen uppouma on n 7000 tn ja pituus 160 m, miehistöön kuuluu yhteensä 112 henkeä. Aseistuksena on 16 ydinkärjellä varustettua Polaris III ohjusta, joiden kantama lienee jo n 4600 km.

USA:n laivaston ohjelmaan sisältyy vuoteen 1967 mennessä 45 ydinvoimalla kulkevan ”Polaris”-sukellusveneen rakentaminen. Näistä on valmiina yhdeksän, joista ainakin viisi on luovutettu NATOn johtoon. Seitsemän uutta venettä on valmistumisvaiheessa ja 12:ta muuta on alettu rakentaa. Jokaisen veneen ohjusten teho on suurempi kuin kaikkien II maailmansodassa räjähtäneiden pommien ja kranaattien teho yhteensä. Kukin näistä sukellusveneistä tulee maksamaan yhtä paljon kuin aikaisemmin maksoivat kymmenen kertaa suuremmat taistelulaivat. Tehon ja merkityksen huomioon ottaen ovat nämä taloudelliset uhraukset sotilaallisesti katsoen sangen kannattavat.

Mainittakoon, että viime kesäkuussa oli USA:lla jo palveluskäytössä em lisäksi 25 tavallista ydinvoimalla kulkevaa sukellusvenettä ja rakenteilla on 27.

(Visier 12/62 ja Wehrkunde 7/62)

YDINRÄJÄHDEKOKOILUT

Ydinaseiden kokeilukieltä ei neuvotteluista huolimatta ole saatu aikaan, joten koeräjäytykset jatkuvat. Suoritettujen räjäytysten määrä on nyt jo kohonnut sangen suureksi. USA oli räjäyttänyt ennen viimeisen koesarjan alkua jo 157 ydin- tai vetyräjähdetä. Kulu-neena kesänä on Joulusaarilla räjäytetty tiittävästi 25 pommia ja Johnston saarella 27 kpl. Viime syksystä lähtien oli Nevadassa räjäytetty 28. 8. 62 mennessä 49 ydinlatausta. Englanti on suorittanut 21 räjäytystä ja Ranska kolme. Neuvostoliitto oli suorittanut ennen viime syksyn koesarjaa 71 räjäytystä. Nowaja Semljassa räjäytettiin viime syksynä 40 ydinlatausta ja kuluvan vuoden elokuun alussa alkaneessa koesarjassa oli räjäytetty 1. 9. mennessä ainakin 7 räjä-

detta. Yhteensä olisi siis tämän mukaan suoritettu 1. 9. 62 mennessä 400 räjäytystä, joissa on vapautettu räjähdysenergiaa yli 200 milj. tonnia. Räjäytysten lukumäärä saattaa olla suurempikin, koska kaikkia kokeita ei ehkä ole ilmoitettu tai saatu paikannettua.
(Visier 10/62 ja sanomalehtitiedot)

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖ

Kuten sanomalehdistöstä on voitu todeta, ovat Neuvostoliiton johtajat hyökänneet voimakkaasti Euroopan talousyhteisöä vastaan, josta on nopeasti kehityksessä sängen voimakas kilpailija Neuvostoliitolle. Pääasiallisesti vapaan kaupan ansiosta on kuutosmaiden bruttokansantulo kohonnut kolmessa vuodessa 18 % (Länsi-Saksan 20 %). Teollisuustuotanto kohosi koalkana 21 % ja keskinäinen tavaravaihto yli 50 % ja tätä nousua pidetään vain alkuna! Niinpä useat muutkin maat pyrkivät pääsemään EEC:n jäsenyyteen. Länsi-Euroopan (EEC:n) ja Neuvostoliiton taloudellisista voimasuhteista antavat seuraavat luvut yleiskuvan

Vuosituotanto	Länsi-Eurooppa	Neuvostoliitto
tuotannon arvo	96.000 mjd mk	72.000 mjd mk
teräs	117 milj tn	72 milj tn
sähkövoima	500 mjd kwt	290 mjd kwt
autot	4.750.000 kpl	140.000 kpl
hiili	496 milj tn	410 milj tn
sementti	103 milj tn	50 milj tn
Kauppa		
vienti	16.384 mjd mk/v	1.920 mjd mk/v
tuonti	17.600 mjd mk/v	1.760 mjd mk/v

Asukasluvultaan on 328 milj asukkaan Länsi-Eurooppa Neuvostoliittoa huomattavasti suurempi. Mainittakoon vielä, että Länsi-Saksa on nykyisin maailmankaupassa toisella tilalla. Taloudellinen ja sotilaallinen kilpailu kulkevat käsi kädessä!

(Truppenpraxis 4/62)

LENTOTUKIALUKSET — MERIVOIMIEN SELKÄRANKA

Lentotukialukset ovat saaneet sängen korostetun aseman lännen pelotusaseena. Niiden merkitystä ei kannatakaan aliarvioida, sillä suuriin lentotukialuksiin tukeutuu jopa yli 100 kaikkein nykyaikaisinta taistelulentokonetta, jotka voivat kuljettää ydinpomminsa 2000 km päähän tukialuksestaan.

Vuoden 1961 lopussa valmistui USA:n merivoimien käyttöön maailman suurin ja samalla ensimmäinen ydinvoimalla kulkeva lentotukialus "Enterprise", joka voisi kulkea maailman merillä kolme vuotta poikkeamatta välillä satamaan. Enterprisen uppouma on 86 000 tn ja ilmoitettu nopeus 36 solmua lähennellen siis moottoritordoveneen nopeutta. Voiman lähteenä on kahdeksan ydinreaktoria.

Lentotukialuksista onkin nykyisin tullut "laivastojen selkäranka". Taistelulaivojen osaksi sen sijaan on tullut romutustuomio. USA:n merivoimissa on nykyisin palveluskäytössä 56 lentotukialusta, joista seitsemän on laskettu vesille vv 1954-60. Enterprisen sisaralus on parhaillaan rakenteilla. Muilla NATOn mailla on yhteensä 15 lentotukialusta. Neuvostoliiton meri-

voimilla ei ole niitä yhtään. Ilmeistä on, ettei Neuvostoliitto ole keksinyt niille riittävää käyttöä merenherruuden valtamerillä ollessa lännen hallussa.

(Päälähde Wehrkunde 6/62)

ITÄMEREN ALUEEN MERIVOIMAT

Itämeren piirissä on saksalaisten tietojen mukaan sota-alueita seuraavasti

	Varsovan liitto	NATO	Ruotsi
risteilijä	5	—	2
hävittäjä	38	6	14
fregatti	29	24	9
sukellusvene	119	7	17
raivaaja	303	111	42
torpedovene	200	63	37
maihinnousualue ..	150	11	70
yht	844	221	191

Suomen merivoimia ei tässä yhteydessä ole mainittu ollenkaan, eivätkä ne oikein kilpailukelpoisia yösarjoissa olekaan. Sen sijaan Suomen aluevedet on katsottu karttapiirroksessa kuuluvan Varsovan liiton merialueeseen. Puolueettomuusasenteemme huomioon ottaen asia saattaisi vaatia oikaisutoimenpiteitä!

Taulukkoa tarkastellessa kiintyy huomio erityisesti Ruotsin vahvoihin merivoimiin. Maa on ilmeisesti päättänyt vankasti pitää rannikkonsa koskemattomina.

Kalustomääriä tarkastellessa voi tehdä johtopäätöksiä eri merivoimien käyttösuunnitelmista. Raivaajien yleensä suuri lukumäärä osoittaa minkä merkityksen miina-aseella edelleen on arveltu olevan.

(Soldat und Technik 8/62)

SOTILASMENOT

Näin budjetin käsittelyn aikaan on mielenkiintoista tarkastella muiden maiden sotilasmenoja ja suorittaa vertailuja omiimme. Seuraavassa on koottu tietoja kummankin suuren liittoutuman jäsenmaiden sotilasmenoista markoiksi muunnettuna. Luvut perustuvat v 1962 budjetteihin lukuun ottamatta niitä maita, joiden kohdalla on poikkeava huomautus

USA	16320 mjd	1. 7. 1962/63
Englanti	1520 "	
Länsi-Saksa	1200 "	
Ranska	1139 "	
Kanada	447 "	1. 7. 1962/63
Italia	377 "	v 1961
Hollanti	171 "	
Belgia	126 "	
Turkki	92 "	
Tanska	59 "	
Kreikka	54 "	
Norja	54 "	
Neuvostoliitto	4760 "	
Puola	1033 "	
Tšekkoslovakia	480 "	
Romania	212 "	
Unkari	132 "	
Bulgaria	62 "	

Me voisimme suorittaa vertailuja vaatimattomasti vain Norjan ja Tanskan budjetteihin ja ehkä Ruotsinkin, jossa kuluvana vuonna käytetään sotilasmenoihin 218 mjd mk vastaava rahamäärä.

(Allgemeine schweizerische Militärzeitschrift 7/1962 ym)

NL

Kadetti Kurssien Kuulumisia

8. Kurssi Koolla

8. Kadettikurssi päätti opintonsa Kadettikoulussa 16. 5. 1927. Joukko kurssin upseereita kokoontui 20. 5. 62 Helsingissä 35-vuotismuistojen merkeissä. Tällä kertaa päivän juhlallisuudet olivat vaatimatomat. Niihin kuuluivat vain kunniakäynti Hietaniemen sankarihaudalla sekä veljeslounas Hotelli Helsingissä. Lounaalla saatiin kuulla mielenkiintoiset selostukset sekä kurssin nykytilanteesta että puolustusvoimien tämänhetkisistä kysymyksistä. Kurssiselostuksen antoi yhdysmiehenä toimiva eversti Viljo Torpo. Puolustusvoimain kysymyksiä selvittivät kenraaliluutnantti Ali Koskimaa sekä kenraalimajurit Lauri Airila ja Aaro Astola. — Monet tilaisuuteen saapumasta estyneet upseerit tervehtivät kurssitovereitaan sähköin tai muulla tavoin.

Näissä tilaisuuksissa oli mukana 29 upseeria jäljellä olevasta 63 upseerista. Alunperin oli kurssin vahvuus upseeriksi tultaessa 87, joista nyt on 24 kaatuneina tain muutoin matkansa päin saavuttaneina poistunut riveistä. Nyt kokoonnuttaessa todettiin, että vakinaisessa palveluksessa on vielä 8, joista kolme kenraalia, nimittäin Ali Koskimaa, Lauri Airila ja Aaro Astola, 60 vuoden ikäpäälun oli ko päivänä sivuuttanut 13, mutta samaan merkkivuoteen ehti tänä vuonna vielä 7 upseeria. On myös mielenkiintoista todeta, kuinka suurin osa on sijoittunut Helsinkiin, missä kurssilaisista asuu 36. Turussa elää 4, Hämeenlinnassa 4, Tampereella 2 ja eri paikkakunnilla muualla Suomessa 16.

Nyt päätettiin, että vastedes kokoonnutaan joka vuosi toukokuun kolmantena sunnuntaina ja että suuremmissa puitteissa juhlitaan joka viides vuosi.

Nyt päätettiin, että vastedes kokoonnutaan joka vuosi toukokuun kolmantena sunnuntaina ja että suuremmissa puitteissa juhlitaan joka viides vuosi.

14. Kadettikurssi 30-vuotias

14. Kadettikurssi vietti 30-vuotisjuhlaansa 19. 5. 62 Helsingissä suorittamalla ensin kunniakäynnin seppeleenlaskuineen Hietaniemen sankarihaudalla. Seppeleen laskun suorittivat kenraalimajuri V Koppinen ja majuri E Kyläsalo ensinmainitun pitäessä puheen sankarivainajien muistoksi. Illalla oli Kalastajatorpalla illallistanssiaiset, joihin osallistui yhteensä 31 henkeä. Tilaisuudessa pitämässään tervehdyspuheessa majuri Kyläsalo mainitsi mm., että kurssin v 1932 valmistuneista 79 upseerista on vakinaisessa palveluksessa enää 13 upseeria, 14 upseeria on kaatunut sodissamme ja 10 muuten kuollut, viimeksi 2. 4. 62 majuri Jussi Kekkonen, jonka hautajaisissa Kajaanissa 16. 4. 62 esitettiin kurs-

sin puolesta seuraavansisältöinen adressitervehdys: "Sodan eniten haavoittaman, mutta hengen voimin voittajaksi kohonneen, esimerkillisen kadettitoverin velvoittavaa muistoa kunnioittaen. 14. Kadettikurssi."

Juhlailaisuuteen, jonka aikana lauluhytye "Neloset" esittivät muutamia mieltymyksellä kuultuja lauluja, olivat useat saapumasta estyneet kurssitoverit lähettäneet tervehdyksensä. Ilta kului rattoisan seurustelun ja tanssin merkeissä, pistäytyipä eräs nuori lentokadetti, joka sattumalta oli "torpalla" iltaa vietämässä "daaminsa" kanssa, tervehdyksikäynnillä luonamme.

19. Kadettikurssin 25-vuotis-
juhlallisuu det

19. Kadettikurssi kokoontui tavallisuudesta poiketen 19. toukokuuta viettämään 25-vuotispäiväänsä. Kuten aikaisemminkin ensitapaaminen suoritettiin vakavien muistojen merkeissä Hietaniemen sankariristillä, jolloin samalla laskettiin seppele myös Suomen Marsalkan haudalle. Erikoislahetystö laski kukkalaitteen Santahaminassa Kadettikoulun muistotaulujen ääreen.

Kurssikokoukseen vanhalla Munkkiniemen kadettikoululla klo 13.00 osallistui 26 kurssitoveria. Merkille pantavaa oli, että Helsingin horisontista kaukaisimmat olivat sängen runsaslukuisesti mukana. Näitten joukossa mm kurssin kadettiväpeli evl E Lahdenperä ja majuri E Patojärvi.

Illalla kokoontui kurssi rouvineen illallistanssiaisin Seurahuoneen juhlakerrokseen. Monelle kurssitoverille tuotti iloisen yllätyksen entisen jv-joukkueen johtajan eversti A Marttisen ilmestyminen kutsuvieraana illallispöytään.

Mitä on sitten 19. kadettikurssille ehtinyt tapahtua neljännesvuosisadan aikana — siitä, kun 32 ylpeätä ja itsevarmaa kadettia jätti Munkkiniemen muistorikkaat maisemat? Todettakoon aluksi, että sodat verottivat kurssia kuudellatoista sankarivainajalla (19.5 %) ja vuoteen 1944 mennessä oli muuten kuoleman kautta poistunut riveistä 5 kurssitoveria (6 %), joten lukumäärä oli pienentynyt 61:een. Nämä ovat edelleenkin sitkeästi hengissä, mutta vakinaisesta palveluksesta on marssinut ulos koko joukko siviili- tehtäviin. Vuosien 1944—47 välillä oli siviiliin siirty-

neitä 22 sekä vuosina 1958—62 lisäksi 8 upseeria. Kaikkiaan on vielä vakinaisessa palveluksessa 26 (31.7 %) eri arvoista upseeria. Evp-upseereiksi siirtyneitä on 35 (42.6 %).

Mitä kurssin perhesuhteisiin tulee, on 61:stä elossa olevasta 59 naimisissa, kahden kurssitoverin nauttiessa edelleenkin vapaasta poikamieselämästä. Isoisän ylpeästä asemasta on päässyt osalliseksi 7. Eipä ole ihmeäkään, kun kurssin keski-ikä on jo 49 v 9 kk. Iän puolesta jakaudutaan

Yli 60 v	1	Yli 48 v	13
„ 55 v	5	„ 47 v	9
„ 50 v	18	„ 46 v	3
„ 49 v	12		

Laiskoiksi ei naimisissa olevia voida mainita, sillä uutta sukupolvea edustaa nyt 87 poikaa ja 74 tyttöä (2,7 perhettä kohti). Pojista on jo ehtinyt 25 suorittaa asevelvollisuutensa. Tytöistä on ylioppilaiksi ehtinyt 19, poikien noudattaessa tilastolaskelmien lukuja jääden heidän määränsä yhtä vähemmälle.

19. kadettikurssi on siis ohittanut neljännesvuosisataistaipaleensa. Terveyttä on vielä sotien jälkeen riittänyt kaikille ja ihmekö tuo, kun kurssin keskipaino oli Kadettikoulussa n 70 kg ja keskimääräinen lisäys 25 vuoden aikana on vain 8 kg. Kurssi tervehti edellä menijöitä ja toivottaa sisua perässä tuleville!

Tämän sivun ovat lahjoittaneet
Kadettikunnan työtä tukevat
liikkeet

Kylkirauta lausuu arvoisille lahjoittajille parhaat kiitöksensä

Sisällysluettelo

	Sivu
Im Memoriam	4
Kenraalimajuri G Ehrnrooth: Meidän aikaan	5
Majuri Jaakko Valtanen: Näkökohtia vakinaisen väen upseeriston peruskoulutuksesta	10
Kapteeni H Seppälä: Kadettikoulun opetuksen uusi järjestely	12
Professori O Gripenberg: Suomalainen sotilaspuku karoliinialta Haminan rauhaan	14
Kapteeni N Lappalainen: Sosiaaliset etumme ja niiden parantamismahdollisuudet ..	19
Kapteeni R Ahonen: Maahanlaskut Sisilian maihinnousutaistelussa v 1943	23
35. Kurssin vaiheilta	27
Pohjoismainen kadettikokous Ruotsissa	28
Luutnantti V Rutanen: Waterloo	32
Muistikuvia 28. kadettikurssilta	36
Uutispaloja	38
Kadettikurssien kuulumisia	40

MARIN PIIRONKI

ON ERAS HELSINGIN UUSIA
NAHTAVYYKSIA.

PRINTEX ESITTELEE SIELLÄ MAIJA
ISOLAN JA VUOKKO ESKOLININ
SUUNNITTELEMIA PAINETTUJA
VIENTIKANKAITA.

PAKSUJA VALKOISIA SEKA VÄRIL-
LISIA KYNTILOITA, LAIVOJA PUL-
LOSSA, SAUNAJAKKAROITA JA
KYYRÖLÄN RUUKKUJA YM
LAHJATAVARAA.

VARIKKAITA RIEPUMATTOJA, PRASSI-
LASISTA VALMISTETTUA
SOKERIASTIOITA.

F A B I A N I N K A T U 31

OTSIKKOKUVA

Syyskausi on alkanut kadettikoulussa

Valok PEKuVaK

KYLKIRAUTA

Kadettikunta ry:n järjestölehti

N:o 56

Päätoimittaja: evl E Korpikoski, PEjärj-os,
puh 625801/2231

Toimituskunta:

evl E Korpikoski (phj), maj:t P Ojanperä (siht),
J Valtanen, kapt:t N Lappalainen, A Pajunen
ja maist U Ryönänkoski

Toimitussihteeri: kapteeni N Lappalai-
nen, PEjärj-os, 625801/2286

Ilmoitukset:

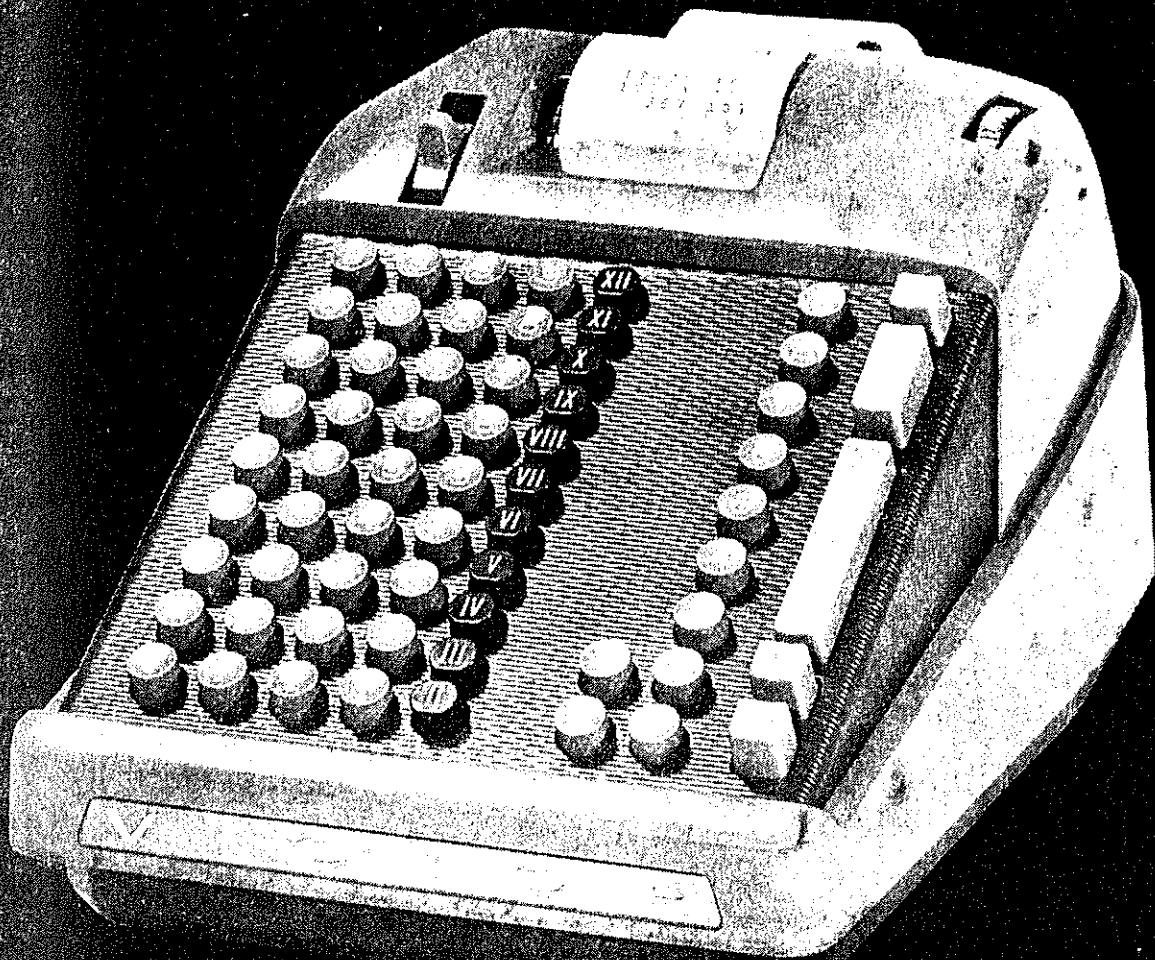
T:mi Helka Maula
ilmoituspäällikkö kapteeni S Sivula, puh 35872

Taloudenhoito ja ilmoitusaineisto:
rouva Irja Wonkka, Liisank 1, Helsinki,
12681/333

Kuvalaatat: Helander — Kliché

Osoitteen muutokset: Kadettikunnan toimisto,
Fredrikink 16 A, 625801/2177 tai 57384
POSTISHIRTOTILI 30 909

UUTUUS SUOMESSA

VICTOR

AJANLASKUKONE

LISÄÄ JA VÄHENTÄÄ VUOSIA, KUUKAUSIA JA PÄIVIÄ

Uusi VICTOR ajanlaskukone on valmistettu USA:n armeijan tarpeita silmälläpitäen. VICTOR malli n:o 16-58-54-427 laskee automaattisesti henkilökunnan palvelusajan pituuden, joten se on erinomainen apu Suomessakin armeijan henkilökunnan palvelusaikojen laskettaessa. Laskutyö tällä erikoiskoneella on standardisoitu siten, että kaikki laskutoimitukset perustuvat 30 päiväiseen kuukauteen.

Pyytäkää lähempää esittelyä VICTOR ajanlaskukoneesta SOK:n konemyymälästä, Vilhonkatu 5, Helsinki. Puh. 50611/398

1960	11	25
1935	2	10-
25	9	15T

jännitystä

Alistair MacLean

MILJONÄRIEN LAIVA. "Hän on jälleen kerran paljastanut leijonankyntensä — MacLean on kiistattomasti johtavin tämän päivän seikkailun ja jännityksen rakentajista." (Kauppalehti) **2. painos — 17. tuhat.** 700/850 mk.

PELKO ON ASEENI. "Rakettimaista vauhtia, räiskyvää rytinää — Alistair MacLean hurjimmillaan." (HS) **4. painos — 25. tuhat.** 700/850 mk.

LOPUTON YÖ. "Ei pitäisi aloittaa kirjaa illalla, sillä yöni saattaa jäädä liian lyhyeksi." (US) **4. painos — 19. tuhat.** 650/800 mk.

VIIMEINEN RINTAMA. "Miltei sietämättömän jännittävät tilanteet vyöryvät lukijan silmien ohi lähes katkeamattomana sarjana." (Kauppalehti) **4. painos — 18. tuhat.** 650/800 mk.

PAKO YLI JAAVAN MEREN. "Korkeatasoinen seikkailukirja, jota mielellään suosittelee vauhdikkaan kerronnan harrastajille." (US) **4. painos — 19. tuhat.** 550/700 mk.

NAVARONEN TYKIT. "'Navaronen tykit' ovat järeintä kaliiperia, eikä tekijä suinkaan säästä ammuksiaan." (Kauppalehti) **5. painos — 38. tuhat.** Taskukirjasto 7. 200 mk.

SAATTUE MURMANSKIIN. "Teräksistä taistelua, hyvää huumoria, elävää sananvaihtoa." (HS) **6. painos — 43. tuhat.** Taskukirjasto 3. 200 mk.

Philippe de Vomécourt

UNOHDETUT URHOOLLISET

Vauhdikas kuvaus Ranskan vastarintaliikkeen toiminnasta toisen maailmansodan aikana — pelottomien sissien sitkeästä taistelusta vahvempaa vihollista vastaan. Suom. Arto Tuovinen. 800/1000 mk.

J. H. du Plessis

TIMANTIT TIETÄVÄT VAARAA

Todellisuuteen pohjautuva seikkailuromaani taistelusta timanttien salakuljetusta vastaan — "Jännittävää ajanvietettä, reportaasi timanttien magiasta, jonka äärellä viski virtaa ja marijuana savhua." (HS) Suom. Karin Lehto. 700/850 mk.

WSOY